

2018 Comptes anuals i informe de gestió Grup Segurcaixa Adeslas

SegurCaixa Adeslas

Informe d'Auditoria	3
Comptes anuals	6
Memòria consolidada corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018	24
Annex I	179
Annex II	185
Informe de Gestió Consolidat corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018	187

Deloitte S.L.
Avinguda Diagonal 694
08034 Barcelona
Espanya
Tel: +34 932 86 40 40
www.deloitte.es

Traducció d'un informe originàriament formulat en castellà basat en el nostre treball realitzat d'acord amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. En cas de discrepància, preval la versió en llengua castellana.

INFORME D'AUDITORIA DE COMPTES ANUALS CONSOLIDATS EMÈS PER UN AUDITOR INDEPENDENT

Als Accionistes de SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances:

Informe sobre els comptes anuals consolidats

Opinió

Hem auditat els comptes anuals consolidats de SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances (la Societat dominant) i les seves societats dependents (el Grup), que comprenen el balanç a 31 de desembre de 2018, els comptes de resultats, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria, tots ells consolidats, corresponents a l'exercici acabat en aquesta data.

Segons la nostra opinió, els comptes anuals consolidats adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Grup a 31 de desembre de 2018, així com dels seus resultats i fluxos d'efectiu, tots ells consolidats, corresponents a l'exercici acabat en aquesta data, de conformitat amb les Normes Internacionals d'Informació Financera, adoptades per la Unió Europea (NIIF-UE), i altres disposicions del marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació a Espanya.

Fonament de l'opinió

Hem dut a terme la nostra auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. Les nostres responsabilitats d'acord amb aquestes normes es descriuen més endavant a la secció *Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats* del nostre Informe.

Som independents del Grup de conformitat amb els requeriments d'ètica, inclosos els d'Independència, que són aplicables a la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats a Espanya segons allò que exigeix la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes. En aquest sentit, no hem prestat serveis diferents dels de l'auditoria de comptes ni han concorregut situacions o circumstàncies que, d'acord amb allò que estableix l'esmentada normativa reguladora, hagin afectat la necessària independència de manera que s'hagi vist compromesa.

Considerem que l'evidència d'auditoria que hem obtingut proporciona una base suficient i adequada per a la nostra opinió.

Deloitte S.L. inscrita en el Registro Mercantil de Madrid, número 33.670, secció 19, foli 138, Pàgina 5414, Inscriturada 07/01/2010. Domicili social: Plaza Pablo Ruiz Picasso, 1 Torre Picasso 28002 Madrid.

Qüestions clau de l'auditoria

Les qüestions clau de l'auditoria són aquelles qüestions que, segons el nostre judici professional, han estat de la major significativitat en la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual. Aquestes qüestions han estat tractades en el context de la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats en el seu conjunt, i en la formació de la nostra opinió sobre aquestes, i no expressem una opinió per separat sobre aquestes qüestions.

Integritat i valoració de la Cartera d'Inversions Financeres

Descripció

La cartera d'actius financers representa, a 31 de desembre de 2018, una part significativa de l'actiu consolidat del Grup a aquesta data (2.836.469 milers d'euros). Els criteris de valoració contemplen l'ús de valors de cotització o de determinades hipòtesis per part dels administradors de la Societat Dominant. Donat l'elevat import que aquesta cartera d'inversions representa en el context dels comptes anuals consolidats presos en el seu conjunt, la integritat i la valoració de la cartera d'inversions financers han estat identificades com una qüestió clau per a la nostra auditoria.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria per abordar aquesta qüestió han inclòs, entre altres, una combinació de procediments de verificació de que els controls rellevants implementats pel Grup per mitigar els riscos identificats en relació amb la integritat i la valoració dels actius financers operen eficaçment, conjuntament amb procediments substantius tals com l'obtenció de les confirmacions dels dipositaris dels títols, el contrast de valoracions dels títols amb fonts externes i altres procediments substantius en bases selectives, encaminats a avaluar la integritat de les inversions financers i la raonabilitat i adequació de la seva valoració a la normativa aplicable.

Així mateix, hem avaluat l'adequació dels desglossaments d'informació facilitats en els comptes anuals consolidats (vegeu nota 5.4) requerits pel marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació.

Valoració de les provisions tècniques

Descripció

L'activitat principal del Grup és l'emissió i comercialització de pólisses d'assegurança. Aquesta activitat comporta el registre de provisions per l'estimació de les obligacions futures amb els prenedors de les pólisses. Les provisions tècniques representen a 31 de desembre de 2018 un import significatiu del passiu consolidat del Grup (2.323.706 milers d'euros) i es valoren en base a les Guies d'implementació que acompanyen a la NIIF 4 "Contractes d'assegurança". Atès que la determinació del passiu al tancament d'exercici per aquest concepte requereix per part dels administradors de la Societat dominant establir judicis i estimacions raonables, utilitzant per a això, entre altres aspectes, les característiques tècniques i actuàries dels productes i l'experiència passada, i donada la rellevància de l'import en els comptes anuals consolidats del Grup, la valoració de les provisions tècniques ha sigut identificada com una qüestió clau per a la nostra auditoria.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre d'altres, la revisió del disseny i implementació dels controls rellevants que mitiguin els riscos associats al procés de valoració de les provisions tècniques, així com proves de verificació respecte a que els citats controls operen eficaçment. Així mateix, hem realitzat proves orientades a verificar la integritat de la informació utilitzada com a base per a l'estimació de les provisions. D'altra banda, hem comptat amb la col·laboració dels nostres especialistes actuàries per avaluar la raonabilitat i consistència de les hipòtesis actuàries incloses en les valoracions de les provisions tècniques realitzades pel Grup a 31 de desembre de 2018 mitjançant proves analítiques i recàlculs.

Així mateix, hem avaluat l'adequació dels desglossaments d'informació facilitats en els comptes anuals consolidats (vegeu nota 5.8) requerits pel marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació.

Deteriorament del fons de comerç i altres actius intangibles

Descripció

Tal com s'indica a la Nota 5.1, el Grup té activats fons de comerç per un import de 119.875 milers d'euros i altres actius intangibles per un import de 240.909 milers d'euros en el balanç consolidat adjunt identificats d'acord a les corresponents unitats generadores de fluxos d'efectiu. En aquest sentit i considerant els elements identificables, la Societat dominant ha establert dues unitats generadores d'efectiu, distingint entre el ram de Salut i resta de Rams. Adicionalment, el Grup té activats 310.883 milers d'euros en concepte de valor de la marca Adeslas.

El Grup realitza anualment un test de deteriorament en relació a aquests fons de comerç i altres actius intangibles. L'avaluació per part dels administradors de la Societat dominant del possible deteriorament és una qüestió clau per a la nostra auditoria, ja que es tracta d'un procés complex que requereix la realització d'un elevat nivell d'estimacions, judicis i hipòtesis, principalment relacionades amb els fluxos de dividends futurs, les taxes de descompte aplicades i les taxes de creixement a perpetuïtat.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre d'altres, la revisió del disseny i implementació dels controls rellevants que mitguen els riscos associats al procés d'avaluació del deteriorament dels fons de comerç i d'altres actius intangibles, així com la realització de proves que els citats controls operen eficaçment.

Així mateix, entre altres procediments hem involucrat als nostres experts en valoració d'entitats per ajudar-nos a avaluar l'adequació de les metodologies i raonabilitat de les hipòtesis utilitzades pels administradors de la Societat dominant i, en particular les que afecten al càlcul dels fluxos de dividends futurs, les taxes de descompte aplicades, així com la raonabilitat de les taxes de creixement a perpetuïtat. També hem analitzat la congruència de les hipòtesis amb les utilitzades en exercicis passats i amb dades reals posteriors i realitzat una anàlisi independent de sensibilitat sobre canvis en les assumpcions clau dels tests realitzats.

Finalment, hem avaluat que els desglossaments d'informació inclosos en les notes 3.1, 3.4 i 5.1 dels comptes anuals consolidats adjunts en relació amb aquesta qüestió resulten adequats als requerits per la normativa comptable aplicable.

Altra informació: Informe de Gestió Consolidat

L'altra informació comprèn exclusivament l'Informe de gestió consolidat de l'exercici 2018, la formulació del qual és responsabilitat dels administradors de la Societat dominant i no forma part integrant dels comptes anuals consolidats.

La nostra opinió d'auditoria sobre els comptes anuals consolidats no cobreix l'Informe de gestió consolidat. La nostra responsabilitat sobre la informació continguda a l'Informe de gestió consolidat es troba definida a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes, que estableix dos nivells diferenciats sobre la mateixa:

a) Un nivell específic que resulta d'aplicació a l'estat de la informació no financera consolidat, que consisteix a comprovar únicament que la citada informació s'ha facilitat en l'Informe de gestió consolidat o, si s'escau, que s'hagi incorporat en aquest la referència corresponent a l'Informe separat sobre la informació no financera en la forma prevista en la normativa i, en cas contrari, a informar al respecte.

b) Un nivell general aplicable a la resta de la informació inclosa en l'Informe de gestió consolidat, que consisteix a avaluar i informar sobre la concordança de la citada informació amb els comptes anuals consolidats, a partir del coneixement del Grup obtingut en la realització de l'auditoria dels citats comptes i sense incloure informació diferent de l'obtinguda com a evidència durant la mateixa, així com avaluar i informar de si el contingut i presentació d'aquesta part de l'Informe de gestió consolidat són conformes a la normativa que resulta d'aplicació. Si, basant-nos en el treball que hem realitzat, concloem que hi ha incorreccions materials, estem obligats a informar-ne.

Sobre la base del treball realitzat, segons allò que s'ha descrit anteriorment, hem comprovat que el Informe de gestió consolidat inclou una referència relativa a que la informació esmentada a l'apartat a) anterior es presenta a l'Informe de gestió consolidat del grup superior Grupo Mutua Madrileña Automovilista en el que el Grup s'integra, i que la resta de la informació que conté l'Informe de gestió consolidat concorda amb la dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2018 i el seu contingut i presentació són conformes a la normativa que resulta d'aplicació.

Responsabilitat dels administradors i de la comissió d'auditoria de la Societat dominant en relació amb els comptes anuals consolidats

Els administradors de la Societat dominant són responsables de formular els comptes anuals consolidats adjunts, de forma que expressin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats consolidats del Grup, de conformitat amb les NIIF-UE i altres disposicions del marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup a Espanya, i del control intern que considerin necessari per permetre la preparació de comptes anuals consolidats lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error.

En la preparació dels comptes anuals consolidats, els administradors de la Societat dominant són responsables de la valoració de la capacitat del Grup per a continuar com a empresa en funcionament, revelant, segons correspongui, les qüestions relacionades amb empresa en funcionament i utilitzant el principi comptable d'empresa en funcionament excepte si els citats administradors tenen intenció de liquidar el Grup o de cessar les seves operacions, o si no existeix cap altra alternativa realista.

La comissió d'auditoria de la Societat dominant és responsable de la supervisió del procés d'elaboració i presentació dels comptes anuals consolidats.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats

Els nostres objectius són obtenir una seguretat raonable que els comptes anuals consolidats en el seu conjunt estan lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error, i emetre un informe d'auditoria que conté la nostra opinió.

Seguretat raonable és un alt grau de seguretat però no garanteix que una auditoria realitzada de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya sempre detecti una incorrecció material quan existeix. Les incorreccions poden ser degudes a frau o error i es consideren materials si, individualment o de forma agregada, es pot preveure raonablement que influeixin en les decisions econòmiques que els usuaris prenen basant-se en els comptes anuals consolidats.

A l'Annex I d'aquest informe d'auditoria s'inclou una descripció més detallada de les nostres responsabilitats en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats. Aquesta descripció que es troba a les pàgines 8 i 9 és part integrant del nostre informe d'auditoria.

Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris

Informe addicional per a la comissió d'auditoria de la Societat dominant

L'opinió que s'expressa en aquest informe és coherent amb allò que es manifesta en el nostre informe addicional per a la comissió d'auditoria de la Societat dominant amb data 21 de febrer de 2019.

Període de contractació

La Junta General Extraordinària d'Accionistes celebrada el 21 de desembre de 2018 ens va nomenar com a auditors per un període de 3 anys, comptats a partir de l'exercici finalitzat el 31 de desembre del 2017.

Amb anterioritat, vam ser nomenats per l'acord de la Junta General d'Accionistes pel període de 1 any i hem estat realitzant el treball d'auditoria de comptes de forma ininterrompuda des de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2017.

DELOITTE, S.L.
Inscrita al R.O.A.C núm. 50692

Álvaro Quintana
Inscrit al R.O.A.C núm. 21435

21 de febrer de 2019

Annex I del nostre informe d'auditoria

Adicionalment a allò que inclou el nostre informe d'auditoria, en aquest Annex incloem les nostres responsabilitats respecte a l'auditoria dels comptes anuals.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats

Com a part d'una auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, apliquem el nostre judici professional i mantenim una actitud d'escepticisme professional durant tota l'auditoria. També:

- Identifiquem i valorem els riscos d'incorrecció material en els comptes anuals consolidats, deguda a frau o error, dissenyem i apliquem procediments d'auditoria per respondre a aquests riscos i obtenim evidència d'auditoria suficient i adequada per proporcionar una base per a la nostra opinió. El risc de no detectar una incorrecció material deguda a frau és més elevat que en el cas d'una incorrecció material deguda a error, ja que el frau pot implicar col·lusió, falsificació, omissions deliberades, manifestacions intencionadament errònies, o l'elusió del control intern.
- Obtenim coneixement del control intern rellevant per a l'auditoria amb la finalitat de dissenyar procediments d'auditoria que siguin adequats en funció de les circumstàncies, i no amb la finalitat d'expressar una opinió sobre l'eficàcia del control intern del Grup.
- Avaluem si les polítiques comptables aplicades són adequades i la raonabilitat de les estimacions comptables i la corresponent informació revelada pels administradors de la Societat dominant.
- Concloem sobre si és adequada la utilització, per part dels administradors de la Societat dominant, del principi comptable d'empresa en funcionament i, basant-nos en l'evidència d'auditoria obtinguda, concloem sobre si existeix o no una incertesa material relacionada amb fets o amb condicions que poden generar dubtes significatius sobre la capacitat del Grup per a continuar com a empresa en funcionament. Si concloem que existeix una incertesa material, es requereix que cridem l'atenció en el nostre informe d'auditoria sobre la corresponent informació revelada en els comptes anuals consolidats o, si aquestes revelacions no són adequades, que expressem una opinió modificada. Les nostres conclusions es basen en l'evidència d'auditoria obtinguda fins a la data del nostre informe d'auditoria. No obstant això, els fets o condicions futurs poden ser la causa que el Grup deixi de ser una empresa en funcionament.
- Avaluem la presentació global, l'estructura i el contingut dels comptes anuals consolidats, inclosa la informació revelada, i si els comptes anuals consolidats representen les transaccions i els fets subjacents de manera que aconseguixen expressar la imatge fidel.
- Obtenim evidència suficient i adequada en relació amb la informació financera de les entitats o activitats empresarials dins el Grup per a expressar una opinió sobre els comptes anuals consolidats. Som responsables de la direcció, supervisió i realització de l'auditoria del Grup. Som els únics responsables de la nostra opinió d'auditoria.

Ens comuniquem amb la comissió d'auditoria de la Societat dominant en relació amb, entre altres qüestions, l'abast i el moment de realització de l'auditoria planificats i els resultats significatius de l'auditoria, així com qualsevol deficiència significativa del control intern que identifiquem en el transcurs de l'auditoria.

També proporcionem a la comissió d'auditoria de la Societat dominant una declaració que hem complert els requeriments d'ètica aplicables, inclosos els d'independència, i ens hi hem comunicat amb la mateixa per informar d'aquelles qüestions que raonablement puguin suposar una amenaça per a la nostra independència i, si escau, de les corresponents salvaguardes.

Entre les qüestions que han estat objecte de comunicació a la comissió d'auditoria de la Societat dominant, determinem les que han estat de la major significativitat en l'auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual i que són, en conseqüència, les qüestions clau de l'auditoria.

Descrivim aquestes qüestions en el nostre informe d'auditoria llevat que les disposicions legals o reglamentàries prohibeixin revelar públicament la qüestió.

COMPTES ANUALS

BALANÇOS CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS EL 31
DE DESEMBRE DE 2018 I 2017

(Expressats en milers d'euros)

ACTIU	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
Efectiu i altres mitjans líquids equivalents	5.4.1	559.769	1.478.537
Inversions Financeres	5.4.1	2.273.368	1.217.103
Inversions mantingudes a venciment		-	-
Actius financers disponibles per a la venda		1.616.920	606.111
Inversions financeres a valor raonable amb canvis a pèrdues i guanys		-	-
Préstecs i partides a cobrar		656.448	610.992
Inversions per compte de prenedors d'assegurances de vida que assumeixen el risc de la inversió		-	-
Derivats de cobertura	5.4.4	3.332	476
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques	5.8.1	160.334	165.437
Immobilitzat material	5.2.1	115.173	105.448
Inversions immobiliàries	5.2.2	26.556	27.002
Immobilitzat intangible	5.1	724.682	727.445
Fons de comerç		119.875	119.875
Altres actius intangibles		604.807	607.570
Inversions comptabilitzades utilitzant el mètode de participació	4.7	77.466	82.705

(Expressats en milers d'euros)

ACTIU	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
Actius fiscals		89.320	83.066
Actius per impost corrent		419	428
Actius per impost diferit	5.12	88.901	82.638
Altres actius	5.6	103.430	89.514
Total actius		4.133.430	3.976.733

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant del Balanç Consolidat a 31 de desembre de 2018

COMPTES ANUALS

BALANÇOS CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017

(Expressats en milers d'euros)

PASSIUS	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
Passius financers mantinguts per negociar		-	-
Passius financers a valor raonable amb canvis a pèrdues i guanys		-	-
Provisions tècniques	5.8	2.323.706	2.109.417
Provisió per a primes no consumides		768.293	673.613
Provisió per a riscos en curs		-	2.553
Provisió d'assegurances de vida		-	-
Provisió per a prestacions		1.055.898	1.002.242
Provisió per a participació en beneficis i per a extorns		-	-
Altres provisions tècniques		499.515	431.009
Dèbits i partides a pagar	5.5	571.195	483.248
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida		2.912	5.019
Deutes per operacions d'assegurança, reassegurança i coassegurança		78.527	86.673
Deutes amb entitats de crèdit		-	-
Deutes amb les Administracions públiques		22.532	20.527
Deutes amb entitats del grup i associades		302.453	214.805
Resta d'altres deutes		164.771	156.224

(Expressats en milers d'euros)

PASSIUS	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
Derivats de cobertura		-	-
Altres provisions no tècniques	5.9	37.773	36.629
Passius fiscals		88.421	72.590
Passius per impost corrent		8.127	8.462
Passius per impost diferit	5.12	80.294	64.128
Resta de passius	5.6	41.996	38.819
Total passius		3.063.091	2.740.703

(Expressats en milers d'euros)

PATRIMONI NET	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
Fons Propis	5.7	1.056.572	1.209.425
Capital o fons mutual		469.670	469.670
Prima d'emissió		-	181.045
Reserves		483.058	450.438
Altres aportacions de socis i mutualistes		4.783	4.783
Resultat de l'exercici atribuït a la societat dominant		349.874	313.974
(Dividend a compte i reserva d'estabilització a compte)		(250.813)	(210.485)
Ajustaments per canvis de valor	5.7	13.767	26.605
Participacions no dominants	4.6	-	-
Total patrimoni net		1.070.339	1.236.030
Total patrimoni net i passius		4.133.430	3.976.733

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant del Balanç Consolidat a 31 de desembre de 2018.

COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ANUALS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017

(Expressats en milers d'euros)

A) COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
INGRESSOS ACTIVITAT ASSEGURADORA			
Primes imputades a l'exercici, netes	5.10	3.412.343	3.170.308
Primes emeses assegurança directa		3.696.816	3.531.666
Primes reassegurança acceptada		36.193	28.417
Primes de la reassegurança cedida (-)		(217.284)	(238.692)
Variació de les provisions per a primes i riscos en curs, netes		(103.382)	(151.083)
Assegurança directa		(91.905)	(159.216)
Reassegurança acceptada		(222)	(922)
Reassegurança cedida		(11.255)	9.055
Participació en beneficis de societats posades en equivalència	4.7	12.605	9.614
Ingressos de les inversions		55.407	45.211
Plusvàlues no realitzades en les inversions per compte de prenedors d'assegurances de vida que assumeixen el risc de la inversió		-	-
Altres Ingressos Tècnics		44.542	39.016
Altres Ingressos No Tècnics	3.13	164.650	146.648
TOTAL INGRESSOS DEL NEGOCI ASSEGURADOR		3.689.547	3.410.797

(Expressats en milers d'euros)

A) COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
DESPESES ACTIVITAT ASSEGUADORA			
Sinistralitat de l'Exercici, Neta de Reassegurança		(2.450.780)	(2.331.226)
Prestacions pagades i variació de la provisió per a prestacions, neta		(2.276.094)	(2.169.217)
Assegurança directa		(2.322.795)	(2.230.302)
Reassegurança acceptada		(22.621)	(14.508)
Reassegurança cedida		69.322	75.593
Despeses imputables a prestacions	5.11	(174.686)	(162.009)
Variació d'altres provisions tècniques, neta		(68.506)	(66.360)
Participació en Beneficis i Extorns		(85)	(19)
Despeses d'Explotació Netes		(480.860)	(439.489)
Participació en pèrdues de societats posades en equivalència		-	-
Despeses de les inversions		(69.264)	(30.920)
Minusvàlues no realitzades en les inversions per compte de prenedors d'assegurances de vida que assumeixen el risc de la inversió		-	-
Altres Despeses Tècniques		(3.368)	(406)

(Expressats en milers d'euros)

A) COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
Altres Despeses No Tècniques	5.11	(146.975)	(127.094)
TOTAL DESPESES ACTIVITAT ASSEGURADORA		(3.219.838)	(2.995.514)
RESULTAT ACTIVITAT ASSEGURADORA		469.709	415.283

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant del Compte de Resultats Consolidat a 31 de desembre de 2018.

COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ANUALS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017

(Expressats en milers d'euros)

A) COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
ALTRES ACTIVITATS			
Ingressos d'explotació		5.131	3.708
Despeses d'explotació		(5.886)	(7.210)
Ingressos de les inversions nets	5.4	(9.194)	4.013
Ingressos de les inversions		14.462	11.725
Despeses de les inversions		(23.656)	(7.712)
Dotació provisió deteriorament d'actius		(254)	(1.427)
Resultats de participacions minoritàries		-	-
Participació en beneficis de societats comptabilitzades pel mètode de la participació		-	-
Participació en pèrdues de societats comptabilitzades pel mètode de la participació		-	-
Resultat de l'alienació d'actius no corrents classificats com a mantinguts per a la venda no inclosos en les activitats interrompudes		-	-
RESULTAT D'ALTRES ACTIVITATS		(10.203)	(916)

(Expressats en milers d'euros)

A) COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS D'OPERACIONS CONTINUADES		459.506	414.367
Impost sobre els guanys d'operacions continuades	5.12	(89.607)	(80.295)
Impost diferit de consolidació	5.12	(20.025)	(20.098)
RESULTAT DESPRÉS D'OPERACIONS CONTINUADES		349.874	313.974
RESULTAT OPERACIONS INTERROMPUDES		-	-
RESULTAT DE L'EXERCICI		349.874	313.974
Atribuïble a la Sociedad dominant		349.874	313.974
Atribuïble a interessos minoritaris		-	-

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant del Compte de Resultats Consolidat a 31 de desembre de 2018.

COMPTES ANUALS

COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS
ANUALS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017

(Expressats en milers d'euros)

B) ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDAT	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI		349.874	313.974
ALTRES INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDATS:			
Elements que no es reclassificaran a resultats		-	-
Efecte impositiu		-	-
Elements que es podrien reclassificar posteriorment a resultats:			
1. Actius financers disponibles per a la venda		(16.531)	2.601
Guany i pèrdues per valoració	5.4.3	16.818	(8.383)
Imports transferits al compte de resultats consolidat		(33.349)	10.984
Altres reclassificacions		-	-
2. Cobertures dels fluxos d'efectiu		-	-
Guany i pèrdues per valoració		-	-
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Imports transferits al valor inicial de les partides cobertes		-	-
Altres reclassificacions		-	-

(Expressats en milers d'euros)

B) ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDAT	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
3. Cobertura d'inversions netes en negocis a l'estranger		-	-
Guany i pèrdues per valoració		-	-
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-
4. Diferències de canvi i conversió		1.539	(2.836)
Guany i pèrdues per valoració		1.539	(2.836)
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-
5. Correcció d'asimetries comptables		-	-
Guany i pèrdues per valoració		-	-
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-
6. Actius mantinguts per a la venda		-	-
Guany i pèrdues per valoració		-	-
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-

(Expressats en milers d'euros)

B) ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDAT	Nota	A 31 de desembre 2018	A 31 de desembre 2017 (*)
7. Guanys/(pèrdues) actuaries per retribucions a llarg termini al personal		-	-
8. Entitats valorades per posada en equivalència	5.7	(1.594)	832
Guanys i pèrdues per valoració		(1.594)	832
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-
9. Altres ingressos i despeses reconeguts		-	-
10. Impost sobre beneficis		3.748	59
Altres ingressos i despeses reconeguts consolidats		(12.838)	656
Total d'ingressos i despeses reconeguts consolidats		337.036	314.630
Ingressos i despeses reconeguts consolidats atribuïbles a:			
Societat dominant		337.036	314.630
Participacions no dominants		-	-
		337.036	314.630

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant de l'Estat d'Ingressos i Despeses Reconeguts Consolidat a 31 de desembre de 2018.

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017

(Expressats en milers d'euros)

	Atribuïble als accionistes de la societat								
	Capital o fons mutual escripturat	Prima d'emissió	Reserves	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	Dividend a compte i reserva d'estabilització	Altres ajustaments de valor	Participacions no dominants	Total patrimoni net
Saldo a 1 de gener de 2017 (*)	469.670	361.060	373.976	4.783	254.637	(171.254)	25.949	-	1.318.821
Resultat de l'exercici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altre resultat Global	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total resultat global	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total ingressos i despeses reconeguts consolidats	-	-	-	-	313.974	-	656	-	314.630
Transaccions amb els propietaris en la seva qualitat de tals									
Ampliació de Capital i prima d'emissió	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres variacions del patrimoni net	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(-) Distribució de dividends o derrames actives	-	(180.015)	(5.789)	-	-	-	-	-	(185.804)
Increment (reducció) de patrimoni net resultant d'una combinació de negocis	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adquisicions (vendes) de participacions de socis externs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres operacions amb socis o mutualistes	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Distribució de resultat 2016	-	-	82.251	-	(254.637)	171.254	-	-	(1.132)
Dividends de l'exercici 2017	-	-	-	-	-	(210.485)	-	-	(210.485)
Saldo a 31 de desembre de 2017 (*)	469.670	181.045	450.438	4.783	313.974	(210.485)	26.605	-	1.236.030

(Expressats en milers d'euros)

	Atribuible als accionistes de la societat								
	Capital o fons mutual escripturat	Prima d'emissió	Reserves	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	Dividend a compte i reserva d'estabilització	Altres ajustaments de valor	Participacions no dominants	Total patrimoni net
Resultat de l'exercici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altre resultat Global	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total resultat global	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total ingressos i despeses reconeguts consolidats	-	-	-	-	349.874	-	(12.838)	-	337.036
Transaccions amb els propietaris en la seva qualitat de tals	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ampliació de Capital i prima d'emissió	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres variacions del patrimoni net	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(-) Distribució de dividendes o derrames actives	-	(181.045)	(45.794)	-	-	-	-	-	(226.839)
Increment (reducció) de patrimoni net resultant d'una combinació de negocis	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adquisicions (vendes) de participacions de socis externs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres operacions amb socis o mutualistes	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Distribució de resultat 2017	-	-	78.414	-	(313.974)	210.485	-	-	(25.075)
Dividends de l'exercici 2018	-	-	-	-	-	(250.813)	-	-	(250.813)
Saldo a 31 de desembre de 2018	469.670	-	483.058	4.783	349.874	(250.813)	13.767	-	1.070.339

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant de l'Estat de Canvis en el Patrimoni Net Consolidat a 31 de desembre de 2018.

ESTATS DE FLUXOS D'EFECTIU CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017

(Expressats en milers d'euros)

	2018	2017 (*)
Fluxos d'efectiu d'activitats d'explotació		
ACTIVITAT ASSEGURADORA	891.836	862.303
Cobraments per primes d'assegurança directa i coassegurança	3.767.036	3.541.568
Pagaments de prestacions assegurança directa i coassegurança	(2.178.361)	(2.113.068)
Cobraments per sinistres reassegurança cedida	1.606	1.622
Pagaments de primes reassegurança cedida	(140.940)	(62.607)
Recobrament de prestacions	501	314
Pagaments de retribucions a mediadors	(287.936)	(255.091)
Altres cobraments d'explotació	5.357	2.537
Altres pagaments d'explotació	(275.427)	(252.972)
ALTRES ACTIVITATS D'EXPLORACIÓ	(322.710)	(302.440)
Cobraments d'altres activitats	172.398	133.894
Pagaments d'altres activitats	(401.371)	(352.580)
Cobraments i pagaments per impost sobre beneficis	(93.737)	(83.754)
Efectiu net generat per les activitats d'explotació	569.126	559.863

(Expressats en milers d'euros)

	2018	2017 (*)
Fluxos d'efectiu d'activitats d'inversió		
Ingressos per venda d'immobilitzat material	330	-
Adquisició d'immobilitzat material	(20.932)	(17.199)
Ingressos per venda d'inversions immobiliàries	2.334	2.369
Adquisició d'inversions immobiliàries	-	-
Adquisició d'actius intangibles	(25.426)	(25.220)
Ingrés procedent de la venda de l'immobilitzat intangible	-	-
Ingressos per venda d'instruments financers	1.429.408	951.413
Adquisició d'instruments financers	(2.491.445)	(682.227)
Ampliació de capital en negocis conjunts	-	-
Efectiu net per baixa de dependent	8.593	78
Préstecs concedits a parts vinculades	-	-
Ingressos per cobrament de préstecs concedits a parts vinculades	-	-
Dividends cobrats	9.168	8.280
Interessos rebuts	13.383	39
Efectiu net utilitzat en les activitats d'inversió	(1.074.587)	237.533

(Expressats en milers d'euros)

	2018	2017 (*)
Fluxos d'efectiu d'activitats de finançament		
Ingressos per recursos aliens	-	-
Reemborsos de recursos aliens	-	-
Ingressos per passius financers amb parts relacionades	-	-
Reemborsos de passius financers amb parts relacionades	-	-
Dividends pagats als socis externs	(412.131)	(405.982)
Interessos pagats	(1.176)	(370)
Altres pagaments relacionats amb activitats de finançament	-	-
Efectiu net utilitzat en activitats de finançament	(413.307)	(406.352)
(Disminució) Augment net d'efectiu i equivalents	(918.768)	391.044
Efectiu i equivalents a l'efectiu a l'inici de l'exercici	1.478.537	1.087.493
Pèrdues per diferències de conversió en efectiu	-	-
Efectiu i equivalents a l'efectiu al tancament de l'exercici	559.769	1.478.537

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant de l'Estat de Fluxos d'Efectiu Consolidat reconeguts a 31 de desembre de 2018.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

1. INFORMACIÓ GENERAL SOBRE EL GRUP

1.1. SOCIETAT DOMINANT

SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances (d'ara endavant, SegurCaixa Adeslas o la Societat dominant) es va constituir el 18 de desembre de 1942 a Espanya de conformitat amb la normativa vigent per temps indefinit. L'actual denominació social va ser adoptada en base als acords fixats per la Junta General Ordinària i Extraordinària d'Accionistes del dia 30 de juny de 2011. El seu domicili social es troba al Paseo de la Castellana, 259 C (Torre de Cristal), Madrid.

El seu àmbit d'actuació s'estén a tot el territori espanyol, així com qualsevol dels restants països membres de l'Espai Econòmic Europeu i tercers països, d'acord amb les exigències legals o reglamentàries que siguin aplicables.

1.2. OBJECTE SOCIAL

L'objecte social de la Societat dominant és la realització de les operacions que les disposicions legals en vigor permeten a les Entitats Asseguradores i Reasseguradores.

A 31 de desembre de 2018, la Societat dominant es troba autoritzada per operar en els rams de no-vida, i el seu negoci se centra especialment en les assegurances

de Malaltia (en la seva modalitat d'Assistència Sanitària), Multiriscos de la Llar, Accidents, Vehicles Terrestres (no ferroviaris) i Decessos. Pel que fa a les assegurances del ram de Malaltia, amb col·lectius presents en la major part o totes les províncies, dels quals els més importants són els de MUFACE i ISFAS, la Societat dominant manté pactes estables de reassegurança de prestació de serveis amb asseguradors que tenen presència directa en les poques províncies en què la Societat n'està mancada. També formarà part de l'objecte social qualsevol altre ram d'assegurança que la Junta General o el Consell d'Administració considerin d'interès establir i sigui autoritzat per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions.

1.3. ESTRUCTURA INTERNA

L'estructura interna de la Societat dominant consta d'una sèrie de delegacions i zones, que reben el suport intern per part de les àrees centrals.

SegurCaixa Adeslas efectua la comercialització dels seus productes a través de diversos canals. D'una banda, hi ha la xarxa de distribució de CaixaBank, S.A. (d'ara endavant, CaixaBank), la qual s'ha configurat com a operador de bancassegurances exclusiu de VidaCaixa, S.A.U. d'Assegurances i Reassegurances (d'ara endavant, VidaCaixa) amb autorització per comercialitzar els productes d'assegurances de SegurCaixa Adeslas. També cal destacar la comercialització dels seus

productes a través de la seva xarxa d'oficines i agents externs, així com a través d'AgentCaixa, S.A.U.

SegurCaixa Adeslas és la Societat dominant d'un grup format per la mateixa societat i les societats dependents detallades a l'Annex II (d'ara endavant "el Grup"). El Grup desenvolupa activitats en l'àmbit de la prestació sanitària, principalment centres mèdics i dentals, i complementa l'activitat asseguradora de la Societat dominant. Aquestes activitats se centren en l'explotació comercial de centres i establiments sanitaris destinats a la prevenció, diagnòstic i tractament de malalties bucodentals, assistència, consultes, diagnòstic i anàlisis clíniques, així com la participació en societats mercantils dedicades a l'explotació i gestió d'establiments sanitaris.

El Grup està controlat per Mutua Madrileña Automovilista, Sociedad de Seguros a Prima Fija, amb domicili social a Paseo de la Castellana, núm. 33 de Madrid, en virtut d'una aliança accionarial i estratègica acordada amb el Grup CaixaBank per tal de desenvolupar, comercialitzar i distribuir assegurances generals de no vida de SegurCaixa Adeslas (vegeu Notes 1.4 i 5.7)

1.4. OPERACIONS SOCIETÀRIES

Amb data 13 de gener de 2011, el Grup CaixaBank i Mutua Madrileña Automovilista, Sociedad de Seguros a Prima

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Fija (d'ara endavant, "Mutua Madrileña") van acordar una aliança estratègica per al desenvolupament, la comercialització i la distribució d'assegurances generals de no vida de SegurCaixa Adeslas.

L'esmentada aliança es va materialitzar, un cop es van obtenir totes les autoritzacions pertinents, a través de l'aportació per part de Mutua Madrileña de la seva participació a Aresa Seguros Generales, S.A., que pujava a un 99,99%, mitjançant un augment de capital de SegurCaixa Adeslas per un valor de 150.000 milers d'euros i un contracte de compravenda d'accions pel qual VidaCaixa (anteriorment denominada VidaCaixa Grup, S.A.) va vendre a Mutua Madrileña una participació a SegurCaixa Adeslas suficient per arribar al 50% del capital social d'aquesta societat, tenint en compte les accions que Mutua Madrileña va subscriure en la referida ampliació de capital a SegurCaixa Adeslas.

L'objectiu fonamental d'aquesta operació va ser el desenvolupament, la comercialització i la distribució d'assegurances generals de no vida conjuntament, per evitar duplicitats i aconseguir una presència única i més potent en el mercat assegurador.

Com a conseqüència d'aquesta aliança, i des de la seva subscripció, es van produir una sèrie de reestructuracions i operacions societàries. Les principals operacions s'enumeren a continuació:

- Ampliació de capital de SegurCaixa Adeslas per 3.965 euros mitjançant el bescanvi de 4.357 accions de SegurCaixa Adeslas per les 225 accions d'Aresa, de les quals era accionista minoritari Eterna Aseguradora, S.A. Compañía de Seguros y Reaseguros.
- La fusió per absorció d'Aresa Seguros Generales, S.A. per SegurCaixa Adeslas el juliol del 2012.
- La fusió per absorció, durant el primer trimestre del 2013, del hòlding VidaCaixa Grup, S.A.U. per part de VidaCaixa, S.A., transferint-se la participació mantinguda per l'accionista a VidaCaixa, S.A.
- Adquisició el setembre del 2013, mitjançant acords entre SegurCaixa Adeslas i CaixaBank, i posterior fusió el novembre del 2014 de CajaSol Seguros Generales, Sociedad de Seguros y Reaseguros, S.A.U. i CAN Seguros de Salud, S.A.U., companyies procedents de Banca Cívica.
- Adquisició el juny del 2014, mitjançant acord entre SegurCaixa Adeslas i CaixaBank, i posterior fusió el desembre del 2014 de CAN Seguros Generales, S.A., companyia procedent de Banca Cívica.
- Addenda, l'abril del 2015, al contracte d'Agència per a la distribució d'assegurances generals amb CaixaBank i pagament de 47.000 milers d'euros com a contraprestació complementària per les

activitats de mediació en la comercialització d'assegurances consistent en la recerca de clients a través de la xarxa bancària procedent de Barclays.

Amb data 28 d'abril de 2016, els accionistes majoritaris de la Societat dominant van acordar subscriure un acord per a la novació parcial del Contracte entre accionistes de SegurCaixa Adeslas i el Grup CaixaBank i Grup Mutua Madrileña.

Amb data 9 de setembre de 2016, el Grup va procedir a la venda de la seva participació a Infraestructuras y Servicios de Alzira, S.A. per un import de 2.942 milers d'euros. La baixa de la dependent va suposar un resultat a nivell consolidat de 96 milers d'euros, que es va registrar en l'epígraf "ingressos financers nets" del resultat d'altres activitats del compte de resultats consolidat. Així mateix, aquesta baixa va tenir com a conseqüència l'eliminació de les participacions no dominants que figuraven en el balanç.

Addicionalment, el març del 2015 es va produir la presa de participació accionarial, per part de SegurCaixa Adeslas, del 25,15% del capital social de la societat Igualatorio Médico Quirúrgico de Especialidades de Asturias, S.A. de Seguros ("IMQ Asturias") mitjançant la subscripció d'un acord marc amb la Sociedad de Profesionales Médicos del Igualatorio Médico Quirúrgico de Asturias, S.L. per a l'explotació de l'esmentada societat. El 21 de desembre de 2016, el

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Grup va incrementar la seva participació accionarial a IMQ Asturias fins a arribar al 35,03% del seu capital social, mitjançant una inversió addicional de 2.801 milers d'euros. El desembre del 2017, i en el marc d'aquest acord, el Grup ha incrementat la seva participació accionarial a IMQ Asturias fins a arribar al 44,91% (vegeu Nota 4.7). L'increment de participació no ha suposat un canvi en la condició de la inversió com a associada.

La informació legal de les operacions societàries esmentades en els paràgrafs anteriors es troba detallada en els comptes anuals de la Societat dominant dels exercicis en què van tenir lloc.

Amb data 10 de maig de 2018, el Grup va procedir a la venda de la seva participació a Igurco Gestión, S.L., capdavantera del Grup Igurco, per un import de 8.593 milers d'euros. La baixa d'aquest subgrup va suposar un resultat a nivell consolidat de 1.477 milers d'euros, que es va registrar en l'epígraf "Participació en beneficis de societats posades en equivalència" del resultat d'altres activitats del compte de resultats consolidat.

1.5. RESUM ESTADÍSTIC DE LES QUEIXES I RECLAMACIONS ATESES

Les queixes i reclamacions tramitades a SegurCaixa Adeslas durant l'exercici 2018 han pujat a un total de 13.007 (12.433 el 2017).

Tipus de resolució	Exercici 2018
Desestimades	4.922
Estimades	6.566
SCA Omet Pronunciar-se	1.444
No admesa a tràmit	4
Pendents de resolució	71
Total	13.007

En compliment de l'Ordre Ministerial ECO/734/2004, d'11 de març, sobre els departaments i serveis d'atenció al client i el defensor del client de les entitats financeres, així com del Reglament per a la Defensa del Client de SegurCaixa Adeslas, el Servei d'Atenció al Client coneixerà de les queixes i reclamacions que presentin les persones físiques o jurídiques legitimades d'acord amb l'article 5 del Reglament per a la Defensa del Client, de manera que, si la queixa o reclamació no ha estat resolta a favor seu pel departament, oficina o servei objecte d'aquesta, la queixa o reclamació serà remesa al Servei d'Atenció al Client, que continuarà el procediment, llevat que el reclamant manifesti la seva conformitat amb la resolució dictada en primera instància.

En aquest sentit, les queixes i reclamacions resoltes pel Servei d'Atenció al Client de la Societat dominant

durant l'exercici 2018, en estricte compliment de l'esmentat reglament, puguen a un total de 694 (831 el 2017):

Tipus de resolució	Exercici 2018
Desestimades	406
Estimades	239
SCA Omet Pronunciar-se	49
No admeses a tràmit	-
Pendents de resolució	-
Total	694

Així mateix, el Servei d'Atenció al Client de la Societat dominant ha tramitat els expedients de queixes i reclamacions que els nostres assegurats han presentat davant la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions, que el 2018 han pujat a 241 expedients.

Els criteris de decisió aplicats pel Servei d'Atenció al Client queden reflectits en les seves pròpies resolucions, i són els següents:

- Estricta observança del principi de legalitat, el bloc o grup normatiu del qual està compost per les Lleis de Contracte d'Assegurança 50/1980, de 8 d'octubre, i 44/2002, de 22 de novembre, de Reforma del

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Sistema Financer, així com el compliment puntual de totes les obligacions imposades en els contractes subscrits.

- Acatament de les resolucions de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions del Ministeri d'Economia i Competitivitat.
- Motivació jurídica dels pronunciaments, exposant conclusions clares sobre la sol·licitud plantejada en la queixa o reclamació, basant-se en les clàusules contractuals, en la legislació d'assegurances i en les bones pràctiques i usos del sector assegurador.

2. BASES DE PRESENTACIÓ DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS

2.1. BASES DE PRESENTACIÓ

SegurCaixa Adeslas, d'acord amb el RD 1159/2010, de 17 de setembre, pel qual s'aproven les normes per a la formulació d'estats financers consolidats (d'ara endavant, "NOFCAC"), i en virtut de l'article 43 bis del Codi de Comerç, es va acollir fins a l'exercici 2016 a la dispensa de formular comptes anuals consolidats amb motiu d'integrar-se en un grup de consolidació superior. La Societat dominant va decidir, de manera voluntària, formular per primera vegada comptes anuals consolidats en l'exercici 2017, així com començar a aplicar, també de manera voluntària, la legislació

de la Unió Europea sobre les normes internacionals d'informació financera adoptades (NIIF-UE), alhora que es va establir com a data de transició l'1 de gener de 2016.

Els presents comptes anuals consolidats del Grup SegurCaixa Adeslas s'han preparat d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per la Unió Europea (NIIF-UE). S'han aplicat per a l'elaboració dels comptes anuals consolidats les normes internacionals que, havent estat aprovades per la Comissió Europea, estiguessin en vigor a la data de tancament de l'exercici. Les NIIF comprenen les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF), les Normes Internacionals de Comptabilitat (NIC) i les Interpretacions emeses pel Comitè d'Interpretacions de les NIIF (CINIIF). Els estats financers consolidats compleixen les NIIF segons les emet el Consell de Normes Internacionals de Comptabilitat (CNIC).

Aquests comptes anuals consolidats no inclouen informació sobre segments, ja que la NIIF 8 permet no incloure aquesta informació quan la societat matriu del grup no té valors (accions o deute) admesos a cotització, ni estan aquests valors en procés d'admissió a cotització. Pel mateix motiu, no s'hi inclou informació sobre guany per acció, que exigeix la NIC 33.

Aquests comptes anuals consolidats han estat formulats pels Administradors de la Societat dominant

d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup, que és el que s'estableix a:

- El Codi de Comerç i la resta de legislació mercantil.
- Les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per la Unió Europea mitjançant Reglaments Comunitaris, d'acord amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol de 2002, i les seves modificacions posteriors.
- Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les Entitats Asseguradores i Reasseguradores ("LOSSEAR").
- Als efectes de la valoració de les provisions tècniques, el Reial Decret 1060/2015, de 20 de novembre, d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les Entitats Asseguradores i Reasseguradores ("ROSSEAR"), així com els articles vigents del Reial Decret 2486/1998, de 20 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'Ordenació i Supervisió d'Assegurances (d'ara endavant, "ROSAP"), i les disposicions reguladores establertes per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions.
- Les normes d'obligat compliment aprovades per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes en desenvolupament del Pla General de Comptabilitat i les seves normes complementàries.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els Administradors de la Societat dominant van procedir a aplicar en l'elaboració dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2017 totes les exempcions obligatòries i les exempcions opcionals a l'aplicació retroactiva de les NIIF que s'indiquen a continuació, d'acord amb el que estipula la NIIF 1 "Adopció de les Normes Internacionals d'Informació Financera":

- El Grup va optar per no reexpressar les combinacions de negoci que van tenir lloc abans de la data de transició, resultant de la seva aplicació que el fons de comerç en el balanç consolidat d'obertura de conformitat amb les NIIF sigui el seu import en llibres en la data de transició, d'acord amb les normes aplicables anteriors (Pla de Comptabilitat d'Entitats Asseguradores), de manera que aquest import és el reexpressat per l'aplicació retroactiva, opció triada pel Grup en els seus comptes individuals, del RD 583/2017.

Per tant, els saldos de fons de comerç que es van considerar per al balanç consolidat d'obertura són els fons de comerç reconeguts a 1 de gener de 2016, deduint l'amortització corresponent a exercicis anteriors per aplicació del RD 602/2016. En conseqüència, el valor considerat per l'entitat en el seu balanç consolidat d'obertura per als fons de comerç difereix del valor atorgat en el moment de dur a terme les combinacions de negoci.

La preparació de comptes anuals conformes a les NIIF exigeix l'ús d'estimacions comptables significatives. També exigeix a la direcció de la Societat dominant que exerceixi el seu judici en el procés d'aplicar les polítiques comptables del Grup. En la Nota 2.9 dels presents comptes anuals consolidats es revelen les àrees que impliquen un major grau de judici o complexitat o les àrees on les hipòtesis i estimacions són significatives per als comptes anuals consolidats.

2.2. IMATGE FIDEL

Els comptes anuals consolidats de l'exercici 2018 han estat obtinguts dels registres comptables de SegurCaixa Adeslas i de la resta d'entitats integrades al Grup i es presenten d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que li és aplicable i, en particular, els principis i criteris comptables continguts en aquest, de manera que mostren la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del grup consolidat a 31 de desembre de 2018 i dels resultats de les seves operacions, dels fluxos d'efectiu consolidat i dels canvis en el patrimoni net consolidat que s'han produït durant l'exercici anual acabat en aquesta data.

Els presents comptes anuals consolidats, que han estat formulats pels Administradors de la Societat dominant amb data 14 de febrer de 2019, se sotmetran a l'aprovació de la Junta General d'Accionistes, i s'estima que seran aprovats sense cap modificació.

Per la seva banda, els comptes anuals consolidats de l'exercici 2017 van ser aprovats en la Junta General Ordinària d'Accionistes celebrada el dia 19 d'abril de 2018.

2.3. NORMES, MODIFICACIONS I INTERPRETACIONS OBLIGATÒRIES PER A TOTS ELS EXERCICIS COMENÇATS L'1 DE GENER DE 2018

El Grup ha aplicat les següents normes i modificacions per primera vegada per al seu exercici anual que comença l'1 de gener de 2018:

- **NIIF 4 (Modificació) "Aplicant la NIIF 9 "Instruments financers" amb la NIIF 4 "Contractes d'assegurança":**

Respecte a l'adopció de la NIIF 9, el Grup ha considerat l'aplicació de l'enfocament de diferiment previst per al sector assegurador ("Deferral approach"), publicat per l'IASB el setembre del 2016, per posposar l'aplicació de la NIIF 9 fins a la data d'entrada en vigor efectiva de la NIIF 17, prevista per a l'1 de gener de 2021.

El "Deferral approach" està permès per a aquelles entitats l'activitat predominant de les quals és la d'emetre contractes dins de l'àmbit de la NIIF 4 "Contractes d'assegurances", i només es pot concloure que això és així si el total dels passius associats a contractes d'assegurances de l'entitat és significatiu

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

respecte al total dels passius de l'entitat, o bé els passius associats a contractes d'assegurances són superiors al 90%, o bé són superiors al 80% i l'entitat no realitza cap activitat significativa diferent de l'activitat asseguradora.

L'avaluació de si una entitat pot o no acollir-se al "Deferral Approach" s'ha de fer a data de l'últim tancament comptable que precedeixi l'1 d'abril de 2016; això és, per al cas del Grup, a 1 de gener de 2016. En aquesta data, el total dels passius connectats amb assegurances (respecte a l'import total de tots els passius) era més gran que el 80% i el Grup no estava implicat en cap activitat significativa no connectada amb assegurances, per la qual cosa va concloure que complia els requisits per acollir-se al "Deferral Approach". Així mateix, a 31 de desembre de 2018 i 2017, no ha sorgit cap fet significatiu que impacti en l'activitat

del Grup, i l'activitat predominant del Grup és l'emissió de contractes d'assegurances.

Un cop feta l'avaluació, el Grup ha conclòs que compleix els requisits per acollir-se al "Deferral Approach" i, per tant, aplicarà la NIIF 9 "Instruments Financers" de manera conjunta amb la NIIF 17 "Contractes d'Assegurances" en la seva entrada en vigor (vegeu apartat 2.5 d'aquesta Nota).

Desglossaments requerits per l'enfocament de diferiment de la NIIF 9

Tot seguit es presenta el detall del valor raonable dels actius financers basat en el criteri SPPI (Solament per a Pagaments de Principal i Interessos) a 31 de desembre del 2018, així com la variació en el valor raonable durant l'exercici. Els actius es classifiquen en dues categories:

- SPPII: Actius financers els fluxos de caixa dels quals representen solament pagaments de principal i interessos sobre l'import del principal pendent, excloent-ne qualsevol actiu classificat com a mantingut per negociar sota NIIF 9, o que es gestioni i que el seu rendiment s'avalui sobre la base del seu valor raonable.
- Resta d'actius: Tots els actius financers no inclosos en la categoria SPPI:
- Els termes contractuals dels quals no donen lloc a fluxos d'efectiu en dates determinades que únicament són pagaments de principal i interessos sobre l'import del principal pendent.
- Classificats com a mantinguts per negociar sota NIIF 9 o que es gestionin i el seu rendiment s'avalui sobre la base del seu valor raonable.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Tipus d'actiu	2017	Altes	Incrementos de valoració	Reducció per valoració	Baixes	2018
Pagaments Principal i interessos (SPPI)	944.208	1.875.255	33.366	(111.789)	(1.120.233)	1.620.807
Resta d'actius	325.087	850.735	-	(52.160)	(602.806)	520.856
Total	1.269.295	2.725.991	33.366	(163.948)	(1.723.040)	2.141.663

La categoria "Resta d'actius" inclou, bàsicament, els fons d'inversió, la renda variable, i els actius que no han superat el test SPPI (no es considera l'efectiu). Les altes inclouen el net de noves aportacions a la cartera d'inversions durant l'any.

• NIIF 9 "Instruments financers":

Aborda la classificació, valoració i reconeixement dels actius financers i passius financers. La versió completa de la NIIF 9 es va publicar el juliol del 2014 i substitueix la guia de la NIC 39 sobre classificació i valoració d'instruments financers. La NIIF 9 manté, però simplifica, el model de valoració mixt i estableix tres categories principals de valoració per als actius financers: cost amortitzat, a valor raonable amb canvis a resultats i a valor raonable amb canvis en altres ingressos i despeses reconeguts. La base de classificació depèn del model de negoci de l'entitat i les característiques dels fluxos d'efectiu contractuals de l'actiu financer. Es requereix que les inversions en instruments de patrimoni net es valorin a valor raonable amb canvis a resultats amb l'opció irrevocable a l'inici de presentar els canvis en el valor raonable en altres ingressos i despeses reconeguts no

reciclable, sempre que l'instrument no es mantingui per negociar. Si l'instrument de patrimoni es manté per negociar, els canvis en el valor raonable es presenten a resultats. En relació amb els passius financers no hi ha hagut canvis respecte a la classificació i valoració, excepte per al reconeixement de canvis en el risc de crèdit propi en altres ingressos i despeses reconeguts per a passius designats a valor raonable amb canvis a resultats. Sota la NIIF 9 hi ha un nou model de pèrdues per deteriorament del valor, el model de pèrdues de crèdit esperades, que substitueix el model de pèrdues per deteriorament incorregudes de la NIC 39 i que donarà lloc a un reconeixement de les pèrdues abans que com es feia amb la NIC 39. La NIIF 9 relaxa els requeriments per a l'efectivitat de la cobertura. Sota la NIC 39, una cobertura ha de ser altament eficaç, tant de manera prospectiva com retrospectiva. La NIIF 9 substitueix aquesta línia exigint una relació econòmica entre la partida coberta i l'instrument de

cobertura, i que la ràtio coberta sigui la mateixa que l'entitat fa servir en realitat per la seva gestió del risc. La documentació contemporània continua sent necessària, però és diferent de la que es preparava sota la NIC 39. Finalment, s'exigeix informació àmplia, incloent-hi una conciliació entre els imports inicial i final de la provisió per a pèrdues de crèdit esperades, hipòtesis i dades, i una conciliació en la transició entre les categories de la classificació original sota la NIC 39 i les noves categories de classificació sota la NIIF 9.

La NIIF 9 és efectiva per als exercicis anuals que comencin a partir de l'1 de gener de 2018, si bé se'n permet l'adopció anticipada. La NIIF 9 s'aplicarà de manera retroactiva, però no s'exigirà que es reexpressin les xifres comparatives. Si una entitat opta per aplicar anticipadament la NIIF 9, haurà d'aplicar tots els requeriments al mateix temps.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

D'acord amb el que s'indica en el punt anterior, el Grup ha conclòs que compleix els requisits per acollir-se al "Deferral Approach" i, per tant, aplicarà la NIIF 9 "Instruments Financers" de manera conjunta amb la NIIF 17 "Contractes d'Assegurances" en la seva entrada en vigor.

- **NIIF 15 "Ingressos ordinaris procedents de contractes amb clients":**

La NIIF 15 estableix els criteris per al reconeixement d'ingressos ordinaris procedents de contractes amb clients. Aquesta norma reemplaça la NIC 18, que cobreix contractes per a béns i serveis, i la NIC 11, que cobreix els contractes de construcció.

La nova norma es basa en el principi que l'ingrés ordinari es reconeix per l'import que s'espera rebre del client quan es produeix la transferència del control d'un bé o servei al client.

Això no obstant, l'aplicació d'aquesta norma no ha tingut un impacte significatiu en els ingressos del Grup, ja que la pràctica totalitat d'aquests ingressos es registren d'acord amb la NIIF 4, la qual, al seu torn, remet a les normes locals per al registre dels ingressos per contractes d'assegurances.

- **Altres normes, modificacions i interpretacions a les normes existents que han estat publicades per**

- **l'IASB i són d'obligat compliment però que no tenen impacte en el Grup:**

- Modificació de la NIC 40 "Reclassificació d'inversions immobiliàries".
- Modificació de la NIIF 2 "Classificació i valoració de pagaments basats en accions".
- Modificació de la NIIF 1 "Adopció per primera vegada de les NIIF".
- Clarificació de la NIC 28 "Inversions en entitats associades i negocis conjunts".
- Interpretació de la CNIIF 22 "Transaccions i avançaments en moneda estrangera".

2.4. NORMES, MODIFICACIONS I INTERPRETACIONS QUE ENCARA NO HAN ENTRAT EN VIGOR, PERÒ QUE ES PODEN ADOPTAR AMB ANTICIPACIÓ ALS EXERCICIS COMENÇATS A PARTIR DE L'1 DE GENER DE 2019

S'han publicat algunes normes comptables i interpretacions noves que no són obligatòries per als exercicis financers finalitzats a 31 de desembre de 2018 i que no han estat adoptades anticipadament pel Grup. L'avaluació de l'impacte d'aquestes noves normes i interpretacions es recull a continuació.

- **NIIF 16 "Arrendaments":**

La NIIF 16 entrarà en vigor el 2019 i substituirà la NIC 17 i les interpretacions associades actuals. La novetat central de la NIIF 16 és que hi haurà un model comptable únic per als arrendataris, que inclouran en el balanç consolidat tots els arrendaments (amb algunes excepcions limitades) amb un impacte similar al dels actuals arrendaments financers (hi haurà amortització de l'actiu pel dret d'ús i una despesa financera pel cost amortitzat del passiu).

La NIC 17 no requereix el reconeixement de cap actiu o passiu per dret d'ús per a pagaments futurs per aquests arrendaments; en canvi, certa informació es revela com a compromisos d'arrendament operatiu en la Nota 3.5.2 de la memòria. Una avaluació preliminar indica que aquests acords compliran la definició d'arrendament d'acord amb la NIIF 16 i, per tant, l'entitat reconeixerà un actiu per dret d'ús i el passiu corresponent, llevat que qualifiquin per a arrendaments de baix valor o de curt termini amb la aplicació de la NIIF 16.

S'ha considerat com a opció de transició el mètode retrospectiu amb efecte acumulat a 1 de gener de 2019, alhora que s'han aplicat les excepcions relatives a arrendaments de baix valor o a curt termini (aquells el termini d'arrendament romanent dels quals a aquesta data sigui inferior a 12 mesos).

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

En aquest sentit, en els comptes anuals consolidats, els principals impactes serien els següents:

- Increment d'actius i passius en aproximadament 142 milions d'euros.
- Descens de les despeses d'explotació i increment de les despeses financeres en 3 i 5,3 milions d'euros respectivament. L'import de despeses financeres s'anirà reduint progressivament, amb criteri financer, al llarg de la vida estimada dels contractes.
- Increment del resultat de l'exercici atribuïble a la Societat dominant en 1,7 milions d'euros. Aquest import quedarà íntegrament compensat al final de la vida estimada dels contractes.

Per calcular els impactes anteriorment esmentats s'han considerat contractes corresponents a arrendaments d'immobilitzat, així com de serveis de tecnologia amb un component d'arrendament de *hardware*, tots amb un termini d'una durada superior a un any. Amb relació a l'estimació de la taxa implícita d'aquests contractes, s'ha considerat la taxa d'interès incremental, prenent la corba Euríbor 3 mesos, per als exercicis 2019 a 2028, i interpolant-la fins a la vida útil dels contractes, afegint un *spread*.

- **Modificació de la NIIF 9 "Característiques de cancel·lació anticipada amb compensació negativa":**

Aquesta modificació introdueix canvis en el test SPPI (Solely Payment of Principal and Interest), per permetre que, en certes circumstàncies, actius amortitzables anticipadament pel prestatari i que impliquin el pagament d'una compensació que reflecteix canvis en els tipus d'interès, puguin ser mesurats a cost amortitzat, subjectes a la resta de criteris de la NIIF 9.

D'acord amb el que s'indica en el punt anterior, el Grup ha conclòs que compleix els requisits per acollir-se al "*Deferral Approach*" i, per tant, aplicarà la NIIF 9 "Instruments Financers" de manera conjunta amb la NIIF 17 "Contractes d'Assegurances" en la seva entrada en vigor.

- **Interpretació de la CNIIF 23 "Incertesa sobre tractaments fiscals"**

Aquesta interpretació clarifica com cal aplicar els criteris de registre i valoració de la NIC 12 quan hi ha incertesa sobre l'acceptabilitat per part de l'autoritat fiscal d'un determinat tractament fiscal utilitzat pel Grup.

La Direcció de la Societat dominant no té intenció d'aplicar anticipadament aquesta norma.

Altres normes, modificacions i interpretacions que encara no han entrat en vigor, però que es poden adoptar amb anticipació als exercicis començats a partir de l'1 de gener de 2019 i que si s'apliquessin no tindrien impacte significatiu en el Grup:

- Modificació de la NIC 28 "Interès a llarg termini en associades i negocis conjunts".

2.5. NORMES, MODIFICACIONS I INTERPRETACIONS A LES NORMES EXISTENTS QUE NO ES PODEN ADOPTAR ANTICIPADAMENT O QUE NO HAN ESTAT ADOPTADES PER LA UNIÓ EUROPEA

- **NIIF 17 "Contractes d'assegurances":**

Aquesta norma reemplaça la NIIF 4, que permet continuar utilitzant les pràctiques comptables establertes en les normes locals. Aquesta norma estableix els principis de registre, presentació i desglossament dels contractes d'assegurança amb l'objectiu que l'entitat proporcioni informació rellevant i fiable que permeti als usuaris de la informació financera determinar l'efecte que aquests contractes tenen en els estats financers de l'entitat.

La implementació de la NIIF 17 suposarà dur a terme una comptabilització consistent per a tots

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

els contractes d'assegurança basada en un model de valoració que farà servir hipòtesis de càlcul actualitzades a cada data de tancament (com el tipus de descompte, hipòtesis actuàries, i respecte a altres variables financeres).

Els efectes dels canvis en les hipòtesis anteriors podran quedar reconeguts tant en el compte de resultats com en el patrimoni, en funció de la seva naturalesa i si aquests canvis estan associats a la prestació d'un servei que ja ha tingut lloc o no, o suposar una reclassificació entre els components del passiu d'assegurances registrades. Els ingressos o despeses es podran registrar íntegrament en el compte de resultats o bé en el patrimoni.

Pel que fa a tots els contractes que no siguin onerosos, les entitats reconeixeran un marge de benefici en el compte de pèrdues i guanys (denominat 'marge contractual del servei') al llarg del període en què l'entitat efectua el servei. Això no obstant, si en el moment de reconeixement inicial o bé durant el període en què l'entitat realitza el servei, el contracte és oneros, l'entitat haurà de reconèixer la pèrdua en el compte de pèrdues i guanys immediatament.

La NIIF 17 serà aplicable en els exercicis anuals que comencin l'1 de gener de 2021 (data de primera aplicació), si bé és obligatòria la presentació d'informació comparativa (data de transició d'1 de gener de 2020).

Això no obstant, la data de primera aplicació d'aquesta norma està sent revisada per l'IASB, i és possible que s'endarrereixi a l'1 de gener de 2022 (data de transició 1 de gener de 2021).

Altres normes, modificacions i interpretacions a les normes existents que han estat publicades per l'IASB i no es poden adoptar anticipadament, o no han estat adoptades per la Unió Europea i que si s'apliquessin no tindrien impacte significatiu en el Grup:

- Interpretació de la NIIF 3 "Definició de negoci".
- Modificació de la NIC 19 "Modificació, reducció o liquidació d'un pla".
- Modificació de la NIC 1 i NIC 8 "Definició de materialitat".
- Modificació de la NIIF 3 "Combinacions de Negoci" i NIIF 11 "Negocis conjunts".
- Modificació de la NIC 12 "Impost sobre beneficis".
- Modificació de la NIC 23 "Costos per interessos".

2.6. AGRUPACIÓ DE PARTIDES

Determinades partides del balanç consolidat, dels comptes de resultats consolidats, de l'estat de canvis

en el patrimoni net consolidat i de l'estat de fluxos d'efectiu consolidat es presenten de manera agrupada per facilitar-ne la comprensió, si bé, en la mesura en què sigui significativa, s'ha inclòs la informació desagregada en les corresponents notes de la memòria consolidada.

2.7. CORRECCIÓ D'ERRORS

En l'elaboració dels comptes anuals consolidats adjunts no s'ha detectat cap error significatiu que hagi suposat la reexpressió dels imports inclosos en els comptes anuals consolidats de l'exercici 2017.

2.8. COMPARACIÓ DE LA INFORMACIÓ

Els comptes anuals consolidats de l'exercici 2018, que comprenen el balanç consolidat, els comptes de resultats consolidats, l'estat total de canvis en el patrimoni net consolidat, l'estat de fluxos d'efectiu consolidat i les notes de la memòria es presenten de manera comparativa amb els estats de l'exercici precedent.

2.9. ASPECTES CRÍTICS DE LA VALORACIÓ I ESTIMACIÓ DE LA INCERTESA

La preparació dels comptes anuals consolidats exigeix l'ús per part de la Societat dominant i de les seves societats dependents de certes estimacions i judicis en relació amb el futur que s'avaluen contínuament i es basen en l'experiència històrica i altres factors,

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

incloses les expectatives de successos futurs que es consideren raonables sota les circumstàncies actuals.

En l'elaboració dels comptes anuals consolidats adjunts s'han utilitzat estimacions efectuades per valorar determinats saldos i transaccions del període. Principalment, aquestes estimacions es refereixen a:

- L'avaluació del valor raonable, valor en ús i valor actual (vegeu Nota 3.7.3).
- La vida útil dels actius materials, inversions immobiliàries i intangibles (vegeu Notes 3.2, 3.3 i 3.1).
- Prova de deteriorament del fons de comerç i actius intangibles de vida útil indefinida (vegeu Nota 3.1).
- El valor de mercat de determinats instruments financers (vegeu Nota 3.7).
- Valoració de les provisions tècniques (vegeu Nota 3.15).
- Probabilitat d'ocurrència de determinades provisions / contingències (vegeu Nota 3.16).
- Recuperabilitat dels impostos diferits. Els impostos diferits d'actius es reconeixen en la mesura en què s'estimin guanys fiscals futurs (vegeu Nota 3.12).

- Compromisos per pensions (vegeu Nota 3.17).

Les principals partides comptables que es poden veure afectades en un futur per canvis en les circumstàncies que afectin la seva valoració es refereixen al càlcul dels valors raonables, dels valors actuals i l'estimació de provisions i impostos. Per al càlcul d'aquests valors es requereix, en certs casos, l'estimació dels fluxos d'efectiu futurs associats, assumint de la mateixa manera hipòtesis sobre les taxes de descompte que cal utilitzar. El Grup ha utilitzat les hipòtesis més raonables en l'estimació d'aquests valors, d'acord amb la informació disponible i les circumstàncies actuals.

3. POLÍTIQUES COMPTABLES

3.1. IMMOBILITZAT INTANGIBLE

Com a norma general, l'immobilitzat intangible es valora inicialment pel seu preu d'adquisició o cost de producció. Posteriorment es valora al seu cost minorat per la corresponent amortització acumulada i, si escau, per les pèrdues per deteriorament que hagi experimentat. Quan, sobre la base de tots els factors rellevants, no hi hagi un límit previsible al període al llarg del qual s'espera que l'actiu generi fluxos d'efectiu per al Grup, aquest actiu es considerarà de vida útil indefinida. Aquests actius de vida útil indefinida no s'amortitzen; en comptes d'això, se sotmetran a

proves de deteriorament de valor. Anualment, es revisa si la qualificació de vida útil indefinida segueix sent adequada.

3.1.1. Fons de comerç

El fons de comerç sorgeix en virtut d'una adquisició onerosa en el context d'una combinació de negocis i representa l'excés de la contraprestació transferida, l'import de qualsevol participació no dominant en l'adquirida i el valor raonable en la data d'adquisició de qualsevol participació en el patrimoni prèvia en l'adquirida sobre el valor raonable dels actius nets identificables adquirits. Si el total de la contraprestació transferida, la participació no dominant reconeguda i la participació prèviament mantinguda valorada a valor raonable és menor que el valor raonable dels actius nets de la dependent adquirida, en el cas d'una adquisició en condicions molt avantatjoses, la diferència es reconeix directament en el compte de resultats consolidat.

A l'efecte de seguir el valor del fons de comerç o, si s'escau, procedir al seu deteriorament, el fons de comerç adquirit en una combinació de negocis s'assigna a cadascuna de les unitats generadores d'efectiu ("UGE"), o grups d'unitats generadores d'efectiu ("UGEs"), que s'espera que es beneficiïn de les sinergies de la combinació. Les unitats o grup d'unitats s'identifiquen al nivell més baix al qual es controla el

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

fons de comerç als efectes de gestió interna, que són els segments operatius. En aquest sentit, i considerant els menors elements identificables, s'han establert dues unitats generadores d'efectiu, distingint entre el ram de Salut (d'ara endavant, UGE Salut) i la resta de Rams (d'ara endavant, UGE Resta).

Les revisions de les pèrdues per deteriorament del valor del fons de comerç es realitzen anualment o amb més freqüència si successos o canvis en les circumstàncies indiquen una potencial pèrdua per deteriorament. L'import en llibres de l'UGE que conté el fons de comerç es compara amb l'import recuperable, que és el més gran entre valor en ús o el valor raonable menys els costos de venda. Qualsevol pèrdua per deteriorament es reconeix immediatament com una despesa i posteriorment no es reverteix.

3.1.2. Aplicacions informàtiques

Aquest epígraf del balanç consolidat correspon al cost d'aplicacions informàtiques, que es valoren per l'import satisfet per a la seva adquisició o dret d'ús, sempre que se n'hagi previst la utilització en diversos exercicis. Els costos recurrents meritats com a conseqüència de la modificació o actualització d'aplicacions o sistemes informàtics, els de formació de personal per a l'aplicació de sistemes informàtics, els derivats de revisions globals de sistemes i els costos de manteniment es registren

amb càrrec al compte de resultats consolidat de l'exercici en què s'incorren.

Els costos de desenvolupament d'aplicacions informàtiques es reconeixen actius intangibles quan compleixin els criteris de reconeixement d'un actiu, i es registren i s'amortitzen des del moment en què l'actiu està preparat per al seu ús.

L'amortització es duu a terme linealment en un període de tres fins a cinc anys, a raó d'un 33,33% i un 20% anual, respectivament.

3.1.3. Concessions

La contraprestació rebuda en el dret a cobrar les tarifes corresponents en funció del grau d'utilització del servei públic d'aparcament, es registra com a actius afectes a la concessió en l'epígraf d'immobilitzat intangible. Aquests actius s'amortitzen linealment durant el període concessional. Les actuacions de reposició i reparació que es duen a terme respecte a períodes d'utilització superior a l'any, necessàries per mantenir en condicions d'ús les infraestructures, comporten la dotació d'una provisió sistemàtica en funció de l'ús i fins al moment en què s'hagin d'efectuar aquestes actuacions. La dotació d'aquesta provisió origina una despesa en el compte de resultats consolidat.

3.1.4. Marca

Com a conseqüència de l'adquisició d'Adeslas, el Grup va incorporar el valor de la marca "Adeslas" en el balanç consolidat, pel seu valor raonable en el moment d'adquisició. Aquest valor raonable va ser determinat a través del mètode de "royalties" amb el mètode de la taxa interna de rendibilitat d'un hipotètic llicenciatari. En el procés de valoració es va establir per a aquest intangible una vida útil indefinida. La marca és un actiu intangible de vida útil indefinida, per la qual cosa no s'amortitza. En comptes d'això, els imports que manté el Grup activats se sotmeten, en cada data de tancament, a proves de deteriorament, d'acord amb la metodologia indicada en la Nota 5.1.1, i es procedeix, si escau, a registrar la corresponent correcció valorativa.

3.1.5. Cartera d'assegurats Adeslas

El Grup va incorporar el valor raonable de la cartera d'assegurats d'Adeslas en el moment de l'adquisició. Aquest valor raonable es va determinar a partir d'un "income approach", basant-se en el mètode de l'excés de beneficis multiperíode.

La vida útil estimada de la cartera d'assegurats es va determinar en base a les ràtios de caiguda mitjana per a cada tipus de cartera valorada. El rang de vida útil per a aquests productes es va estimar entre els 4,4

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

i els 9,7 anys, segons els diferents rams, i la vida útil mitjana ponderada es va situar al voltant dels 6 anys. Aquesta taxa és la que es va fer servir per procedir a l'amortització lineal d'aquest actiu.

Això no obstant, els imports pendents d'amortització que el Grup manté activats se sotmeten, en cada data de tancament, a un test de deteriorament, d'acord amb la metodologia indicada més endavant, i es procedeix, si escau, a registrar la corresponent correcció valorativa (vegeu Nota 5.1.1). Al tancament dels exercicis 2018 i 2017, aquesta cartera d'assegurats es troba totalment amortitzada.

3.1.6. Xarxes de mediació i acords de distribució

- **Xarxa de Mediació Banc de Barclays**

Amb data 22 d'abril de 2015, i com a conseqüència de la formalització de l'addenda al contracte d'Agència per a la distribució d'assegurances generals subscrit el 14 de juliol de 2011 amb CaixaBank, S.A. (vegeu Nota 1.4), el Grup va incorporar un actiu intangible, per un valor raonable de 47.000 milers d'euros, per les activitats de mediació en la comercialització d'assegurances consistent en la recerca de clients a través de la xarxa bancària procedent de Barclays. Aquest actiu ha estat assignat a l'UGE Resta.

La Direcció del Grup estima que la vida útil d'aquesta xarxa és indefinida. Amb periodicitat anual, el Grup duu a terme un "test de deteriorament" d'acord amb la metodologia especificada en la Nota 5.1.1.

- **Xarxa de Mediació Banc de València**

Amb data 13 de desembre de 2013, i derivat de l'import de la transacció del Negoci Assegurador de Banc de València per un import de 18.000 milers d'euros, el Grup va incorporar en el seu balanç consolidat, pel seu valor raonable, un actiu intangible, assignant 6.763 milers d'euros a l'UGE Salut i 11.237 milers d'euros a l'UGE Resta.

La Direcció del Grup estima que la vida útil d'aquesta xarxa és indefinida. Amb periodicitat anual, el Grup duu a terme un "test de deteriorament" d'acord amb la metodologia especificada en la Nota 5.1.1.

- **Acord de Distribució procedent de Banca Cívica**

Com a part del procés d'assignació del cost d'adquisició de les companyies procedents de Banca Cívica, el Grup va incorporar en el seu balanç consolidat durant l'exercici 2014 un actiu intangible, pel seu valor raonable, corresponent a acords de distribució, per un import total de 175.909 milers d'euros, assignant 70.292 milers

d'euros a l'UGE Salut i 105.617 milers d'euros a l'UGE Resta (vegeu Nota 5.1.1).

La Direcció del Grup estima que la vida útil d'aquesta xarxa és indefinida. Amb periodicitat anual, el Grup duu a terme un "test de deteriorament" d'acord amb la metodologia especificada en la Nota 5.1.1.

3.1.7. Cartera de clients Banca Cívica

El Grup va incorporar el 2014 un actiu intangible pel valor raonable de la cartera d'assegurats procedents de Banca Cívica que puja a 10.901 milers d'euros (íntegrament assignat a l'UGE Resta). Aquest valor raonable es va determinar a partir del Mètode de l'Excés de Rendiments Multiperíode, basat en l'excés de benefici sobre els actius contributius requerits per a l'explotació de l'intangible. La vida útil estimada per a aquesta cartera de clients es va determinar en 10 anys. Aquesta cartera s'amortitza de manera lineal en base a la vida útil estimada.

Així mateix, en el cas que es detectin indicis de deteriorament, els imports pendents d'amortització que el Grup pugui mantenir activats en concepte d'aquesta cartera de clients seran sotmesos, en cada data de tancament, a un test de deteriorament, d'acord amb la metodologia indicada més endavant, i es procedirà, si escau, a registrar la corresponent correcció valorativa (vegeu Nota 5.1.1).

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

3.1.8. Cartera d'assegurats – Altres

Les carteres d'assegurats es mostren pel seu cost històric, que és el seu valor raonable a la data d'adquisició.

Amb data 6 d'octubre de 2010 es va acordar que SegurCaixa Adeslas, en un procés de racionalització del negoci assegurador, desenvolupés l'activitat asseguradora relativa al ram de malaltia que fins llavors duia a terme VidaCaixa en règim de coassegurança amb Adeslas. Concretament, es desenvoluparia l'activitat relativa a la modalitat d'assistència sanitària compresa dins del ram de malaltia, amb data d'efecte 1 de gener de 2011.

El preu pagat per l'entitat SegurCaixa Adeslas per l'adquisició va ser de 6.000 milers d'euros, determinat mitjançant el descompte dels drets adquirits pel negoci, a una taxa de descompte del 8%, que corresponia al cost del capital assignat a l'esmentat negoci. L'amortització d'aquest actiu es va realitzar linealment, en base a una vida útil de 6 anys. Al tancament dels exercicis 2018 i 2017, aquesta cartera d'assegurats es troba totalment amortitzada.

3.2. IMMOBILITZAT MATERIAL

El Grup registra en aquest epígraf els elements de transport, les instal·lacions, el mobiliari i els equips

per a processaments de dades. Així mateix, s'hi inclouen tots els immobles i terrenys destinats a ús propi.

Els actius que integren els saldos d'aquests epígrafs del balanç consolidat es presenten valorats al seu preu d'adquisició, menys la seva corresponent amortització acumulada i les pèrdues per deteriorament que hagin pogut experimentar (vegeu Nota 5.2).

Els costos posteriors, ampliació, modernització o millores s'inclouen en l'import en llibres de l'actiu o es reconeixen com un actiu separat, segons correspongui, només quan és probable que els beneficis econòmics futurs associats amb l'element fluïran al grup i el cost de l'element es pugui determinar de manera fiable. L'import en llibres de qualsevol component comptabilitzat com un actiu separat es dona de baixa als comptes quan és substituït. La resta de despeses per reparacions, manteniment i conservació es carreguen a resultats durant l'exercici financer en què s'hi incorre.

Els terrenys no s'amortitzen. El Grup amortitza la resta de l'immobilitzat material seguint el mètode lineal, distribuint el cost dels actius entre els anys de vida útil estimada, determinats individualment, segons el detall següent:

Anys de Vida Útil Estimada	2018
- Construccions (*)	5-85
- Instal·lacions	4-20
- Mobiliari i equips d'oficina	5-10
- Equips processament d'informació	3-5
- Elements de transport	3-10
- Altre immobilitzat material	3-10

(*) Excloent-ne el valor del terreny.

Les millores efectuades pel Grup sobre els locals arrendats a tercers, mitjançant acords que qualifiquen com a arrendaments operatius, que no siguin separables de l'actiu arrendat o cedit en ús, i que compleixin la política del Grup de reconeixement d'actius seran capitalitzades com a immobilitzat material. Aquestes millores seran amortitzades linealment en funció de la seva vida útil, que serà la durada del contracte d'arrendament, inclòs el període de renovació quan hi hagi evidència que suporti que aquesta es produirà, o la seva vida econòmica, el més petit dels dos.

El valor residual i la vida útil dels actius es revisen, i s'ajusten, si cal, en la data de cada balanç consolidat.

Quan l'import en llibres d'un actiu és superior al seu import recuperable estimat, el seu valor es redueix

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

de manera immediata fins al seu import recuperable (vegeu Nota 3.4).

Les pèrdues i guanys per la venda d'immobilitzat material es calculen comparant els ingressos obtinguts amb l'import en llibres i s'inclouen en el compte de resultats consolidat.

3.3. INVERSIONS IMMOBILIÀRIES

Les inversions immobiliàries comprenen edificis en propietat que es mantenen per a l'obtenció de rendes a llarg termini i no s'utilitzin per a ús propi. La resta d'immobles propietat del Grup s'inclouen en l'epígraf d'immobilitzat material.

Les inversions immobiliàries es reconeixen pel seu cost d'adquisició menys la seva corresponent amortització acumulada i les pèrdues per deteriorament que hagin pogut experimentar.

Per al càlcul de l'amortització de les inversions immobiliàries s'utilitza el mètode lineal en funció dels anys de vida útil estimats per a aquestes, que són:

Anys de Vida Útil Estimada	2018
- Construccions(*)	29-89

(*) Excloent-ne el valor del terreny.

Els costos d'ampliació, modernització o millora dels béns de les inversions immobiliàries s'incorporen a l'actiu com a valor més gran del bé exclusivament quan suposen un augment de la seva capacitat, productivitat o allargament de la seva vida útil, i sempre que sigui possible conèixer o estimar el valor comptable dels elements que són donats de baixa de l'inventari pel fet d'haver estat substituïts.

Els costos de reparacions importants s'activen quan compleixen les condicions i s'amortitzen durant la seva vida útil estimada, mentre que les despeses de manteniment recurrents es carreguen en el compte de resultats consolidat durant l'exercici en què s'hi incorre.

El valor residual i la vida útil dels actius es revisen, i s'ajusten, si cal, en la data de cada balanç consolidat.

3.4. DETERIORAMENT DEL VALOR DELS ACTIUS NO FINANCERS

Al tancament de cada exercici, el Grup avalua si hi ha indicis que els elements de l'actiu puguin haver experimentat una pèrdua de valor. Si aquests indicis existeixen, s'estima el valor recuperable de l'actiu.

En el cas dels actius que no es troben en condicions d'ús i dels actius intangibles amb vida útil indefinida, l'estimació del valor recuperable és realitzada amb independència de l'existència o no d'indicis de deteriorament.

El fons de comerç i els actius intangibles que tenen una vida útil indefinida no estan subjectes a amortització i se sotmeten anualment a proves de deteriorament del valor, o amb més freqüència en cas de successos o canvis en les circumstàncies que indiquin que podria haver sofert deteriorament de valor.

Es reconeix una pèrdua per deteriorament per l'excés de l'import en llibres de l'actiu sobre el seu import recuperable, entès aquest com el valor raonable de l'actiu menys els costos de venda o el valor en ús, el més gran dels dos. A l'efecte d'avaluar les pèrdues per deteriorament del valor, els actius s'agrupen als nivells més baixos per als quals hi ha fluxos d'entrada d'efectiu identificables per separat que siguin en gran manera independents d'altres actius o grups d'actius (unitats generadores d'efectiu).

La prova de deteriorament de valor per als actius intangibles i el fons de comerç es detalla en la Nota 5.1.1.

Els actius no financers que hagin experimentat una pèrdua per deteriorament, se sotmeten a revisions a cada data del balanç consolidat per si s'han produït reversions de la pèrdua.

En el cas d'actius diferents del fons de comerç i actius intangibles de vida útil indefinida, un cop reconeguda la correcció valorativa per deteriorament o la seva

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

reversió, s'ajusten les amortitzacions dels exercicis següents considerant el nou valor comptable.

Pel que fa als immobles compresos tant en l'immobilitzat material com els immobles d'inversió, s'entén per valor de mercat el valor de taxació atorgat per una entitat taxadora autoritzada per a la valoració de béns en el mercat hipotecari, d'acord amb les normes de valoració de béns immobles i de determinats drets per a certes finalitats financeres aprovades pel Ministeri d'Economia i Competitivitat (Ordre ECC/371/2013, de 4 de març, per la qual es modifica l'Ordre ECO/805/2003, sobre normes de valoració de béns immobles i de determinats drets per a certes finalitats financeres).

Les correccions valoratives individualitzades dels actius anteriors, així com la seva reversió quan desapareixen les circumstàncies que les han motivat, es registren com una despesa o un ingrés, respectivament, en el compte de resultats consolidat. La reversió té com a límit el valor comptable dels actius que estaria reconegut en la data de reversió si no s'hagués registrat la pèrdua de valor. Això no obstant, no es permet la reversió de correccions valoratives per al fons de comerç, les cessions de cartera ni per als drets econòmics derivats de carteres de pòlisses adquirides a un mediador.

3.5. ARRENDAMENTS

Els arrendaments d'immobilitzat es classifiquen com a arrendaments financers sempre que de les seves condicions es dedueixi que es transfereixen a l'arrendatari substancialment els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu objecte del contracte. La resta d'arrendaments es classifiquen com a arrendaments operatius.

3.5.1. Arrendament financer

En les operacions d'arrendament financer en les quals alguna societat del Grup actua com a arrendador, en el moment inicial d'aquestes es reconeix un compte a cobrar pel valor actual dels pagaments mínims que es rebran per l'arrendament més el valor residual de l'actiu arrendat, descomptat al tipus d'interès implícit del contracte. La diferència entre el compte a cobrar registrat en l'actiu i la quantitat que es cobrarà, corresponent a interessos no meritats, s'imputa al compte de resultats consolidat a mesura que es vagin meritant, d'acord amb el mètode del tipus d'interès efectiu.

En les operacions d'arrendament financer en les quals alguna societat del Grup actua com a arrendatari, el Grup registra l'actiu arrendat pel valor raonable de l'actiu arrendat o, si és més petit, pel valor actual dels pagaments mínims per l'arrendament.

Simultàniament, registra un passiu pel mateix import per les corresponents obligacions de pagament per l'arrendament, netes de càrregues financeres. No s'inclouran en el càlcul les quotes de caràcter contingent, el cost dels serveis i els impostos repercutibles per l'arrendador. La càrrega financera total del contracte s'imputa al compte de resultats consolidat de l'exercici en què es merita, aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu. Les quotes de caràcter contingent es reconeixen com a despesa de l'exercici en què s'incorren.

Els actius registrats per aquest tipus d'operacions s'amortitzen amb criteris similars als aplicats al conjunt dels actius materials, tenint en compte la seva naturalesa.

3.5.2. Arrendament operatiu

Els arrendaments en què una part significativa dels riscos i beneficis de la propietat no es transfereixen al grup com a arrendatari es classifiquen com a arrendament operatiu.

Els ingressos i despeses derivats dels acords d'arrendament operatiu es registren en el compte de resultats consolidat en l'exercici en què es meriten sobre una base lineal durant el període d'arrendament.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Així mateix, el cost d'adquisició del bé arrendat es presenta en el balanç consolidat segons la seva naturalesa, incrementat per l'import dels costos del contracte directament imputables, els quals es reconeixen com a despesa en el termini del contracte, aplicant el mateix criteri utilitzat per al reconeixement dels ingressos de l'arrendament.

Qualsevol cobrament o pagament que es pugui efectuar en contractar un arrendament operatiu es tractarà com un cobrament o pagament anticipat que s'imputarà a resultats al llarg del període de l'arrendament, a mesura que se cedeixin o es rebin els beneficis de l'actiu arrendat.

En els exercicis 2018 i 2017, tots els contractes d'arrendament van ser classificats com a arrendament operatiu.

3.6. COMISSIONS ANTICIPADES I ALTRES DESPESES D'ADQUISICIÓ

Les comissions anticipades i els costos d'adquisició s'activen per l'import de la comissió i dels costos d'adquisició tècnicament pendents d'amortitzar, és a dir, les corresponents a les primes meritades que són imputables al període comprès entre la data de tancament i el termini de cobertura dels contractes, de manera que les despeses imputades a resultats corresponen a les realment suportades en el període, amb el límit establert en les bases tècniques, i sempre que

tinguin projecció econòmica futura i permetin, de manera directa al Grup, la generació futura de volum de negoci.

Les despeses recurrents que es produeixen normalment en tots els exercicis, o les que no estan relacionades amb la generació de volum de negoci, es carreguen en el compte de resultats consolidats en l'exercici en què s'incorren.

Les comissions anticipades i altres despeses d'adquisició activades es recullen en l'epígraf "Altres actius" del balanç consolidat (vegeu Nota 5.6.1).

De manera paral·lela es reconeix un passiu per les comissions i altres costos d'adquisició de la reassegurança cedida que calgui imputar a l'exercici o als exercicis següents d'acord amb el període de cobertura dels contractes que les generen.

Les comissions i altres despeses d'adquisició de la reassegurança es recullen en l'epígraf "Resta de Passius" (vegeu Nota 5.6.2).

3.7. ACTIUS FINANCERS

3.7.1. Classificació i separació d'instruments financers

Els instruments financers es classifiquen en el moment del seu reconeixement inicial com un actiu

financer, un passiu financer o un instrument de patrimoni, de conformitat amb el fons econòmic de l'acord contractual i amb les definicions d'actiu financer, passiu financer o instruments de patrimoni.

El Grup classifica els actius financers en les categories següents:

- préstecs i partides a cobrar,
- inversions mantingudes fins al venciment,
- actius financers a valor raonable amb canvis a resultats. En aquesta categoria, el Grup classifica aquests actius financers en dues subcategories:
 - Actius financers mantinguts per negociar;
 - Altres actius financers a valor raonable amb canvis a resultats.
- actius financers disponibles per a la venda.

La classificació depèn del propòsit amb què es van adquirir les inversions. El Grup determina la classificació de les seves inversions en el moment de reconeixement inicial i, en el cas dels actius classificats com a mantinguts fins al venciment, avalua de nou aquesta designació en cada data de balanç consolidat.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els actius financers i els passius financers es compensen i es presenten per un net en el balanç consolidat, quan hi ha un dret, exigible legalment, de compensar els imports reconeguts, i el Grup té la intenció de liquidar pel net, o de realitzar l'actiu i cancel·lar el passiu simultàniament. El dret legalment exigible no ha de ser contingent dependent de fets futurs i ha de ser exigible en el curs normal del negoci i en cas d'incompliment, insolvència o fallida de la societat o la contrapart.

3.7.2. Categories d'actius financers

a) Préstecs i partides a cobrar

Són actius financers no derivats amb cobraments fixos o determinables que no cotitzen en un mercat actiu, com ara valors representatius de deute si no han estat assignats en el moment inicial del seu reconeixement en la categoria d'actius financers disponibles per a la venda, préstecs hipotecaris i els préstecs no hipotecaris i avançaments sobre pòlisses.

Aquests actius financers es valoren inicialment pel seu valor raonable, inclosos els costos de transacció que els siguin directament imputables, i, posteriorment, a cost amortitzat, alhora que es reconeixen els interessos meritats en funció del seu tipus d'interès efectiu, entès com el tipus d'actualització que iguala el valor

en llibres de l'instrument amb la totalitat dels seus fluxos d'efectiu estimats fins al seu venciment. Això no obstant, els crèdits per operacions comercials amb venciment no superior a un any es valoren, tant en el moment de reconeixement inicial com posteriorment, pel seu valor nominal, sempre que l'efecte de no actualitzar els fluxos no sigui significatiu.

S'efectuen les correccions valoratives necessàries per deteriorament de valor, com a mínim de manera prèvia al tancament de cada exercici, si hi ha evidència objectiva que no es cobraran tots els imports que es deuen.

L'import de la pèrdua per deteriorament del valor és la diferència entre el valor en llibres de l'actiu i el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs estimats, descomptats al tipus d'interès efectiu en el moment de reconeixement inicial. Les correccions de valor, així com si escau la seva reversió, es reconeixen en el compte de resultats consolidat. Això no obstant, la reversió de la pèrdua té com a límit el cost amortitzat que haurien tingut els actius si no s'hagués registrat la pèrdua per deteriorament de valor.

Adicionalment, s'inclouen en aquesta categoria els crèdits mantinguts amb tercers per operacions de coassegurança i reassegurança, així com amb assegurats, i es doten, si escau, les oportunes provisions per deteriorament. En particular, i respecte a les

correccions valoratives relatives a les primes pendents de cobrament, el Grup procedeix a la seva dotació amb càrrec en el compte de resultats consolidat en funció del deteriorament dels crèdits amb prenedors. Aquest deteriorament es calcula al tancament de l'exercici de manera separada per a cada ram o risc a partir de la informació disponible sobre les primes meritades en l'exercici que, previsiblement i d'acord amb l'experiència d'anys anteriors, no es cobraran.

Els recobraments de sinistres només es reconeixen quan la seva realització està suficientment garantida a la data de la formulació dels comptes anuals i, per tant, s'espera obtenir-ne beneficis econòmics. En cap cas es reconeixen actius financers per recobraments de sinistres en funció d'estimacions efectuades en base a l'experiència del Grup.

El Grup participa en el sistema CICOS per a la liquidació de determinats sinistres del ram d'automòbils (aplicació dels convenis CIDE-ASCIDE). Els crèdits contra asseguradors originats en virtut dels convenis de liquidació de sinistres figuren registrats en l'actiu del balanç consolidat sota l'epígraf "Préstecs i partides a cobrar" (vegeu Nota 5.4.1).

Les quantitats pendents de pagament als assegurats, en execució dels convenis de liquidació de sinistres, s'inclouen sota el concepte "Provisió per a pagaments

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

per convenis de liquidació" de l'epígraf "Altres provisions no tècniques" del balanç consolidat (vegeu Nota 5.9). En tot cas, la provisió per a prestacions inclou els imports pendents de pagament a altres asseguradors en execució d'aquests convenis quan les companyies asseguradores mantenen assegurat el responsable del dany.

b) Inversions mantingudes fins al venciment

Els actius financers mantinguts fins al seu venciment són valors representatius de deute amb cobraments fixos o determinables i venciment fix, que es negocien en un mercat actiu i que la direcció té la intenció efectiva i la capacitat de mantenir fins al seu venciment.

Els criteris de valoració d'aquestes inversions, així com els càlculs corresponents al test de deteriorament de valor, són els mateixos que per als préstecs i partides a cobrar.

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el Grup no ha classificat cap actiu dins d'aquesta categoria.

c) Actius financers mantinguts per negociar

Es considerarà que un actiu financer es posseeix per negociar quan s'origini o s'adquireixi amb el propòsit de vendre'l a curt termini, formi part

d'una cartera d'instruments financers identificats i gestionats conjuntament de la qual hi hagi evidències d'actuacions recents per obtenir guanys a curt termini o sigui un instrument financer derivat, sempre que no sigui un contracte de garantia financera ni hagi estat designat com a instrument de cobertura.

Aquesta categoria també inclou els derivats financers que no siguin contractes de garanties financeres (per exemple, avals) ni han estat designats com a instruments de cobertura.

Aquests actius financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable, i els canvis que es produeixen en aquest valor s'imputen en el compte de resultats consolidat. Els costos de transacció directament atribuïbles a l'adquisició es reconeixen en el compte de resultats consolidat de l'exercici.

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el Grup no ha classificat cap actiu dins d'aquesta categoria.

d) Altres actius financers a valor raonable amb canvis a resultats

Tenen la consideració d'actius financers a valor raonable amb canvis a resultats tots aquells actius financers híbrids, així com els actius financers que

el Grup designa en el moment del reconeixement inicial per incloure'ls en aquesta categoria, designació efectuada quan la seva gestió i el seu rendiment s'avaluen sobre la base del seu valor raonable d'acord amb una estratègia de gestió del risc.

Aquests actius financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable, i els canvis que es produeixen en aquest valor s'imputen en el compte de resultats consolidat de l'exercici. Els costos de transacció directament atribuïbles a l'adquisició es reconeixen en el compte de resultats consolidat de l'exercici.

Pel que fa als instruments financers híbrids, els que combinen un contracte principal no derivat i un derivat financer (denominat com a 'derivat implícit') i que no pot ser transferit de manera independent, el Grup ha avaluat si ha de reconèixer, valorar i registrar per separat el contracte principal i el derivat implícit.

En els casos en què el Grup no ha estat capaç de valorar el derivat implícit de manera separada, o no podia determinar-ne de manera fiable el valor raonable, l'instrument financer híbrid s'ha tractat en el seu conjunt com un actiu o passiu financer inclòs en la categoria "Inversions (o passius) financers a valor raonable amb canvis a pèrdues i guanys".

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el Grup no ha classificat cap actiu dins d'aquesta categoria.

e) Actius financers disponibles per a la venda

En aquesta categoria, el Grup hi inclou els valors representatius de deute, les permutes de fluxos certs o predeterminats i els instruments de patrimoni que no es classifiquen en cap de les categories anteriors.

Es valoren pel seu valor raonable, i els canvis que es produeixin es registren directament en el patrimoni net fins que l'actiu s'alieni o es deteriori, moment en què les pèrdues i guanys acumulats en el patrimoni net s'imputen al compte de resultats consolidat, sempre que sigui possible determinar l'esmentat valor raonable. En cas contrari, es registren pel seu cost menys pèrdues per deteriorament del valor. Les pèrdues i guanys que resultin per diferències de canvi en actius financers monetaris en moneda estrangera, es registren en el compte de resultats consolidat.

Es considera que els "Actius financers disponibles per a la venda" s'han deteriorat com a conseqüència d'un o més esdeveniments ocorreguts després del seu reconeixement inicial i que ocasionen:

- En el cas d'inversions en instruments de patrimoni, la falta de recuperabilitat del valor en llibres de

l'actiu, evidenciada, per exemple, per un descens prolongat o significatiu en el seu valor raonable.

- En el cas dels instruments de deute, una reducció o retard en els fluxos d'efectiu estimats futurs que pot estar motivat per la insolvència del deutor.

Es considera que hi ha evidència de deteriorament per als instruments de patrimoni classificats com a disponibles per a la venda, quan hi ha un descens prolongat o significatiu en el valor raonable del títol per sota del seu cost.

La correcció valorativa per deteriorament és la diferència entre el seu cost menys, si escau, qualsevol correcció valorativa per deteriorament prèviament reconeguda en el compte de resultats consolidat i el valor raonable en el moment en què s'efectua la valoració.

Les pèrdues acumulades reconegudes en el patrimoni net per disminució del valor raonable, sempre que hi hagi evidència objectiva de deteriorament en el valor de l'actiu, es reconeixen en el compte de resultats consolidat.

Si en exercicis posteriors s'incrementa el valor raonable dels instruments de deute, la correcció valorativa reconeguda en exercicis anteriors es

reverteix amb abonament al compte de resultats consolidat de l'exercici. En el cas que s'incrementi el valor raonable corresponent a un instrument de patrimoni, la correcció valorativa reconeguda en exercicis anteriors no reverteix amb abonament al compte de resultats consolidat i es registra l'increment de valor raonable directament contra patrimoni net.

3.7.3. Valor raonable

S'entén per valor raonable d'un instrument financer en una data donada, l'import pel qual pot ser comprat o venut entre un comprador i un venedor interessats i degudament informats, en condicions d'independència mútua.

Els valors raonables de les inversions que cotitzen es basen en preus de compra corrents. Si per a un actiu financer el mercat no és actiu i/o els títols no cotitzen, el valor raonable s'estableix utilitzant tècniques de valoració que inclouen l'ús de transaccions recents entre parts interessades i degudament informades, referències a altres instruments substancialment iguals, mètodes de descompte de fluxos d'efectiu futurs estimats i models de fixació de preus, fent un ús màxim de dades observables del mercat, sense tenir en compte, en la mesura del possible, consideracions subjectives del Grup.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

En aquest sentit, i tenint en compte el que estableix la normativa vigent, es considera com a mercat actiu aquell en el qual es donin simultàniament les condicions següents:

- a) Els béns o serveis intercanviats són homogenis.
- b) S'hi poden trobar pràcticament en qualsevol moment compradors o venedors per a un determinat bé o servei.
- c) Els preus són coneguts i fàcilment accessibles per al públic. Aquests preus, a més, han de reflectir transaccions de mercat reals, actuals i produïdes amb regularitat.

El valor raonable dels actius financers classificats es determina utilitzant la jerarquia de valoració establerta en la NIIF13.

A aquest efecte, es procedeix a classificar els instruments financers en tres nivells, en funció dels inputs utilitzats per a la determinació del seu valor raonable:

- Nivell I: a partir de preus cotitzats en mercats actius.
- Nivell II: mitjançant tècniques de valoració en les quals les hipòtesis considerades corresponen a dades de mercat observables directament o indirectament o preus cotitzats en mercats actius per a instruments semblants.

- Nivell III: a través de tècniques de valoració en les quals algunes de les principals hipòtesis no estan fonamentades en dades observables en els mercats.

3.7.4. Baixa d'actius financers

El Grup dona de baixa els actius financers quan expiren o s'han cedit els drets sobre els fluxos d'efectiu del corresponent actiu financer i s'han transferit substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat, com ara en vendes en ferm d'actius, les vendes d'actius financers amb pacte de recompra pel seu valor raonable o les titulitzacions d'actius financers en les quals l'empresa cedent no reté finançaments subordinats ni concedeix cap tipus de garantia o assumeix alguna altra mena de risc. En el cas concret de comptes a cobrar, s'entén que aquest fet es produeix en general si s'han transmès els riscos d'insolvència i de mora.

3.8. PASSIUS FINANCERS

3.8.1. Classificació i separació de passius financers

Són passius financers aquells dèbits i partides a pagar que té el Grup i que s'han originat en la compra de béns i serveis per operacions de tràfic de l'empresa, o

aquells que, sense tenir un origen comercial, no poden ser considerats com a instruments financers derivats.

a) Dèbits i partides a pagar

En aquesta categoria, el Grup hi inclou dèbits per operacions comercials i dèbits per operacions no comercials.

Aquests deutes es reconeixen inicialment al seu valor raonable, ajustat pels costos de transacció directament imputables, i es registren posteriorment pel seu cost amortitzat segons el mètode del tipus d'interès efectiu. Aquest interès efectiu és el tipus d'actualització que iguala el valor en llibres de l'instrument amb el corrent esperat de pagaments futurs previstos fins al venciment del passiu.

Això no obstant, els dèbits per operacions comercials amb venciment no superior a un any i que no tenen un tipus d'interès contractual es valoren, tant en el moment inicial com posteriorment, pel seu valor nominal quan l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no és significatiu.

Amb posterioritat, aquests passius es valoren d'acord amb el seu cost amortitzat. Els interessos meritats es comptabilitzen en el compte de resultats consolidat aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu. Això no

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

obstant, els dèbits que s'hagin valorat inicialment al seu valor nominal, es continuen valorant per aquest import.

b) Passius financers mantinguts per negociar i altres passius financers a valor raonable amb canvis en el compte de resultats consolidat

Tenen la consideració de passius financers a valor raonable amb canvis en el compte de resultats consolidat tots els passius mantinguts per negociar que s'emeten amb el propòsit de readquirir-se a curt termini o formen part d'una cartera d'instruments financers identificats i gestionats conjuntament per obtenir guanys a curt termini, així com els passius financers que designa el Grup en el moment del reconeixement inicial per incloure'ls en aquesta categoria pel fet de resultar en una informació més rellevant. Els derivats també es classifiquen com a mantinguts per negociar, sempre que no siguin un contracte de garantia financera ni s'hagin designat com a instruments de cobertura.

Aquests passius financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable, i els canvis que es produeixen en aquest valor s'imputen en el compte de resultats consolidat de l'exercici. Els costos de transacció directament imputables a l'emissió es reconeixen en

el compte de resultats consolidat de l'exercici en què es produeixen.

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el Grup no ha classificat cap passiu dins d'aquestes categories.

3.8.2. Baixa de passius financers

El Grup dona de baixa els passius financers quan s'extingeixen les obligacions que els han generat.

3.9. INSTRUMENTS FINANCERS DERIVATS

Els derivats financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable. El mètode per reconèixer les pèrdues o guanys resultants depèn de si el derivat s'ha designat com a instrument de cobertura o no i, si escau, del tipus de cobertura.

3.9.1. Cobertures comptables

El Grup manté els instruments de cobertura com a tals durant la totalitat del termini romanent, al mateix temps que té clarament identificats els riscos coberts i demostra l'eficàcia de la cobertura de les partides cobertes d'acord amb la normativa aplicable.

Les operacions de cobertura que manté el Grup es classifiquen en:

- Cobertures de valor raonable: els canvis de valor de l'instrument de cobertura i de la partida coberta atribuïbles al risc cobert es reconeixen en el compte de resultats consolidat.
- Cobertures de fluxos d'efectiu: la pèrdua o guany atribuïble a la part de l'instrument de cobertura qualificat com a cobertura eficaç es reconeix transitòriament en el patrimoni net. Quan s'interromp la cobertura de flux, l'import acumulat de l'instrument de cobertura reconegut en el patrimoni net es continua reconeixent en aquesta partida fins que la transacció coberta tingui lloc, moment en el qual s'apliquen els criteris següents:
 - Les pèrdues o guanys procedents de la valoració de l'instrument de cobertura al seu valor raonable, en el cas de derivats que siguin instruments de cobertura, o el component de tipus de canvi d'una partida monetària, en el cas d'instruments de cobertura que no siguin derivats, es reconeixen en el resultat de l'exercici en la mateixa partida del compte de resultats consolidat en la qual es registren els resultats de l'operació coberta.
 - Les pèrdues o guanys de la partida coberta atribuïble al risc cobert es reconeixen mitjançant l'ajustament del seu valor comptable amb contrapartida a resultats, amb independència que aquesta es registri a cost o es tracti d'actius

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

financers qualificats com a disponibles per a la venda. Llevat que es prevegi que no es durà a terme la transacció, cas en el qual es reconeix en el compte de resultats consolidat de l'exercici.

3.9.2. Derivats que no qualifiquen per a comptabilitat de cobertura

En el cas de derivats que no qualifiquen per a comptabilitat de cobertura, les pèrdues i guanys en el seu valor raonable es reconeixen immediatament en el compte de resultats consolidat i s'inclouen a "altres ingressos" o "altres despeses".

3.10. EFECTIU I ALTRES ACTIUS LÍQUIDS EQUIVALENTS

L'efectiu i altres actius líquids equivalents inclouen l'efectiu en caixa i els dipòsits bancaris a la vista en entitats de crèdit. També s'inclouen sota aquest concepte altres inversions a curt termini de gran liquiditat sempre que siguin fàcilment convertibles en imports determinats d'efectiu i que estiguin subjectes a un risc insignificant de canvis de valor. A aquest efecte, s'hi inclouen els dipòsits en entitats de crèdit amb venciments de menys de 3 mesos, o bé de disponibilitat immediata.

3.11. INTERESSOS I DIVIDENDS

Els interessos es reconeixen pel mètode del tipus d'interès efectiu. En aquells casos en què el Grup no

pot estimar amb fiabilitat els fluxos d'efectiu o la vida esperada d'un instrument financer, s'utilitzen els fluxos d'efectiu contractuals al llarg del període contractual complet. La reestimació dels fluxos amb l'objectiu de considerar les variacions en els tipus d'interès de mercat d'actius i passius financers a tipus d'interès variables, afecta el tipus d'interès efectiu.

Els ingressos per dividends procedents d'inversions en instruments de patrimoni es reconeixen quan han sorgit els drets per al Grup a percebre'ls. Si els dividends distribuïts provenen inequívocament de resultats generats amb anterioritat a la data d'adquisició perquè s'han distribuït imports superiors als beneficis generats per la participada des de l'adquisició, minoren el valor comptable de la inversió.

3.12. IMPOSTOS SOBRE BENEFICIS

La despesa (ingrés) per impost sobre beneficis és l'import que, per aquest concepte, es merita en l'exercici i que comprèn tant la despesa per impost corrent com per impost diferit.

Tant la despesa per impost corrent com diferit es registra en el compte de resultats consolidat. Això no obstant, es reconeix en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats o en el patrimoni

net l'efecte impositiu relacionat amb partides que es registren directament en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats o en el patrimoni net, respectivament.

Els actius i passius per impost corrent es valoren per les quantitats que s'espera pagar o recuperar de les autoritats fiscals, d'acord amb la normativa vigent o aprovada i pendent de publicació en la data de tancament de l'exercici.

Els impostos diferits es calculen sobre les diferències temporàries que sorgeixen entre les bases fiscals dels actius i passius i els seus valors en llibres. Tanmateix, si els impostos diferits sorgeixen del reconeixement inicial d'un actiu o un passiu en una transacció diferent d'una combinació de negocis que en el moment de la transacció no afecta ni el resultat comptable ni la base imposable de l'impost, no es reconeixen. L'impost diferit es determina aplicant la normativa i els tipus impositius aprovats o a punt d'aprovar-se en la data del balanç consolidat i que s'espera aplicar quan el corresponent actiu per impost diferit es realitzi o el passiu per impost diferit es liquidi.

Els actius per impostos diferits es reconeixen en la mesura en què sigui probable que es disposarà de guanys fiscals futurs amb els quals poder compensar les diferències temporàries.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els actius i passius per impostos diferits es compensen quan hi ha un dret legalment reconegut de compensar els actius i passius per impost corrent i quan els saldos fiscals diferits es refereixen a la mateixa autoritat fiscal. Els actius i passius per impost corrent es compensen quan l'entitat té un dret legalment exigible de compensar i té la intenció de liquidar sobre una base neta o de realitzar l'actiu i liquidar el passiu simultàniament.

3.13. INGRESSOS I DESPESES

Els ingressos i despeses s'imputen en funció del corrent real de béns i serveis que representen, amb independència del moment en què es produeix el corrent monetari o financer que se'n deriva.

Els ingressos per primes derivats de l'emissió de contractes d'assegurances es reconeixen quan aquests són perfeccionats o prorrogats en l'exercici, respecte als quals el dret de l'assegurador al cobrament de les primes s'hagi meritat, al marge que els rebuts hagin estat emesos.

En aquest sentit, atès que les primes amb origen en contractes d'assegurances s'abonen en el compte de resultats consolidat en el moment de l'emissió de la prima i els sinistres es carreguen a aquest compte en el moment del pagament, al tancament de l'exercici cal efectuar diverses periodificacions comptables,

que es registren en els corresponents comptes de provisions tècniques, per adequar els ingressos i despeses a aquest criteri.

Les primes per reassegurança cedida són reconegudes de la mateixa manera que les primes d'assegurança directa, i en base als contractes de reassegurança subscrits.

Es classifiquen com a "Altres ingressos tècnics" tots els ingressos derivats directament de la pràctica d'operacions d'assegurances que siguin diferents dels ingressos per primes esmentats en els paràgrafs anteriors.

Els epígrafs "Altres Ingressos No Tècnics" i "Altres Despeses No Tècniques" associats a l'activitat asseguradora inclouen aquells ingressos i despeses que no tenen relació amb el substrat tècnic d'aquesta activitat, però derivats d'operacions dutes a terme per entitats filials asseguradores del Grup, o de filials que realitzen serveis auxiliars a l'activitat asseguradora. Concretament, en l'apartat "Altres Ingressos No Tècnics" s'inclouen, principalment, els ingressos per prestacions de serveis sanitaris dentals efectuats per Adeslas Dental als assegurats de SegurCaixa Adeslas, així com els ingressos per comissions generats per AgenCaixa en la seva activitat d'intermediació de pòlisses. Per la seva banda, l'epígraf "Altres

Despeses No Tècniques" recull les despeses generals incorregudes per aquestes societats per produir els ingressos assenyalats, principalment despeses de personal, aprovisionaments, despeses d'explotació i amortitzacions.

Els ingressos per prestacions de serveis diferents dels contractes d'assegurances es reconeixen quan el resultat de la transacció pot ser estimat amb fiabilitat, per a la qual cosa es considera el percentatge de realització del servei en la data de tancament de l'exercici.

Els criteris seguits pel Grup per a la reclassificació de les despeses per naturalesa en despeses per destinació s'han basat en la identificació de les activitats i tasques desenvolupades en cadascun dels processos de negoci i assignant a cadascuna de les esmentades activitats els recursos consumits per aquestes. Quan aquesta variable no era representativa, s'han utilitzat criteris analítics d'imputació de costos. Basant-se en aquestes anàlisis, la Societat dominant actualitza periòdicament els drivers de repartiment.

Els ingressos i despeses de les inversions en què es materialitzin els fons propis disponibles, així com d'altres recursos no relacionats directament amb la pràctica d'operacions d'assegurança, s'imputen

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

a l'epígraf "ingressos financers nets" del compte de resultats d'altres activitats consolidat. Per fer-ho, el Grup imputa els ingressos i despeses de les inversions al compte de resultats de l'activitat asseguradora consolidat i al compte de resultats d'altres activitats consolidat proporcionalment al volum mitjà de provisions tècniques i fons propis disponibles, respectivament.

No obstant, el que disposa el paràgraf anterior, i amb referència a la cartera d'inversions de decessos, els ingressos i despeses de les inversions es classifiquen íntegrament en el compte de resultats de l'activitat asseguradora consolidat.

3.14. CLASSIFICACIÓ DE CONTRACTES

El Grup avalua i classifica la seva cartera de contractes de no vida del negoci directe (incloent-hi la reassegurança acceptada) i del cedit prenent en consideració les Guies d'Implementació que acompanyen la NIIF 4, així com les directrius, sense caràcter normatiu, que va fer públiques la DGAFP amb data 22 de desembre de 2004 a través del Document Marc sobre el Règim Comptable de les Entitats Asseguradores relatiu a la NIIF 4.

En el cas que els productes d'assegurances tinguin una cobertura principal i, a més, garanties complementàries (diferents de derivats implícits i

components de dipòsits), no és requerit per la NIIF 4 dissociar-les entre ells.

3.15. PROVISIONS TÈCNIQUES

La NIIF 4 permet a les entitats asseguradores la continuïtat en les polítiques comptables de valoració dels passius derivats de contractes d'assegurances. El Grup valora les seves provisions tècniques segons el que estableix el Reglament d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les Entitats Asseguradores i Reasseguradores (d'ara endavant, "ROSSEAR" o "reglament").

Les provisions tècniques recullen els imports certs o estimats de les obligacions assumides que es deriven dels contractes d'assegurança en vigor, així com de les despeses relacionades amb el compliment d'aquestes obligacions, a fi de garantir, amb criteris prudents i raonables, els compromisos derivats dels referits contractes.

Tal com és requerit per la NIIF 4, el Grup en cada tancament d'exercici duu a terme una prova d'adequació de passius sobre les seves provisions tècniques amb l'objectiu de garantir-ne la suficiència, d'acord amb la política comptable esmentada en la Nota 3.15.5.

Tot seguit s'expliquen les polítiques comptables aplicades pel Grup amb relació a les provisions tècniques:

3.15.1. Provisions tècniques per a primes no consumides i per a risc en curs

La provisió per a primes no consumides té per objecte la periodificació de les primes emeses a la data de càlcul, i el seu saldo reflecteix la fracció de les primes meritades en l'exercici que calgui imputar al període comprès entre la data de tancament i el final del període de cobertura. El Grup calcula aquesta provisió per a cada modalitat, pel mètode "pòlissa a pòlissa", prenent com a base les primes de tarifa meritades en l'exercici, alhora que elimina el recàrrec tècnic de seguretat i corregeix els imports d'aquestes, pels corresponents índexs de variació estacional de la sinistralitat, tot això d'acord amb les Bases Tècniques.

La provisió per a riscos en curs complementa la provisió per a primes no consumides en la mesura que el seu import no sigui suficient per reflectir la valoració de tots els riscos i despeses a cobrir per SegurCaixa Adeslas que es corresponguin amb el període de cobertura no transcorregut a la data de tancament de l'exercici. Quan sigui aplicable, aquesta provisió es dota d'acord amb el càlcul establert pel Reglament, considerant el resultat tècnic per any d'ocurrència conjuntament del mateix any de tancament i de l'anterior o dels tres anys anteriors, segons el ram o producte comercial de què es tracti.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

3.15.2. Provisions tècniques per a prestacions

Recull l'import total de les obligacions pendents derivades dels sinistres ocorreguts abans de la data dels comptes anuals. El Grup calcula aquesta provisió com la diferència entre el cost total estimat o cert dels sinistres pendents de declaració, liquidació o pagament i el conjunt dels imports ja pagats per raó d'aquests sinistres.

Aquesta provisió es calcula individualment per als sinistres pendents de liquidació o pagament i en funció de l'experiència, segons el que indica el Reglament, per als sinistres pendents de declaració. Així mateix, s'hi inclouen tant les despeses externes com internes de gestió i tramitació dels expedients, sigui quin sigui el seu origen, produïdes i per produir, fins a la total liquidació i pagament del sinistre.

La provisió per a pagaments per convenis de liquidació recull les quantitats pendents de pagament als assegurats, en execució dels convenis de liquidació de sinistres, i es troba registrada en l'epígraf "Altres provisions no tècniques" del balanç consolidat.

En tot cas, la provisió per a prestacions inclou els imports pendents de pagament a altres asseguradors en execució d'aquests convenis, quan el Grup té assegurat el responsable del dany.

• Sinistres pendents de liquidació o pagament

Per als sinistres pendents de liquidació o pagament, l'import d'aquesta provisió es calcula, sempre que sigui possible, en base a l'anàlisi individualitzada de cada expedient, en funció de la millor informació disponible al tancament de l'exercici.

• Sinistres pendents de declaració

El Grup calcula aquesta provisió en base al que estableixen els Art. 41 i 43 del Reglament d'Ordenació i Supervisió de l'Assegurança Privada (ROSAP) i d'acord amb l'autorització de la DGAFP a la comunicació presentada per la Societat dominant en la qual s'indicaven els mètodes estadístics que calia aplicar en el càlcul de la provisió dels productes comercialitzats per la Societat dominant.

La provisió s'ha calculat d'acord amb la millor estimació (*'Best Estimate'*) proporcionada pels càlculs actuàrials interns basats en tècniques deterministes acceptades per la DGAFP. Tot seguit es detalla la metodologia i les principals hipòtesis utilitzades en el càlcul d'aquestes provisions a 31 de desembre de 2018:

- S'han seleccionat les anàlisis *Chain Ladder* i *Cape Cod* de pagaments i despeses incorreguts (mètodes deterministes).

- Els sinistres tipus punta, definits com aquells el cost estimat dels quals supera una determinada quantia en funció del ram, són exclosos de l'aplicació d'aquests mètodes.
- Els pagaments computats han estat considerats nets de recobraments.

La Societat dominant realitza anualment un contrast de la bondat dels càlculs efectuats d'acord amb els requisits establerts en el Reglament.

Per als casos en què la Societat dominant no té un volum de sinistres suficient o no disposa d'informació històrica relativa a aquests, com és el cas dels productes de Grans Empreses, Decessos, Multirisc Industrial, Pèrdues Pecuniàries i Micro-Assegurances, la provisió per a sinistres pendents de declaració es calcula aplicant el percentatge del 5% sobre la provisió de prestacions pendents de liquidació o pagament de l'assegurança directa, tal com estableix el Reglament d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores.

• Despeses internes de liquidació

En la provisió de prestacions, s'hi inclou una estimació per a despeses internes de gestió i tramitació d'expedients per afrontar les despeses internes de la Societat dominant

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

necessàries per a la total finalització dels sinistres que s'han d'incloure en la provisió de prestacions tant de l'assegurança directa com de la reassegurança acceptada.

La provisió es calcula, per a determinats rams i productes, en base a l'estimació del cost mitjà mensual de tramitació per sinistres i en base a la velocitat mitjana de la seva liquidació. Aquest mètode va ser comunicat a la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions el 2 de desembre de 1998 i va ser aprovat posteriorment amb data 27 de gener de 1999.

Per als rams de malaltia, assistència i alguns productes del ram d'accidents, la provisió es quantifica tenint en compte la relació existent entre les despeses imputables a les prestacions i l'import de les prestacions pagades en l'exercici.

3.15.3. Provisions tècniques a càrrec de la reassegurança cedida

Es determinen aplicant els criteris assenyalats en els paràgrafs anteriors per a l'assegurança directa, tenint en compte les condicions incloses en els contractes en vigor al tancament de l'exercici.

3.15.4. Altres provisions tècniques

Es recullen en aquest epígraf les provisions corresponents al ram de Decessos. Per a les carteres

adquirides en el marc de combinacions de negocis, la Societat dominant calcula la provisió tècnica, distingint la cartera existent amb anterioritat a l'aprovació del ROSAP i la cartera posterior a la seva aprovació.

L'aprovació del Reial Decret 681/2014, d'1 d'agost, de modificació del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades (ROSAP), suposa la derogació de la Disposició Transitòria 3a del ROSAP relativa a l'assegurança de decessos i la seva substitució per la Disposició Transitòria 11a. Aquesta modificació implica que les entitats asseguradores que, a 31 de desembre de 2014, tenien encara pòlisses d'assegurances de decessos les bases tècniques i provisions de les quals no eren conformes al que estableixen els articles 46 i 79 del ROSAP, disposen d'un termini màxim de vint anys des de l'1 de gener de 2015 per registrar en el seu balanç consolidat la provisió que resulti d'efectuar l'adaptació corresponent. En compliment de l'esmentada Disposició Transitòria 11a, a 31 de desembre de 2018 el Grup té constituïda una provisió per un import de 9.600 milers d'euros (7.200 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

Per a la resta de la cartera de decessos, la provisió matemàtica a 31 de desembre de 2018, tal com estableix la disposició addicional cinquena del Reial

Decret 1060/2015, de 20 de novembre (ROSSEAR), es calcula segons el que indiquen les bases tècniques corresponents, en compliment dels articles 46 i 79 del ROSAP, sense perjudici del que indica l'esmentada disposició sobre el règim de càlcul de les provisions tècniques a efectes comptables pel que fa al tipus d'interès que cal utilitzar en el càlcul de les provisions d'assegurances de vida, que estableix el següent:

- Per als contractes d'assegurança de vida subscrits abans de l'1 de gener de 2016 serà aplicable l'article 33 del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades (ROSAP). Això no obstant, les entitats que utilitzin per a l'esmentat càlcul el que preveuen els apartats 1.a).1r i 1.b).1r de l'article 33 del ROSAP, podran optar per no aplicar aquest tipus d'interès i adaptar-se a l'estructura temporal pertinent de tipus d'interès sense risc prevista en l'article 54 del ROSSEAR, incloent-hi, si escau, l'ajustament per volatilitat previst en l'article 57 del ROSSEAR, sempre que, en aquest cas, les dotacions addicionals s'efectuïn anualment seguint un mètode de càlcul lineal.

Així mateix, l'esmentada disposició estableix que, per al càlcul de la provisió comptable de l'assegurança de decessos, aquesta opció serà igualment aplicable per als contractes subscrits abans de l'1 de gener de 2016, sense perjudici de l'aplicabilitat del que preveu

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

la Disposició transitòria onzena del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades (ROSAP), aprovat pel Reial Decret 2486/1998, de 20 de novembre.

Amb data 20 de desembre de 2016, la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions va publicar la Guia Tècnica 2/2016 d'Aplicació de la Disposició Addicional Cinquena, del Reial Decret 1060/2015, de 20 de novembre (ROSSEAR), en relació amb el tipus d'interès per al càlcul de les provisions tècniques a efectes comptables de l'assegurança de vida i de l'assegurança de decessos, i altres aclariments necessaris.

En l'esmentada Guia Tècnica s'indica que l'opció d'adaptació a l'estructura temporal pertinent de tipus d'interès sense risc es podrà fer el primer any d'aplicació de la disposició addicional cinquena del ROSSEAR o en un moment posterior, i en tot cas el termini màxim d'adaptació és de deu anys a comptar des del 31 de desembre de 2015.

Durant l'exercici 2016, la Societat dominant es va acollir a l'opció d'adaptació a l'estructura temporal pertinent de tipus d'interès sense risc en un termini de deu anys, i el tipus efectiu anual calculat per a l'exercici 2018 va ser del 0,95% (1,03% en l'exercici 2017). Així mateix, el tipus corresponent a l'exercici

2018 en aplicació del mètode lineal és de l'1,62% (1,73% en l'exercici 2017).

3.15.5. Prova d'adequació de passius

El Grup realitza una prova d'adequació de passius sobre els compromisos contractuals assumits dels passius per contractes d'assegurances, amb l'objectiu de garantir la suficiència d'aquests passius per provisions tècniques.

En aquest sentit, el Grup, a cada data de tancament de l'exercici, compara la diferència entre el valor en llibres de les provisions tècniques, netes de qualsevol despesa d'adquisició diferida o de qualsevol actiu intangible relacionat amb els contractes d'assegurança objecte d'avaluació, amb l'import resultant de considerar les estimacions actuals, aplicant tipus d'interès de mercat, de tots els fluxos d'efectiu derivats dels contractes d'assegurança amb la diferència que es deriva entre el valor de mercat dels instruments financers afectes als anteriors contractes i el seu cost d'adquisició.

Si com a conseqüència d'aquesta prova es posa de manifest que les provisions tècniques són insuficients, aquestes són ajustades amb càrrec a resultat de l'exercici.

3.16. PROVISIONS NO TÈCNiques I CONTINGÈNCIES

Es consideren passius contingents aquelles possibles obligacions sorgides com a conseqüència de successos passats, la materialització de les quals està condicionada al fet que tingui lloc o no un o més esdeveniments futurs independents de la voluntat del Grup. Aquests passius contingents no són objecte de registre comptable i se'n presenta detall, si n'hi ha, en la memòria consolidada.

Les provisions com ara litigis en curs, indemnitzacions o altres obligacions de quantia o moment d'ocurrència indeterminada es reconeixen quan el Grup té una obligació present, ja sigui legal o implícita, com a resultat de successos passats; és probable que hagi de ser necessària una sortida de recursos per liquidar l'obligació; i l'import s'hagi estimat de manera fiable. No es reconeixen provisions per a pèrdues d'exploració futures.

Les provisions es valoren pel valor actual de la millor estimació possible de l'import necessari per cancel·lar o transferir l'obligació, utilitzant un tipus abans d'impostos, tenint en compte la informació disponible sobre el succés i les seves conseqüències, i els ajustaments que sorgeixin es registren per l'actualització d'aquestes provisions com una despesa financera a mesura que es va meritant. En el cas que

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

el venciment dels passius sigui inferior a un any, es reconeixeran al valor nominal de l'obligació.

D'altra banda, la compensació a rebre d'un tercer en el moment de liquidar l'obligació, sempre que no hi hagi dubtes que aquest reembors serà percebut, es registra com a actiu, excepte en el cas que existeixi un vincle legal pel qual s'hagi exterioritzat part del risc, i en virtut del qual el Grup no estigui obligat a respondre; en aquesta situació, la compensació es tindrà en compte per estimar l'import pel qual, si escau, figurarà la provisió corresponent.

3.17. PRESTACIONS ALS EMPLEATS

Les retribucions a empleats comprenen tots els tipus de remuneracions que el Grup proporciona als treballadors a canvi dels seus serveis o pel cessament en el lloc de treball.

Les retribucions als empleats comprenen les següents:

3.17.1. Retribucions a curt termini

Són remuneracions als empleats el pagament de les quals s'espera liquidar íntegrament abans dels dotze mesos següents al tancament de l'exercici anual sobre el qual s'informa en el qual els empleats hagin prestat els serveis que els atorguen aquestes retribucions.

Aquestes retribucions es comptabilitzen en funció dels serveis prestats pels empleats en base a la meritació, i estan comptabilitzades en l'epígraf "Resta d'altres deutes".

3.17.2. Retribucions a llarg termini

• Plans d'aportació definida

Les aportacions efectuades en cada exercici per les societats del Grup es registren a Despeses de Personal i es reclassifiquen a despeses per destinació al tancament de l'exercici. A 31 de desembre de 2018 s'han aportat 2.060 milers d'euros com a aportacions ordinàries (1.078 milers d'euros a 31 de desembre de 2017). Els Plans de Pensions es troben externalitzats, i VidaCaixa i Cecabank en són les entitats gestora i dipositària, respectivament.

Així mateix, s'hi inclouen els compromisos que SegurCaixa Adeslas té reconeguts amb els empleats procedents de la societat absorbida Aresa Seguros Generales, S.A. Durant l'exercici 2013, en aplicació de l'acord laboral d'integració del personal procedent d'Aresa Seguros Generales, S.A. a SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances es va procedir a la transformació del premi de jubilació en un sistema de pla de pensions d'ocupació, de manera que aquest col·lectiu es va incorporar al pla de pensions de la Societat dominant.

Pel que fa a la resta dels empleats de SegurCaixa Adeslas, l'acord regulador de les condicions laborals signat per la Societat dominant el dia 12 de maig de 2011 estableix un pla de pensions d'aportació definida per a tots els empleats en actiu amb una antiguitat superior a un any en substitució del que estipula el conveni del sector d'assegurances en matèria de jubilació. Fins al mes de març del 2018, a qualsevol empleat que fes una aportació anual de l'1% del seu salari base anual, la Societat dominant realitzava una aportació d'un 3% sobre la mateixa base. A partir de l'abril del 2018, aquestes aportacions han passat de manera automàtica a ser del 2% i el 5%, respectivament. Això no obstant, els empleats adherits al Pla podran continuar amb les condicions anteriorment vigents sempre que en facin una comunicació expressa.

Aquest pla tindrà una durada indefinida i compensarà qualsevol sistema de previsió en la matèria establerta pel conveni del sector.

En virtut de l'acord subscrit entre AgenCaixa i els representants legals dels treballadors el 5 d'octubre de 2000, AgenCaixa té assumit amb els empleats de la plantilla amb una antiguitat superior a un any, el compromís de dur a terme una aportació definida per a la contingència de jubilació consistent en un 3% del seu salari base al pla de pensions AgenCaixa.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Aquesta aportació definida està condicionada al fet que l'empleat efectui una aportació anual de l'1% del seu salari base.

El Grup no té obligació legal ni implícita de realitzar contribucions addicionals a les esmentades en els paràgrafs anteriors en el cas que hi hagi una insuficiència d'actius per atendre les prestacions. L'obligació del Grup es limita a l'aportació que s'acorda lliurar a un fons, i l'import de les prestacions que han de rebre els empleats està determinat per les aportacions efectuades més el rendiment obtingut per les inversions en què s'hagi materialitzat el pla de pensions.

3.17.3. Altres retribucions a llarg termini als empleats

Comprenen partides el pagament de les quals no es preveu liquidar íntegrament abans dels dotze mesos següents al tancament de l'exercici anual sobre el qual s'informa en el qual els empleats hagin prestat els serveis corresponents.

La valoració de les altres retribucions a llarg termini als empleats no està subjecta, normalment, al mateix grau d'incertesa que afecta la valoració de les retribucions post-ocupació. Per aquesta raó, la NIC 19 "Retribucions als empleats" exigeix la utilització d'un mètode simplificat per al registre comptable de les altres retribucions a llarg

termini als empleats. A diferència de la comptabilització exigida per a les retribucions post-ocupació, aquest mètode no reconeix el recàlcul de la valoració en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats.

El mètode simplificat de càlcul utilitzat pel Grup està en línia amb la naturalesa de la NIC 19.

3.17.4. Indemnització per acomiadament

D'acord amb la legislació vigent, el Grup està obligat al pagament d'indemnitzacions a aquells empleats amb els quals, sota determinades condicions, rescindeixi les seves relacions laborals. Per tant, les indemnitzacions per acomiadament susceptibles de quantificació raonable es registren com a despesa en l'exercici en el qual es pren la decisió i es crea una expectativa vàlida davant tercers sobre l'acomiadament. En els comptes anuals consolidats adjunts no s'ha registrat cap provisió per aquest concepte, ja que no es preveuen situacions d'aquesta naturalesa.

3.18. PROVISIONS PER A PAGAMENTS PER CONVENIS DE LIQUIDACIÓ DE SINISTRES

S'ha registrat una provisió per a pagaments per convenis de liquidació que representa les valoracions estimades pendents de pagament als assegurats en execució de convenis de liquidació de sinistres, així com l'estimació final del cost de liquidació dels expedients per conveni.

3.19. CRITERIS UTILITZATS EN TRANSACCIONS ENTRE PARTS VINCULADES

Amb caràcter general, les operacions amb altres parts vinculades es comptabilitzen en el moment inicial pel seu valor raonable. Quan s'escaigui, si el preu acordat difereix del seu valor raonable, la diferència es registra tenint en compte la realitat econòmica de l'operació. La valoració posterior es realitza d'acord amb el que preveuen les normes corresponents.

Totes les transaccions amb altres parts vinculades es duen a terme a preu de mercat.

Addicionalment, els preus de transferència es troben adequadament suportats, per la qual cosa els Administradors de la Societat dominant consideren que no hi ha riscos significatius per aquest aspecte dels quals es puguin derivar passius de consideració en el futur.

3.20. TRANSACCIONS EN MONEDA ESTRANGERA

3.20.1. Moneda funcional i presentació

Els comptes anuals consolidats del Grup es presenten en milers d'euros, que és la moneda de presentació i funcional de SegurCaixa Adeslas i les seves societats dependents.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

3.20.2. Transaccions i saldos

Les transaccions en moneda estrangera es converteixen inicialment a la moneda funcional fent servir els tipus de canvi vigents en la data de les transaccions. Les pèrdues i guanys en moneda estrangera que resulten de la liquidació d'aquestes transaccions i de la conversió als tipus de canvi de tancament dels actius i passius monetaris denominats en moneda estrangera es reconeixen en el compte de resultats consolidat, excepte si es difereixen en patrimoni net, com les cobertures de fluxos d'efectiu qualificades i les cobertures d'inversió neta qualificades.

Els canvis en el valor raonable de títols monetaris denominats en moneda estrangera classificats com a disponibles per a la venda són analitzats entre diferències de conversió resultants de canvis en el cost amortitzat del títol i altres canvis en el valor comptable del títol. Les diferències de conversió es reconeixen en el resultat de l'exercici i altres canvis en el valor comptable es reconeixen en el patrimoni net.

Les diferències de conversió sobre partides no monetàries, com ara instruments de patrimoni mantinguts a valor raonable amb canvis en el compte de resultats consolidat, es presenten

com a part del guany o pèrdua en el valor raonable.

Les diferències de conversió sobre partides no monetàries, com ara instruments de patrimoni classificats com a actius financers disponibles per a la venda, s'inclouen en el patrimoni net.

Les partides no monetàries en moneda estrangera que es valoren en termes de cost històric es converteixen utilitzant els tipus de canvi de la data en què es determina aquest valor raonable.

3.21. ELEMENTS PATRIMONIALS DE NATURALSA MEDIAMBIENTAL

Es consideren actius de naturalesa mediambiental els béns que són utilitzats de manera duradora en l'activitat de Grup, la finalitat principal dels quals és la minimització de l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient, incloent-hi la reducció o eliminació de la contaminació futura. L'activitat del Grup, per la seva naturalesa, no té un impacte mediambiental significatiu.

3.22. COMBINACIONS DE NEGOCIS

Les operacions de fusió o escissió que no siguin entre entitats del Grup i les combinacions de negocis sorgides de l'adquisició de tots els elements patrimonials d'una empresa o d'una part que constitueixi un o més negocis, es registren d'acord amb el mètode d'adquisició.

En el cas de combinacions de negocis originades com a conseqüència de l'adquisició d'accions o participacions en el capital d'una empresa, el Grup reconeix la inversió d'acord amb el que s'estableix per a les inversions en el patrimoni d'empreses del grup, multigrup i associades.

El mètode comptable d'adquisició es fa servir per comptabilitzar totes les combinacions de negocis, independentment de si s'adquireixen instruments de patrimoni o altres actius. La contraprestació transferida per a l'adquisició d'una dependent comprèn:

- els valors raonables dels actius transferits,
- els passius incorreguts amb els anteriors propietaris del negoci adquirit,
- les participacions en el patrimoni emeses pel Grup,
- el valor raonable de qualsevol actiu o passiu que resulti d'un acord de contraprestació contingent, i
- el valor raonable de qualsevol participació en el patrimoni prèvia en la dependent.

Els actius identificables adquirits i els passius i passius contingents assumits en una combinació de negocis, amb excepcions limitades, es valoren inicialment als

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

seus valors raonables en la data d'adquisició. El Grup reconeix qualsevol participació no dominant en l'entitat adquirida sobre una base d'adquisició a valor raonable o per la part proporcional de la participació no dominant dels actius identificables nets de l'entitat adquirida.

Els costos relacionats amb l'adquisició es reconeixen com a despeses quan s'hi incorre.

L'excés de la contraprestació transferida, l'import de qualsevol participació no dominant en l'entitat adquirida, i el valor raonable en la data d'adquisició de qualsevol participació en el patrimoni prèvia en l'entitat adquirida sobre el valor raonable dels actius nets identificables adquirits es registra com a fons de comerç. Si aquests imports són menors que el valor raonable dels actius nets identificables de la dependent adquirida, la diferència es reconeix directament a resultats com una compra en condicions molt avantatjoses.

Quan la liquidació de qualsevol part de la contraprestació en efectiu es difereix, els imports que caldrà pagar en el futur es descompten al seu valor actual en la data de l'intercanvi. El tipus de descompte utilitzat és el tipus d'interès incremental de l'endeutament de l'entitat, i és el tipus al qual es podria obtenir un préstec semblant d'una financera independent sota termes i condicions comparables.

La contraprestació contingent es classifica com a patrimoni net o passiu financer. Els imports classificats com un passiu financer es tornen a valorar posteriorment a valor raonable amb els canvis en el valor raonable reconeguts a resultats.

Si la combinació de negocis es duu a terme per etapes, el valor comptable en la data d'adquisició de la participació en el patrimoni de l'adquirida prèviament mantinguda es valora novament pel seu valor raonable en la data d'adquisició, alhora que es reconeix qualsevol guany o pèrdua resultant a resultats.

4. CONSOLIDACIÓ I COMBINACIÓ DE NEGOCIS

La definició del perímetre de consolidació del Grup s'ha efectuat d'acord amb el que estableixen les normes NIIF 10 – Estats Financers Consolidats i NIC 28 – Inversions en Entitats Associades.

4.1. SOCIETATS DEPENDENTS

Dependents són totes les entitats sobre les quals la Societat dominant ostenta o pugui ostentar, directament o indirectament, el control, entenent aquest quan està exposada, o té dret, a uns rendiments variables per la seva implicació en la participada i té la capacitat d'influir en aquests

rendiments a través del poder que exerceix sobre la participada. A l'hora d'avaluar el control sobre una entitat es considera l'existència i l'efecte dels drets potencials de vot que siguin actualment exercitables o convertibles. Les dependents es consoliden per integració global a partir de la data en què es transfereix el control a la Societat dominant i s'exclouen de la consolidació en la data en què aquest cessa.

El mètode comptable d'adquisició es fa servir per comptabilitzar les combinacions de negoci per part del Grup (vegeu Nota 3.22).

S'eliminen les transaccions intragrup, els saldos i guanys no realitzats en transaccions entre entitats del grup. També s'eliminen les pèrdues no realitzades, llevat que la transacció proporcioni evidència de deteriorament del valor de l'actiu transferit. Les polítiques comptables de les dependents es canvien quan és necessari per assegurar la uniformitat amb les polítiques comptables adoptades pel Grup.

Les participacions no dominants en els resultats i el patrimoni net de les dependents es mostren separatament en el compte de resultats consolidat, l'estat d'ingressos i despeses reconeguts consolidat, l'estat de canvis en el patrimoni net consolidat i en el balanç consolidat, respectivament.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

La relació de societats dependents de SegurCaixa Adeslas a 31 de desembre de 2018, amb indicació del percentatge de participació que hi tenia SegurCaixa Adeslas a aquesta data, així com la informació més rellevant relacionada amb aquestes societats (obtinguda dels seus corresponents comptes anuals de l'exercici 2018, pendents d'aprovar pels seus respectius òrgans de control), juntament amb la informació referida a l'exercici 2017, s'inclou com a Annex II.

4.2. SOCIETATS ASSOCIADES

Associades són totes les entitats sobre les quals el Grup exerceix influència significativa. S'entén que hi ha influència significativa quan el Grup té participació en la societat i poder per intervenir en les decisions de política financera i d'explotació d'aquesta, sense arribar a tenir control ni el control conjunt d'aquestes polítiques, i es presumeix que s'exerceix influència significativa quan es posseeix, ja sigui directament o indirectament a través de les seves dependents, almenys el 20% dels drets de vot de l'empresa participada, excepte en casos específics en què la Direcció del Grup avalua el nivell d'influència significativa que el Grup té sobre una entitat i determina que exerceix influència significativa fins i tot encara que la participació sigui inferior al 20%, ja sigui per representació en el Consell o altres factors que siguin clarament demostrats.

Les inversions en associades es comptabilitzen pel mètode de participació. Sota el mètode de la participació, la inversió es reconeix inicialment a cost, i l'import en llibres s'incrementa o disminueix per reconèixer la participació de l'inversor en els resultats de l'associada després de la data d'adquisició. La inversió del Grup en associades inclou el fons de comerç identificat en l'adquisició.

Si la participació en la propietat en una associada es redueix, però es manté la influència significativa, només la participació proporcional dels imports prèviament reconeguts en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats es reclassifica a resultats quan és apropiat.

La participació del Grup en les pèrdues o guanys posteriors a l'adquisició de les seves associades es reconeix en el compte de resultats consolidat, i la seva participació en els moviments posteriors a l'adquisició en altres ingressos i despeses reconeguts es reconeix en l'estat d'ingressos i despeses consolidats amb el corresponent ajustament a l'import en llibres de la inversió. Quan la participació del Grup en les pèrdues d'una associada és igual o superior a la seva participació en aquesta, incloent-hi qualsevol altre compte a cobrar no assegurat, el Grup no reconeix pèrdues addicionals, llevat que hagi incorregut en obligacions

legals o implícites o efectuat pagaments en nom de l'associada.

En cada data de presentació d'informació financera, el Grup determina si hi ha alguna evidència objectiva que s'hagi deteriorat el valor de la inversió en l'associada. Si aquest és el cas, el Grup calcula l'import de la pèrdua per deteriorament del valor com la diferència entre l'import recuperable de l'associada i el seu import en llibres i reconeix l'import adjacent a la "participació en el resultat d'associades" en el compte de resultats consolidat.

Les pèrdues i guanys procedents de les transaccions ascendents i descendents entre el Grup i les seves associades es reconeixen en els estats financers consolidats del Grup només en la mesura que corresponguin a les participacions d'altres inversors en les associades no relacionats amb l'inversor. Les pèrdues no realitzades s'eliminen, llevat que la transacció proporcioni evidència de pèrdua per deteriorament del valor de l'actiu transferit.

La relació de societats associades de SegurCaixa Adeslas a 31 de desembre de 2018, amb indicació del percentatge de participació que hi tenia el Grup a aquesta data, així com la informació més rellevant relacionada amb aquestes societats (obtinguda dels seus corresponents comptes anuals de l'exercici

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

2018, pendents d'aprovar pels seus respectius òrgans de control, o millor informació disponible a la data de formulació d'aquests comptes anuals), juntament amb la informació referida a l'exercici 2017, s'inclou com a Annex II.

4.3. TRANSACCIONS AMB PARTICIPACIONS NO DOMINANTS

El Grup tracta les transaccions amb participacions no dominants que no resulten en una pèrdua de control com a transaccions amb els propietaris de patrimoni net del Grup. Un canvi en una participació en la propietat resulta en un ajustament entre els imports en llibres de les participacions dominants i no dominants per reflectir les seves participacions relatives en la dependent. Qualsevol diferència entre l'import de l'ajustament a les participacions no dominants i qualsevol contraprestació pagada o rebuda es reconeixen a reserves dins dels fons propis.

4.4. TRANSACCIONS ENTRE SOCIETATS INCLOSES EN EL PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ

En el procés de consolidació s'han eliminat els saldos, transaccions i resultats entre societats consolidades per integració global.

4.5. CANVIS EN EL PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ

En el transcurs de l'exercici 2018 s'han posat de manifest canvis en el perímetre de consolidació, fruit de l'alienació per part de la societat dependent Grupo Iquimesa, S.L.U. de la participació a Igurco Gestión, S.L. (vegeu Nota 4.7). A l'Annex II es troben detallades les societats que conformen el perímetre de consolidació a 31 de desembre dels exercicis 2018 i 2017.

En la Nota 4.8 es detallen les combinacions de negoci produïdes en els dos últims exercicis.

L'efecte global sobre el patrimoni, la situació financera i els resultats del grup consolidable en els exercicis 2018 i 2017 d'altres canvis en el perímetre de consolidació respecte a l'exercici precedent es descriu en les notes corresponents de la memòria consolidada.

4.6. PARTICIPACIONS NO DOMINANTS

En l'exercici 2018 i 2017 no hi ha hagut transaccions amb Participacions no dominants.

4.7. INVERSIONS COMPTABILITZADES UTILITZANT EL MÈTODE DE PARTICIPACIÓ

Es detalla a continuació les entitats associades comptabilitzades pel mètode de la participació i la seva aportació al compte de resultats consolidat i als ajustaments per canvi de valor del patrimoni net del Grup a 31 de desembre de 2018 i 2017:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2018

Nom de l'entitat	A 31 de desembre de 2018				
	Activitat Principal	% de participació directa	Import en llibres	Resultats en societats posades en equivalència	Ajustaments per canvis de valor
Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Inmobiliària	19,98%	4.190	13	(153)
Grupo IMQ	Asseguradora	45,00%	50.353	11.183	(3.199)
Sanatorio Médico-Quirúrgico Cristo Rey	Sanatori	41,19%	1.998	(4)	-
Grupo IMQ Asturias	Asseguradora	44,91%	14.491	1.089	12
Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Activitats Hospitalàries	19,72%	6.434	324	-
Total			77.466	12.605	(3.340)

Exercici 2017

Nom de l'entitat	A 31 de desembre de 2017				
	Activitat Principal	% de participació directa	Import en llibres	Resultats en societats posades en equivalència	Ajustaments per canvis de valor
Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Inmobiliària	19,98%	4.126	(82)	(205)
Grupo IMQ	Asseguradora	45,00%	49.910	8.279	(1.414)
Grupo Igurco	Serveis Geriàtrics	31,64%	6.992	506	(124)
Sanatorio Médico-Quirúrgico Cristo Rey	Sanatori	41,19%	2.002	11	-
Grupo IMQ Asturias	Asseguradora	44,91%	13.564	642	(5)
Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Activitats Hospitalàries	19,72%	6.111	259	-
Total			82.705	9.614	(1.748)

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

El Grup no té entitats que qualifiquen com a negocis conjunts.

Algunes de les participacions del Grup són, alhora, capdavanteres d'entitats dependents i associades.

A 2018 i 2017 no hi ha cap compromís o passiu contingent respecte a les entitats associades.

Amb data 5 de març de 2015, la Sociedad de Profesionales Médicos del Igualatorio Médico Quirúrgico de Asturias, S.L., com a accionista únic del referit Igualatorio, i SegurCaixa Adeslas van subscriure un acord marc per a l'explotació del negoci i presa de participació en l'Igualatorio Médico Quirúrgico de Especialidades de Asturias, S.A. de Seguros (d'ara endavant, IMQ Asturias).

En aquest acord, les parts van pactar, entre altres qüestions, una primera presa de participació accionarial per part de SegurCaixa Adeslas a IMQ Asturias fins a arribar al 25,15% del seu capital social mitjançant una inversió de 7.001 milers d'euros. Aquesta inversió es va materialitzar el 2015 mitjançant una cessió per part

de SegurCaixa Adeslas d'una cartera d'assegurances d'assistència sanitària a Astúries valorada als efectes de l'operació en 5.028 milers d'euros i una aportació en metàl·lic per un import de 1.973 milers d'euros.

Adicionalment, i en el marc d'aquest acord, amb data 21 de desembre de 2016 les parts van acordar un increment en la participació accionarial per part de SegurCaixa Adeslas a IMQ Asturias fins a arribar al 35,03% del seu capital social, mitjançant una inversió addicional de 2.801 milers d'euros. El desembre del 2017, i en el marc d'aquest acord, el Grup va incrementar la seva participació accionarial a IMQ Asturias fins a arribar al 44,91% mitjançant el desembors de 2.801 milers d'euros.

En l'exercici 2017, la societat dependent Grupo Iquimesa, S.L.U. va procedir a vendre la seva participació del 20% de la societat Igualatorio Médico Quirúrgico Dental per un import de 78 milers d'euros. Fruit d'aquesta operació, el Grup es va registrar un benefici per un import de 38 milers d'euros en el compte de resultats consolidat.

Amb data 10 de maig de 2018, el Grup va procedir a la venda de la seva participació a Igurco Gestión, S.L., capdavantera del Grupo Igurco, per un import de 8.593 milers d'euros. La baixa d'aquest subgrup va suposar un resultat a nivell consolidat de 1.477 milers d'euros, que es va registrar en l'epígraf "Ingrés de les inversions" del negoci assegurador del compte de resultats consolidat.

4.7.1. Informació financera resumida per a associades:

Les taules següents proporcionen informació financera resumida per a aquelles entitats associades que són materials per al Grup.

La informació presentada reflecteix els imports presentats en els estats financers de les associades corresponents i no la participació del Grup en aquests imports. S'han modificat per reflectir els ajustaments fets per l'entitat quan es fa servir el mètode de la participació, incloent-hi ajustaments al valor raonable i modificacions per diferències en polítiques comptables.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2018

Balanç resumit	A 31 de desembre de 2018				
	Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Grupo IMQ	Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Sanatorio Médico Quirúrgico Cristo Rey	Grupo IMQ Asturias
Actius nets inicials a 31 de desembre de 2017	20.557	104.901	30.989	4.130	26.508
Benefici/(Pèrdua) de l'exercici	95	23.638	761	(9)	1.706
Altres ingressos i despeses reconeguts / Ajustaments per canvis de valor	258	(3.967)	-	-	37
Altres variacions de reserves	(35)	1.964	882	(2)	719
Dividends pagats	-	(19.902)	-	-	(398)
Actius nets al tancament	20.875	106.634	32.632	4.119	28.572
Part del grup en %	19,98%	45,00%	19,72%	41,19%	44,91%
Part del grup en milers d'euros	4.171	47.985	6.434	1.697	12.832
Plusvàlues	-	189	-	298	-
Altres	19	(2.962)	-	3	19
Fons de comerç	-	5.141	-	-	1.640
Import en llibres a 31 de desembre de 2018	4.190	50.353	6.434	1.998	14.491

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2018

Estat d'Ingressos i Despeses Reconeputs Resumit	A 31 de desembre de 2018				
	Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Grupo IMQ	Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Sanatorio Médico Quirúrgico Cristo Rey	Grupo IMQ Asturias
Ingressos ordinaris	4.000	217.725	65.109	7.499	44.853
Benefici d'operacions continuades	95	23.638	761	(9)	1.706
Benefici d'operacions interrompudes	-	-	-	-	-
Benefici de l'exercici	95	23.638	761	(9)	1.706
Altres ingressos i despeses reconeguts	258	(3.967)	-	-	37
Total resultat global	353	19.672	761	(9)	1.743
Dividends rebuts d'associades i negocis conjunts	-	8.956	-	-	179

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Balanç resumit	A 31 de desembre de 2017					
	Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Grupo IMQ	Grupo Igruco	Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Sanatorio Médico Quirúrgico Cristo Rey	Grupo IMQ Asturias
Actius nets inicials a 31 de desembre de 2016	20.231	105.769	18.453	29.741	4.104	25.052
Benefici/(Pèrdua) de l'exercici	(371)	19.663	1.973	881	26	1.474
Altres ingressos i despeses reconeguts / Ajustaments per canvis de valor	680	1.377	221	-	-	(18)
Altres variacions de reserves	15	(3.908)	(343)	367	-	-
Dividends pagats	-	(18.000)	-	-	-	-
Actius nets al tancament	20.557	104.901	20.304	30.989	4.130	26.508
Part del grup en %	19,98 %	45,00%	31,64%	19,72%	41,19%	44,91%
Part del grup en milers d'euros	4.107	47.205	6.424	6.111	1.701	11.905
Plusvàlues	-	526	-	-	298	-
Altres	19	(2.962)	-	-	3	19
Fons de comerç	-	5.141	568	-	-	1.640
Import en llibres a 31 de desembre de 2017	4.126	49.910	6.992	6.111	2.002	13.564

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Estat d'Ingressos i Despeses Reconeputs Resumit	A 31 de desembre de 2017					
	Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Grupo IMQ	Grupo Iurco	Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Sanatorio Médico Quirúrgico Cristo Rey	Grupo IMQ Asturias
Ingressos ordinaris	3.798	215.669	18.579	64.318	6.418	36.012
Benefici d'operacions continuades	(371)	19.663	1.973	881	26	1.474
Benefici d'operacions interrompudes	-	-	-	-	-	-
Benefici de l'exercici	(371)	19.663	1.973	881	26	1.474
Altres ingressos i despeses reconeguts	680	1.377	221	-	-	(18)
Total resultat global	309	21.040	2.194	881	26	1.456
Dividends rebuts d'associades i negocis conjunts	-	8.100	-	-	-	130

4.8. COMBINACIONS DE NEGOCIS

En l'Annex II es troben detallades les societats incloses en el perímetre de consolidació en els exercicis 2018 i 2017, juntament amb els percentatges de participació, les seves dades patrimonials i resultats.

En els exercicis 2018 i 2017 no s'ha produït cap combinació de negocis.

L'efecte global sobre el patrimoni, la situació financera i els resultats del grup consolidable en els exercicis 2018 i 2017 d'altres canvis en el perímetre de consolidació respecte a l'exercici precedent es descriuen en les notes corresponents de la memòria consolidada.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5. DESGLOSSAMENTS DELS ESTATS FINANCERS CONSOLIDATS

5.1. ACTIUS INTANGIBLES

Tot seguit mostrem el detall i moviment de les partides incloses en aquest epígraf en els exercicis 2018 i 2017

(en milers d'euros):

Concepte	Exercici 2018							Total
	Fons de comerç	Concessions	Aplicacions informàtiques	Marca	Cartera d'assegurats	Contracte de distribució	Altres	
Cost								
Saldos a 31 de desembre de 2017	375.646	754	174.911	310.883	252.697	240.909	7.201	1.363.001
Addicions	-	-	22.936	-	-	-	16	22.952
Retirs	-	-	(7)	-	-	-	(37)	(44)
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	984	-	-	-	(636)	348
Saldos a 31 de desembre de 2018	375.646	754	198.824	310.883	252.697	240.909	6.544	1.386.257

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2018

Concepte	Fons de comerç	Concessions	Aplicacions informàtiques	Marca	Cartera d'assegurats	Contracte de distribució	Altres	Total
Amortització acumulada								
Saldos a 31 de desembre de 2017	(255.771)	(83)	(127.196)	-	(245.966)	-	(6.529)	(635.545)
Addicions	-	(25)	(24.274)	-	(1.090)	-	-	(25.389)
Retirs	-	-	-	-	-	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2018	(255.771)	(108)	(151.470)	-	(247.056)	-	(6.529)	(660.934)
Deteriorament								
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	-	(11)	-	-	-	-	(11)
Addicions	-	-	(637)	-	-	-	-	(637)
Retirs	-	-	7	-	-	-	-	7
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2018	-	-	(641)	-	-	-	-	(641)
Valors Nets								
Saldos a 31 de desembre de 2017	119.875	671	47.704	310.883	6.731	240.909	672	727.445
Saldos a 31 de desembre de 2018	119.875	646	46.713	310.883	5.641	240.909	15	724.682

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Concepte	Fons de comerç	Concessions	Aplicacions informàtiques	Marca	Cartera d'assegurats	Contracte de distribució	Altres	Total
Cost								
Saldos a 31 de desembre de 2016	375.646	754	153.447	310.883	252.697	240.909	6.293	1.340.629
Addicions	-	-	22.632	-	-	-	157	22.789
Retirs	-	-	(104)	-	-	-	-	(104)
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	(1.064)	-	-	-	751	(313)
Saldos a 31 de desembre de 2017	375.646	754	174.911	310.883	252.697	240.909	7.201	1.363.001
Amortització acumulada								
Saldos a 31 de desembre de 2016	(255.771)	(58)	(109.519)	-	(244.876)	-	(6.293)	(616.517)
Addicions	-	(25)	(18.217)	-	(1.090)	-	(236)	(19.567)
Retirs	-	-	104	-	-	-	-	104
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	436	-	-	-	-	436
Saldos a 31 de desembre de 2017	(255.771)	(83)	(127.196)	-	(245.966)	-	(6.529)	(635.544)

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Concepte	Fons de comerç	Concessions	Aplicacions informàtiques	Marca	Cartera d'assegurats	Contracte de distribució	Altres	Total
Deteriorament								
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	-	(53)	-	-	-	-	(53)
Addicions	-	-	(1)	-	-	-	-	(1)
Retirs	-	-	43	-	-	-	-	43
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	-	(11)	-	-	-	-	(11)
Valors Nets								
Saldos a 31 de desembre de 2016	119.875	696	43.875	310.883	7.821	240.909	-	724.059
Saldos a 31 de desembre de 2017	119.875	671	47.704	310.883	6.731	240.909	672	727.445

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Com a part dels actius intangibles s'inclouen els fons de comerç i el valor de la marca Adeslas, registrades en el balanç consolidat fruit de les diferents combinacions de negoci (vegeu Nota 3.1). Aquests actius estan registrats en base als criteris de valoració descrits en la Nota 3.1.1 i 3.1.4.

Sota el concepte de contracte de distribució, s'hi inclou el valor del contracte subscrit per a la distribució d'assegurances generals, en virtut del qual SegurCaixa Adeslas es garanteix la distribució en exclusiva dels seus productes de rams no vida a través de la xarxa de distribució de CaixaBank, en el qual s'inclouen els imports corresponents a la xarxa bancària de Banc València, Barclays i Banca Cívica (vegeu Nota 3.1.6).

Les despeses d'amortització es registren d'acord amb el repartiment de les despeses per destinació segons el desglossament de la Nota 5.11 per a cada exercici.

Durant els exercicis 2018 i 2017 no s'han produït desemborsos per a recerca i desenvolupament. Així mateix, el Grup no ha dut a terme desenvolupaments interns que puguin ser susceptibles de ser reconeguts com a actius intangibles.

Els detalls de les hipòtesis utilitzades per al reconeixement inicial dels actius intangibles, i els criteris seguits per a la posterior valoració es detallen en la Nota 3.1.

5.1.1. Proves de deteriorament del valor per als actius intangibles i fons de comerç

Els actius intangibles subjectes a amortització se sotmeten a proves de pèrdues per deteriorament sempre que algun succés o canvi en les circumstàncies indiquin que el valor comptable pot no ser recuperable.

Pel que fa als actius intangibles de vida útil indefinida, sempre que hi hagi evidències de deteriorament i, almenys, al tancament de cada exercici, el Grup procedeix a estimar mitjançant el denominat 'Test de deteriorament' la possible existència de pèrdues de valor que redueixin el valor recuperable d'aquests actius a un import inferior al del seu valor en llibres.

Els fons de comerç registrats en els estats financers consolidats del Grup tenen el seu origen en diferents operacions societàries i es troben identificats i registrats en el balanç consolidat del Grup d'acord amb la corresponent unitat generadora de fluxos d'efectiu assignada ("UGE"). En aquest sentit, i considerant els menors elements identificables, s'han establert dues unitats generadores d'efectiu, distingint entre el ram de Salut i la Resta de Rams.

Així mateix, com a part del procés d'assignació del cost d'adquisició d'Adeslas, es van identificar diversos

actius intangibles, com la marca Adeslas, la cartera de clients o els acords de distribució.

L'Acord de Distribució incorporat el 2014 de les Companyies procedents de Banca Cívica es va assignar a l'UGE Salut en un 40% i a l'UGE Resta en un 60%. D'altra banda, la Xarxa de Mediació de Banc de València incorporat el 2013 es va assignar a l'UGE Salut en un 37,6% i a l'UGE Resta en un 62,4%.

La incorporació de la xarxa de mediació provinent de l'operació d'adquisició de Barclays (vegeu Nota 3.1.6) es va assignar íntegrament a l'UGE Resta.

Considerant les característiques dels actius intangibles esmentats anteriorment, es realitzen els tests de deteriorament per a l'UGE de Salut i l'UGE de Resta de Rams fent servir projeccions a 5 anys. Per a la determinació del valor de la marca s'ha fet servir el mètode de Royalties (net de l'efecte fiscal), mentre que per als Fons de Comerç i els Acords de Distribució s'ha utilitzat el mètode del descompte de dividendes, un cop considerats els requeriments de solvència regulatoris.

Tot seguit es detallen els fons de comerç i la resta d'actius intangibles (sense incloure-hi aplicacions informàtiques) en funció de l'assignació a les unitats generadores d'efectiu Salut i Resta:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

	UGE
Fons de Comerç:	
Fons de comerç de fusió de SegurCaixa amb Adeslas	Salut
Fons de comerç de fusió d'Aresa	Salut
Operació Banca Cívica	Resta
AgenCaixa	Resta
Actius Intangibles:	
Xarxa de Mediació Barclays	Resta
Xarxa de Mediació Banc de València	Salut/Resta
Acord de distribució procedent de Banca Cívica	Salut/Resta
Cartera de clients Banca Cívica	Resta

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

A 31 de desembre de 2018 i 2017, els fons de comerç registrats en el balanç consolidat del Grup per un import total de 119.875 milers d'euros, estan identificats d'acord amb les corresponents unitats generadores de fluxos d'efectiu.

Tot seguit es detallen els diferents fons de comerç existents segons la unitat generadora de fluxos d'efectiu identificada:

• Fons de Comerç - UGE Salut

L'1 de juliol de 2010, amb motiu de l'adquisició i posterior fusió per absorció d'Adeslas per SegurCaixa, es va

identificar i registrar un fons de comerç per un import de 241.548 milers d'euros. Així mateix, durant l'exercici 2012, i com a conseqüència de la fusió per absorció de la Societat Aresa, Seguros Generales, S.A., es va posar de manifest un fons de comerç addicional de 113.168 milers d'euros. D'aquest últim, es van assignar a cartera d'assegurats el 2015 un total de 5.028 milers d'euros corresponents a la valoració de la cartera d'Aresa a Astúries realitzada amb motiu de l'adquisició d'IMQ Asturias.

• Fons de Comerç - UGE Resta

Durant l'exercici 2014, amb motiu de l'adquisició i posterior fusió per absorció de les companyies

procedents de Banca Cívica (vegeu Nota 3.1), es va identificar i registrar un fons de comerç per un import de 2.718 milers d'euros.

En la primera formulació de comptes anuals consolidats que va formular el Grup en l'exercici 2017, el Grup es va acollir a l'exempció de la NIIF 1 de no refer les combinacions de negoci prèvies a la data de transició i, en conseqüència, partir del fons de comerç net de les amortitzacions practicades d'acord amb la legislació comptable aplicada anterior a la transició. Aquests fons de comerç es van veure modificats a data de transició, i el seu import a 1 de gener de 2016 és el següent:

Concepte	A 1 de gener de 2016
Fons de comerç de fusió de SegurCaixa amb Adeslas	112.773
Operació Banca Cívica	2.311
Adeslas Dental	3.092
Adeslas Salut	157
AgenCaixa	1.542
Total fons de comerç	119.875

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Al tancament de cada exercici, per al cas del fons de comerç, tant d'empreses del grup com les associades, o actius intangibles de vida útil indefinida, o sempre que hi hagi indicis de pèrdua de valor (per a la resta dels actius), el Grup procedeix a estimar mitjançant l'anomenat "Test de deteriorament" la possible existència de pèrdues de valor que redueixin el valor recuperable d'aquests actius a un import inferior al del seu valor en llibres. El fons de comerç figura en l'actiu quan el seu valor es posa de manifest en virtut d'una adquisició onerosa, en el context d'una combinació de negocis.

A l'efecte de detectar una possible pèrdua de valor, la Direcció del Grup analitza i avalua les estimacions i projeccions de les diferents societats dependents i de la capdavantera del grup, i determina si les previsions d'ingressos i fluxos d'efectiu atribuïbles al grup d'aquestes societats suporten el valor net dels actius intangibles registrats. Aquestes estimacions i projeccions es basen en la metodologia, paràmetres i hipòtesis següents:

- El fons de comerç s'assigna al nivell més baix d'actius que es poden agrupar per als quals hi ha fluxos d'entrada d'efectiu identificables per separat que siguin en gran manera independents dels fluxos

d'entrada d'efectiu d'altres actius o grups d'actius (unitats generadores d'efectiu). En aquest sentit, i considerant els menors elements identificables, s'han establert dues unitats generadores d'efectiu, distingint entre el ram de Salut i la resta de Rams.

- Les projeccions de fluxos de caixa es basen en les millors estimacions disponibles d'ingressos i despeses d'unitat generadora d'efectiu, i s'utilitzen projeccions basades en els pressupostos i plans estratègics del grup, previsions sectorials, resultats passats i evolució del negoci i de desenvolupament del mercat.

Les hipòtesis clau sobre les quals la Direcció del Grup ha basat les projeccions de resultats per determinar el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs d'acord amb els períodes coberts pels pressupostos o previsions més recents, són les següents: ingressos per primes, sinistralitat, despeses d'explotació, resultat financer i capital disponible.

En tots els casos, l'enfocament utilitzat per determinar els valors assignats a les hipòtesis claus reflecteixen l'experiència passada i són uniformes amb les fonts d'informació externes disponibles en el moment de valoració d'aquestes hipòtesis.

En aplicació de la normativa relativa als actius intangibles i per recollir el creixement potencial del negoci, el període utilitzat per a la realització de les projeccions utilitzades és de 5 anys.

- En tots els casos, a partir de l'últim any projectat s'ha considerat que la rendibilitat del negoci es manté estable. A partir d'aquest últim any projectat s'ha considerat un valor residual calculat de manera que serà equivalent al valor residual calculat com una renda perpètua creixent a una taxa anual de creixement (g) de l'1,86% (1,9% el 2017), en línia amb la inflació esperada, d'acord amb el consens d'analistes, mantenint-se constant respecte a la utilitzada en l'exercici anterior.
- La taxa de descompte es basa en la taxa lliure de risc, que, amb caràcter general, es correspon amb la rendibilitat efectiva normalitzada dels bons d'estat a 10 anys en moneda local del país en el qual opera la unitat generadora d'efectiu, en la prima de risc del país, en la prima de risc del sector, calculat a partir del coeficient beta d'entitats comparables i de la prima de risc de mercat. Les taxes aplicables als fluxos d'efectiu descomptats són les següents:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Unitat generadora d'efectiu	Taxa de descompte	
	2018	2017
Salut	8,39%	8,70%
Resta	8,39%	8,70%

Per establir una taxa de descompte apropiada de cara a estimar el valor actual dels fluxos generats, l'anàlisi es basa en el mètode del Cost de Capital (CdC) de la Societat dominant, utilitzant el model del Capital Asset Pricing Model ("CAPM"). D'aquesta manera, la taxa es calcula com la suma de la taxa lliure de risc i la prima de mercat ponderada pel risc sistemàtic del sector, mesurat a través d'un factor

(beta) que mesura el diferencial de risc inherent del sector respecte al risc mitjà del mercat.

De manera complementària a l'escenari central, el Grup realitza diferents anàlisis de sensibilitat amb la finalitat d'analitzar l'impacte en el valor recuperable davant variacions en les principals hipòtesis del model de valoració:

- Sensibilitat a la taxa de descompte: increments de 100 punts bàsics i decrements de 100 punts bàsics.
- Sensibilitat a la taxa de creixement a perpetuitat: increments i decrements de 50 punts bàsics.

Els percentatges que es mostren a continuació representen les variacions (increments/disminució) en el valor recuperable de cada UGE:

Impacte en valor recuperable	Unitat Generadora d'Efectiu			
	UGE Salut		UGE Resta	
	2018	2017	2018	2017
Increment 100pb taxa descompte	-12,8%	-12,3%	-12,7%	-12,3%
Disminució 100pb taxa descompte	17,4%	16,4%	17,3%	16,6%
Increment 50pb taxa creixement (g)	6,1%	5,3%	6,5%	5,7%
Disminució 50pb taxa creixement (g)	-5,2%	-4,6%	-5,6%	-4,9%

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Considerant les sensibilitats indicades en els escenaris anteriors i el seu impacte en el valor recuperable, no es posarien de manifest riscos significatius que l'import recuperable dels actius sigui inferior al valor en llibres al tancament dels exercicis 2018 i 2017. Addicionalment, cap canvi raonablement esperat en les hipòtesis clau de la projecció d'ingressos i despeses suposaria que l'import en llibres de les unitats excedís el seu valor recuperable. Per aquest motiu, durant els exercicis 2018 i 2017, no s'ha registrat

cap import en concepte de deteriorament en els actius esmentats.

Quan una pèrdua per deteriorament de valor reverteix posteriorment (circumstància no permesa en el cas específic del fons de comerç), l'import en llibres de l'actiu o de la unitat generadora d'efectiu s'incrementa en l'estimació revisada del seu import recuperable fins al límit del valor en llibres registrat si no s'ha reconegut cap pèrdua per deteriorament en exercicis anteriors.

Aquesta reversió de deteriorament es reconeix com a ingrés de l'exercici.

5.2. IMMOBILITZAT MATERIAL I INVERSIONS IMMOBILIÀRIES

5.2.1. Immobilitzat material

Tot seguit es mostra el detall i els moviments de les partides incloses a Immobilitzat material en els exercicis finalitzats a 31 de desembre de 2018 i 2017:

							Milers d'euros	
Exercici 2018	Terrenys	Construccions	Instal·lacions tècniques	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per a processos d'informació	Immobilitzat en curs i avançaments	Total	
Cost								
Saldos a 31 de desembre de 2017	12.906	58.824	24.314	98.358	32.861	4.872	232.135	
Addicions	-	2.366	648	12.462	1.854	6.734	24.064	
Retirs	-	(611)	(365)	(1.085)	(996)	-	(3.057)	
Traspassos	(236)	6.657	(1.635)	5.454	7	(10.800)	(553)	
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	
Saldos a 31 de desembre de 2018	12.670	67.236	22.962	115.189	33.726	806	252.589	

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Milers d'euros

Exercici 2018	Terrenys	Construccions	Instal·lacions tècniques	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per a processos d'informació	Immobilitzat en curs i avançaments	Total
Amortització acumulada							
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(22.363)	(10.084)	(60.732)	(29.253)	-	(122.432)
Addicions	-	(3.525)	(790)	(8.094)	(1.735)	-	(14.144)
Retirs	-	443	320	975	996	-	2.734
Traspassos	-	35	-	1	(6)	-	30
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2018	-	(25.410)	(10.554)	(67.850)	(29.998)	-	(133.812)
Deteriorament							
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(3.054)	(195)	(994)	(12)	-	(4.255)
Addicions	-	(93)	(42)	(109)	(4)	-	(248)
Retirs	-	402	118	273	3	-	796
Traspassos	-	172	(39)	(30)	-	-	103
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2018	-	(2.573)	(158)	(860)	(13)	-	(3.604)
Valors Nets							
Saldos a 31 de desembre de 2017	12.906	33.407	14.035	36.632	3.596	4.872	105.448
Saldos a 31 de desembre de 2018	12.670	39.253	12.250	46.479	3.715	806	115.173

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Milers d'euros

Exercici 2017	Terrenys	Construccions	Instal·lacions tècniques	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per a processos d'informació	Immobilitzat en curs i avançaments	Total
Cost							
Saldos a 31 de desembre de 2016	12.906	53.947	23.176	88.569	31.340	862	210.800
Addicions	-	1.611	371	8.937	1.537	10.297	22.753
Retirs	-	(357)	(208)	(839)	(14)	-	(1.418)
Traspassos	-	3.623	975	1.691	(2)	(6.287)	-
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	12.906	58.824	24.314	98.358	32.861	4.872	232.135
Amortització acumulada							
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(19.220)	(9.526)	(53.809)	(27.663)	-	(110.218)
Addicions	-	(3.309)	(742)	(7.666)	(1.604)	-	(13.321)
Retirs	-	166	184	743	14	-	1.107
Traspassos	-	-	-	-	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(22.363)	(10.084)	(60.732)	(29.253)	-	(122.432)

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Milers d'euros

Exercici 2017	Terrenys	Construccions	Instal·lacions tècniques	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per a processos d'informació	Immobilitzat en curs i avançaments	Total
Deteriorament							
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(2.815)	(52)	(277)	(1)	-	(3.145)
Addicions	-	(368)	(143)	(747)	(11)	-	(1.269)
Retirs	-	129	-	30	-	-	159
Traspassos	-	-	-	-	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(3.054)	(195)	(994)	(12)	-	(4.255)
Valors Nets							
Saldos a 31 de desembre de 2016	12.906	31.912	13.598	34.483	3.676	862	97.437
Saldos a 31 de desembre de 2017	12.906	33.407	14.035	36.632	3.596	4.872	105.448

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

A 31 de desembre de 2018, el valor de taxació dels immobles classificats com a immobilitzat material puja a 31.643 milers d'euros, la qual cosa suposa unes plusvàlues latents per un import de 4.784 milers d'euros. Això implica un augment respecte al 31 de desembre de 2017 en les plusvàlues latents per un import de 437 milers d'euros. Aquestes plusvàlues latents no figuren registrades en els comptes anuals. Aquests valors s'han obtingut segons els criteris indicats en la Nota 5.2.3. Seguint la normativa, la Societat dominant duu a terme taxacions amb una periodicitat inferior als 2 anys.

En l'Annex I es detallen els immobles propietat de la Societat dominant a 31 de desembre de 2018, i per a cada element es facilita la informació següent: qualificació com a immobilitzat material (ús propi) o inversió mobiliària (llogats o per vendre), ubicació, dos últims valors de taxació, data de taxació i taxador.

Les pèrdues per deteriorament de valor de l'immobilitzat material durant els exercicis 2018 i 2017 es corresponen amb la comparació del valor net comptable de cada immoble amb el valor de mercat

establert en els informes de taxacions que s'efectuen cada dos anys.

5.2.2. Inversions immobiliàries

Tot seguit es mostra el detall i moviment de les partides incloses a Inversions immobiliàries en els exercicis 2018 i 2017:

Milers d'euros			
Exercici 2018	Terrenys	Construccions	Total
Cost			
Saldos a 31 de desembre de 2017	22.301	13.524	35.825
Addicions	-	-	-
Retirs	(159)	(320)	(479)
Traspassos	235	(23)	212
Canvis en perímetre	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2018	22.377	13.181	35.558

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Milers d'euros

Exercici 2018	Terrenys	Construccions	Total
Amortització acumulada			
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(6.209)	(6.209)
Addicions	-	(243)	(243)
Retirs	-	118	118
Traspassos	-	(36)	(36)
Canvis en perímetre	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2018	-	(6.370)	(6.370)
Deteriorament			
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(2.614)	(2.614)
Addicions	-	-	-
Retirs	-	81	81
Traspassos	-	(99)	(99)
Canvis en perímetre	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2018	-	(2.632)	(2.632)
Valors Nets			
Saldos a 31 de desembre de 2017	22.301	4.701	27.002
Saldos a 31 de desembre de 2018	22.377	4.179	26.556

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Milers d'euros

Exercici 2017	Terrenys	Construccions	Total
Cost			
Saldos a 31 de desembre de 2016	22.301	13.524	35.825
Addicions	-	-	-
Retirs	-	-	-
Traspassos	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	22.301	13.524	35.825
Amortització acumulada			
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(5.967)	(5.967)
Addicions	-	(242)	(242)
Retirs	-	-	-
Traspassos	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(6.209)	(6.209)

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Milers d'euros

Exercici 2017	Terrenys	Construccions	Total
Deteriorament			
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(3.498)	(3.498)
Addicions	-	884	884
Retirs	-	-	-
Traspassos	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(2.614)	(2.614)
Valors Nets			
Saldos a 31 de desembre de 2016	22.301	4.059	26.360
Saldos a 31 de desembre de 2017	22.301	4.701	27.002

Les inversions immobiliàries comprenen principalment edificis d'oficines en propietat que es mantenen per a l'obtenció de rendes i no estan ocupades pel Grup.

A 31 de desembre de 2018, el valor de taxació dels immobles classificats com a inversions immobiliàries puja a 30.812 milers d'euros, la qual cosa suposa unes plusvàlues latents per un import de 4.256 milers d'euros. Això implica un augment respecte al 31 de desembre de 2017 en les plusvàlues latents de 163 milers d'euros.

D'acord amb la política comptable del Grup (vegeu Nota 3.3), aquestes plusvàlues latents no figuren registrades en els comptes anuals. Aquests valors s'han obtingut segons els criteris indicats en la Nota 5.2.3. Seguint la normativa, la Societat dominant duu a terme taxacions amb una periodicitat inferior als 2 anys.

En l'Annex I es detallen els immobles propietat del Grup a 31 de desembre de 2018, i per a cada element es facilita la informació següent: qualificació com a

immobilitzat material (ús propi) o inversió mobiliària (llogats o per vendre), ubicació, dos últims valors de taxació, data de taxació i taxador.

Durant l'exercici 2018 han estat venuts els immobles situats a Alcázar de San Juan i Alcalá de Guadaíra per un import de 160 milers d'euros i 158 milers d'euros, respectivament. El benefici obtingut ha pujat a 20 milers d'euros en el primer cas i 10 milers d'euros en el segon.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.2.2.1. Imports reconeguts en el resultat de l'exercici per a inversions immobiliàries

	Milers d'euros	
	2018	2017
Ingressos		
a) Per lloguers i altres conceptes	1.528	1.525
b) Reversió deteriorament	-	935
c) Guanys per alienacions	30	-
Total ingressos	1.558	2.460
Despeses		
a) Despeses operatives i altres conceptes	(723)	(276)
b) Dotació deteriorament	-	(50)
c) Pèrdues per alienacions	-	-
Total despeses	(723)	(326)
Resultat de les inversions immobiliàries	835	2.134

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

En l'exercici 2018, els ingressos derivats de rendes provinents de les inversions immobiliàries propietat del Grup es registren en l'epígraf "Ingressos de les inversions" del compte de resultats consolidat de l'activitat asseguradora.

Les despeses de reparacions i manteniment dels immobles d'inversió revelats en el quadre anterior es registren en la línia "Altres despeses de gestió" per naturalesa i, posteriorment, es reclassifica en el compte de resultats consolidat segons destinació (vegeu Nota 5.11).

5.2.2.2. Acords d'arrendament

Algunes inversions immobiliàries estan llogades a inquilins sota arrendaments operatius a llarg termini amb lloguers que cal pagar mensualment. La informació sobre els pagaments mínims per arrendament a cobrar sobre arrendaments d'inversions immobiliàries està inclosa en la Nota 5.3 d'Arrendaments.

5.2.3. Valoracions del valor raonable dels immobles

El valor raonable representa el preu que es rebria en vendre un actiu en una transacció en condicions de mercat i es basa en projeccions de flux d'efectiu descomptat extret dels informes de taxació

corresponents. Aquests informes són realitzats per taxadors independents amb competència per a la realització d'aquesta taxació, d'acord amb el RD 685/1982, de 17 de març, i emetent l'informe de taxació corresponent segons l'Ordre ECO/805/2003, de 27 de març, sobre normes de valoració de béns immobles i de determinats drets per a certes finalitats financeres, modificada per l'Ordre EHA/3011/2007, de 4 d'octubre, i l'Ordre EHA/564/2008, de 28 de febrer. Aquests valors raonables serien considerats un nivell II de jerarquia de valor raonable segons NIIF 13.

El valor raonable dels immobles es troba detallat en l'Annex I.

Valor raonable d'immobles	Milers d'euros	
	2018	2017
Ús propi	31.643	31.643
Immobles d'inversió	30.812	31.095
Total	62.455	62.738

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

En els informes de taxació s'han utilitzat els mètodes de Cost i Comparació per obtenir el valor més adequat de l'immoble segons el parer del taxador independent. Quan la utilització de l'immoble així ho recomanava, s'ha fet servir també el mètode d'Actualització d'Immobles Arrendats de manera individual o en combinació amb els anteriors.

5.3. ARRENDAMENTS I ALTRES OPERACIONS DE NATURALESA SEMBLANT

5.3.1. Arrendaments operatius quan el grup és arrendatari

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el Grup té contractades amb els arrendadors les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor:

Arrendaments operatius	Milers d'euros	
	2018	2017
Quotes mínimes		
Indefinit	291	115
Menys d'1 any	21.975	20.802
Entre 1 i 5 anys	87.083	82.594
Més de 5 anys	50.106	47.669
Total	159.455	151.180

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

L'import de les quotes d'arrendament i sotsarrendament operatius reconeguts respectivament com a despesa i ingrés durant els exercicis 2018 i 2017 és el següent:

Arrendaments operatius	Milers d'euros	
	2018	2017
Pagaments per arrendament	21.412	19.952
(Quotes de sotsarrendament)	(93)	(101)
Total	21.319	19.851

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

En la seva posició d'arrendatari, els contractes d'arrendament operatiu més significatius que té la Societat dominant, a 31 de desembre de 2018, són els següents:

- Contracte de sotsarrendament d'un local d'oficines de 5.462 metres quadrats, situat al Paseo de la Castellana, 259 C de Madrid (Edifici Torre de Cristal), amb Inmomutua Madrileña, S.L.U. Aquest contracte té una durada de 10 anys, amb venciment al gener del 2023. Amb data 31 de juliol de 2018 es va signar una addenda de renovació modificativa en la qual s'inclou el lloguer

de la planta 4a Sud, de 690 metres quadrats. L'import registrat com a despesa en el Compte de Pèrdues i Guanys de SegurCaixa Adeslas en l'exercici 2018 puja a 1.450 milers d'euros (1.513 milers d'euros per al 2017).

- Contracte de sotsarrendament de locals d'oficines de 3.849 metres quadrats, situats a la Ronda Universitat, 22 de Barcelona, amb Inmomutua Madrileña, S.L.U. Aquest contracte té una durada de 10 anys, amb venciment el 2023. L'import registrat com a despesa en l'exercici 2018 puja a 1.052 milers d'euros (1.072 milers d'euros en l'exercici 2017).

A 31 de desembre de 2018 i 2017, no s'han registrat ingressos per quotes contingents.

5.3.2. Arrendaments operatius quan el grup és arrendador

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el Grup té contractades amb els arrendataris les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor:

Arrendaments operatius	Milers d'euros	
	2018	2017
Quotes mínimes		
Menys d'1 any	2.118	2.098
Entre 1 i 5 anys	5.764	3.664
Més de 5 anys	324	521
Total	8.206	6.283

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

La Societat dominant té 11 contractes d'arrendament i 2 contractes de sotsarrendament vigents a 31 de desembre de 2018 sobre les seves inversions immobiliàries.

Les condicions d'aquests contractes difereixen en nombre d'anys i característiques del lloguer. L'import dels ingressos reconeguts en el compte de resultats consolidat per arrendaments operatius puja a 1.981 milers d'euros el 2018 i 1.866 milers d'euros el 2017.

En la seva posició d'arrendador, els contractes d'arrendament operatiu més significatius que té la Societat dominant, a 31 de desembre de 2018, són els següents:

- Contracte d'arrendament operatiu d'un local de 4.472,04 metres quadrats, situat al carrer López Peláez, 13-15-17 de Tarragona. Aquest contracte té una durada inicial de 6 anys i posteriors renovacions anuals. L'import ingressat per aquest contracte

durant l'exercici 2018 puja a 411 milers d'euros (406 milers d'euros en l'exercici 2017).

- Contracte d'arrendament operatiu d'un local de 4.179,81 metres quadrats, situat a la plaça d'Urquinaona, 6 de Barcelona. El contracte d'arrendament es va iniciar el 6 d'octubre de 2008, amb una durada inicial de 5 anys i posteriors renovacions anuals obligatòries per a l'arrendador i potestatives per a l'arrendatari fins a un màxim de 5 anys. Amb data 5 d'octubre de 2018 es va signar una addenda al contracte que preveia una renovació obligatòria per a totes dues parts fins a l'exercici 2023. L'import ingressat per aquest contracte durant l'exercici 2018 puja a 744 milers d'euros (730 milers d'euros en l'exercici 2017).
- Contracte d'arrendament d'un local de 3.322,14 metres quadrats, situat al carrer Josep Pla, 101-105

de Barcelona. Aquest contracte té una durada de 10 anys, amb venciment el 2020. L'import ingressat per aquest contracte durant l'exercici 2018 puja a 363 milers d'euros (368 milers d'euros en l'exercici 2017).

A 31 de desembre de 2018 i 2017, no s'han registrat ingressos per quotes contingents.

5.4. ACTIUS FINANCERS

5.4.1. Categories d'actius financers

El valor en llibres de cadascuna de les categories d'instruments financers a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el que es descriu en els quadres següents (en milers d'euros):

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2018

ACTIUS FINANCERS (milers d'euros)	Efectiu i altres mitjans equivalents	Actius financers disponibles per a la venda	Préstecs i partides a cobrar	Derivats de Cobertura	Total
Instrumentos de patrimoni	-	439.423	-	-	439.423
Valors representatius de deute	-	1.177.497	199.923	-	1.377.420
Derivats	-	-	-	3.332	3.332
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	-	-	1	-	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	-	-	413.911	-	413.911
Crèdits per operacions de reassegurança	-	-	11.693	-	11.693
Crèdits per operacions de coassegurança	-	-	2.825	-	2.825
Altres crèdits	-	-	28.095	-	28.095
Tresoreria i altres actius líquids equivalents	559.769	-	-	-	559.769
Total	559.769	1.616.920	656.448	3.332	2.836.469

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

ACTIUS FINANCERS (milers d'euros)	Efectiu i altres mitjans equivalents	Actius financers disponibles per a la venda	Préstecs i partides a cobrar	Derivats de Cobertura	Total
Instrumentos de patrimoni	-	230.877	-	-	230.877
Valors representatius de deute	-	375.234	199.964	-	575.198
Derivats	-	-	-	476	476
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	-	-	1	-	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	-	-	378.096	-	378.096
Crèdits per operacions de reassegurança	-	-	10.791	-	10.791
Crèdits per operacions de coassegurança	-	-	2.023	-	2.023
Altres crèdits	-	-	20.117	-	20.117
Tresoreria i altres actius líquids equivalents	1.478.537	-	-	-	1.478.537
Total	1.478.537	606.111	610.992	476	2.696.116

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Efectiu i altres actius líquids equivalents

L'efectiu i altres actius líquids equivalents inclouen l'efectiu en caixa i els dipòsits bancaris a la vista en entitats de crèdit. També s'inclouen sota aquest

concepte altres inversions a curt termini de gran liquiditat sempre que siguin fàcilment convertibles en imports determinats d'efectiu i que estiguin subjectes a un risc insignificant de canvis de valor. A aquest efecte, s'hi inclouen els dipòsits en entitats de

crèdit amb venciments de menys de 3 mesos, o bé de disponibilitat immediata.

La composició d'aquest epígraf a 31 de desembre de 2018 i 2017 és la següent (en milers d'euros):

	2018	2017
Caixa	243	240
Bancs	315.507	1.097.007
Altres actius equivalents	244.019	381.290
Total	559.769	1.478.537

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els saldos dels comptes corrents, que són de lliure disposició, meriten interès de mercat. Els interessos cobrats per comptes corrents durant l'exercici 2018 pugen a 68 milers d'euros (4 milers d'euros el 2017), mentre que no hi ha interessos meritats i no cobrats a 31 de desembre de 2018 i 2017.

Actius financers disponibles per a la venda

El detall dels actius financers classificats sota aquesta categoria a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent (en milers d'euros):

	Milers d'euros	
	2018	2017
Instruments de patrimoni:		
- Inversions financeres en capital	26.288	16.909
- Participacions en fons d'inversió	413.135	213.968
Valors representatius de deute:		
- Valors de renda fixa	1.177.497	375.234
Total	1.616.920	606.111

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

L'import dels interessos meritats i no vençuts dels actius de renda fixa classificats sota aquest epígraf puja a 5.831 milers d'euros, i es troben registrats com a valor més gran de l'actiu que els ha generat, mentre que el 2017 l'import d'aquest concepte va ser de 6.450 milers d'euros.

Els valors de renda fixa comprenen títols emesos en un 97,7% pel Govern i Agències, en un 1% pel sector financer, i altres emissors en un 1,3%.

El valor raonable dels instruments financers s'ha determinat de la manera següent:

- El valor raonable de les inversions financeres en capital s'ha obtingut a través de les cotitzacions observades en el mercat. Pel que fa a les accions de societats no cotitzades, el seu valor raonable s'ha determinat utilitzant tècniques de valoració generalment acceptades en el sector financer. Respecte a les participacions en fons d'inversió, el seu valor raonable es determina en funció del valor liquidatiu d'aquests fons.
- Per als valors de renda fixa, la seva valoració s'obté a través de les cotitzacions observades en el mercat o fent servir tècniques de valoració generalment acceptades en el sector financer.

a) Deteriorament del valor per als actius financers disponibles per a la venda:

Es considera que els "Actius financers disponibles per a la venda" s'han deteriorat com a conseqüència d'un o més esdeveniments ocorreguts després del seu reconeixement inicial i que ocasionen:

- En el cas dels instruments de deute, una reducció o retard en els fluxos d'efectiu estimats futurs que pot estar motivat per la insolvència del deutor.
- En el cas d'inversions en instruments de patrimoni, la manca de recuperabilitat del valor en llibres de l'actiu, evidenciada, per exemple, per un descens prolongat o significatiu en el seu valor raonable.

En aquest sentit, hi ha la presumpció que existeix deteriorament si s'ha produït una caiguda de més del 40% del valor de cotització de l'actiu o si s'ha produït un descens d'aquest de manera prolongada durant un període d'un any i mig sense que es recuperi el valor.

La correcció valorativa per deteriorament és la diferència entre el seu cost menys, si escau, qualsevol correcció valorativa per deteriorament prèviament reconeguda en el compte de resultats consolidat i el valor raonable en el moment en què s'efectua la valoració.

Les pèrdues acumulades reconegudes en el patrimoni net per disminució del valor raonable, sempre que hi ha evidència objectiva de deteriorament en el valor de l'actiu, es reconeixen en el compte de resultats consolidat.

Si en exercicis posteriors s'incrementa el valor raonable, la correcció valorativa reconeguda en exercicis anteriors es reverteix amb abonament al compte de resultats consolidat de l'exercici. En el cas que s'incrementés el valor raonable corresponent a un instrument de patrimoni, la correcció valorativa reconeguda en exercicis anteriors no reverteix amb abonament al compte de resultats consolidat i es registra l'increment de valor raonable directament contra el patrimoni net.

Al tancament dels exercicis 2018 i 2017, no hi ha deterioraments associats als actius financers disponibles per a la venda.

b) Valor raonable

En la Nota 3.7.3 es proporciona informació sobre els mètodes i hipòtesis utilitzats per determinar el valor raonable.

c) Exposició al risc

Per a una anàlisi de sensibilitat dels actius financers disponibles per a la venda al risc del tipus d'interès i de preu cal remetre's a la Nota 6.3.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Préstecs i partides a cobrar

El detall dels actius financers classificats sota aquesta categoria a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	Milers d'euros			
	2018		2017	
	Corrent	No Corrent	Corrent	No Corrent
Valors representatius de deute	-	199.923	-	199.964
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	1	-	1	-
Crèdits per operacions d'assegurança directa	413.911	-	378.096	-
Crèdits per operacions de reassegurança	11.693	-	10.791	-
Crèdits per operacions de coassegurança	2.825	-	2.023	-
Desemborsos exigits	-	-	-	-
Altres crèdits	28.095	-	20.117	-
Total	456.525	199.923	411.028	199.964

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els pagarés i préstecs es classifiquen en la cartera de préstecs i comptes per cobrar, per la qual cosa no és procedent la seva valoració a mercat, sinó que es registren pel seu cost amortitzat.

A 31 de desembre de 2018 i 2017 no hi ha préstecs concedits a entitats associades (vegeu Nota 5.14).

Crèdits per operacions d'assegurança, reassegurança, coassegurança i altres crèdits

El detall dels crèdits i altres comptes a cobrar derivats de contractes d'assegurança, reassegurança i coassegurança, juntament amb altres crèdits, a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Préstecs	-	-
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	1	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa:	413.911	378.096
- Prenedors d'assegurança - rebuts pendents:	413.911	378.096
Negoci directe i coassegurança	142.582	161.877
Primes meritades i no emeses	327.650	275.030
(Provisió per a primes pendents de cobrament)	(56.321)	(58.811)
- Mediadors:	-	-
Saldos pendents amb mediadors	-	-
(Provisió per deteriorament de saldo amb mediadors)	-	-

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

	Milers d'euros	
	2018	2017
Crèdits per operacions de reassegurança:	11.693	10.791
Saldo pendent amb reasseguradors	17.895	13.592
(Provisió per deteriorament de saldo amb reassegurança)	(6.202)	(2.801)
Crèdits per operacions de coassegurança:	2.825	2.023
Saldo pendent amb coasseguradors (Grup)	-	12
Saldo pendent amb coasseguradors (Altres)	2.825	2.011
(Provisió per deteriorament de saldo amb coassegurança)	-	-
Desemborsos exigits	-	-
Resta crèdits i crèdits amb les AP	28.095	20.117
Total	456.525	411.028

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

El detall de les partides que integren l'epígraf "Resta de crèdits" a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Crèdits al personal	5.021	4.291
Fiances i dipòsits	3.801	3.405
Crèdits amb Administracions Públiques	21	27
Crèdits per convenis de liquidació de sinistres	1.378	1.935
Crèdits diversos	17.011	9.705
Sinistres pendants de recobriment	864	762
Provisió per deteriorament de saldos deutors	(1)	(8)
Total altres crèdits	28.095	20.117

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

A causa de la naturalesa de curt termini dels préstecs i partides a cobrar corrents, s'assumeix que el seu import en llibres no difereix significativament del seu valor raonable. Per a la majoria dels comptes a cobrar no corrents, els valors raonables tampoc no són significativament diferents dels seus imports en llibres.

El moviment i detall de les pèrdues de valor registrades en els exercicis 2018 i 2017 es detalla en el quadre següent, i les diferents variacions s'han registrat en els epígrafs "Primes imputades a l'exercici netes" i "Altres Despeses Tècniques" del compte de resultats consolidat de l'activitat asseguradora:

Milers d'euros	Provisió per a primes pendents	Provisió per deteriorament de saldo amb mediadors	Provisió per deteriorament de saldo amb reassegurança	Provisió per deteriorament de saldo amb coassegurança	Provisió per deteriorament Altres crèdits
Saldos a 1 de gener de 2017	(57.695)	-	(1.973)	-	(8)
Dotacions amb càrrec al compte de resultats consolidat	(38.575)	-	(828)	-	-
Aplicacions amb abonament al compte de resultats consolidat	37.459	-	-	-	-
Traspàs / Altres	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	(58.811)	-	(2.801)	-	(8)
Dotacions amb càrrec al compte de resultats consolidat	(45.177)	-	(3.401)	-	-
Aplicacions amb abonament al compte de resultats consolidat	47.667	-	-	-	-
Traspàs / Altres	-	-	-	-	7
Saldos a 31 de desembre de 2018	(56.321)	-	(6.202)	-	(1)

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.4.2. Imports reconeguts en el resultat de l'exercici per a inversions financeres

Les pèrdues o guanys nets procedents de les diferents categories d'instruments financers meritats en els exercicis 2018 i 2017 són els següents:

Exercici 2018

Milers d'euros	31 de desembre de 2018						Total
	Efectiu i altres mitjans equivalents	Disponible per a la venda	Préstecs i Partides a cobrar	Participacions en associades	Despeses de gestió	Derivats de Cobertura	
Ingressos de les inversions financeres	73	25.237	290	14.082	-	40.344	80.026
a) Ingressos procedents d'inversions financeres	73	18.882	290	-	-	-	19.245
b) Aplicacions de correccions de valor per deteriorament	-	-	-	-	-	-	-
c) Beneficis en realització de les inversions financeres	-	6.355	-	1.477	-	40.344	49.176
d) Participació en beneficis d'entitats posades en equivalència	-	-	-	12.605	-	-	12.605
Despeses de les inversions financeres	-	(46.263)	(4)	-	(3.067)	(43.279)	(92.613)
a) Despeses procedents de les inversions financeres	-	(7.535)	(4)	-	(3.067)	-	(10.606)
b) Deteriorament d'inversions financeres	-	-	-	-	-	-	-
c) Pèrdues en realització de les inversions financeres	-	(38.728)	-	-	-	(43.279)	(82.007)
Resultat de les inversions financeres	73	(21.026)	286	14.082	(3.067)	(2.935)	(12.587)

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Milers d'euros	31 de desembre de 2017						
	Efectiu i altres mitjans equivalents	Disponible per a la venda	Préstecs i Partides a cobrar	Participacions en associades	Despeses de gestió	Derivats de Cobertura	Total
Ingressos de les inversions financeres	17	47.937	709	9.652	-	5.403	63.718
a) Ingressos procedents d'inversions financeres	17	22.679	709	-	-	-	23.405
b) Aplicacions de correccions de valor per deteriorament	-	-	-	-	-	-	-
c) Beneficis en realització de les inversions financeres	-	25.258	-	38	-	5.403	30.699
d) Participació en beneficis d'entitats posades en equivalència	-	-	-	9.614	-	-	9.614
Despeses de les inversions financeres	-	(30.072)	(17)	-	(2.555)	(5.577)	(38.221)
a) Despeses procedents de les inversions financeres	-	(10.068)	(17)	-	(2.555)	-	(12.640)
b) Deteriorament d'inversions financeres	-	-	-	-	-	-	-
c) Pèrdues en realització de les inversions financeres	-	(20.004)	-	-	-	(5.577)	(25.581)
Resultat de les inversions financeres	17	17.865	692	9.652	(2.555)	(174)	25.497

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.4.3. Valoracions del valor raonable reconegudes

a) Jerarquia de valor raonable

A 31 de desembre de 2018 i 2017, els actius financers del Grup pertanyen, en la seva pràctica totalitat, al Nivell I.

Exercici 2018

Valoracions al valor raonable recurrents (milers d'euros)	31 de desembre de 2018				
	Notes	Nivell I	Nivell II	Nivell III	Total
Actius financers					
Actius financers disponibles per a la venda	5.4.1				
Renda Variable		20.893	-	5.395	26.288
Fons d'Inversió		407.507	5.628	-	413.135
Valors representatius de deute		1.177.497	-	-	1.177.497
Derivats utilitzats per a cobertura	5.4.4	3.332	-	-	3.332
Total actius financers		1.609.229	5.628	5.395	1.620.252

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Valoracions al valor raonable recurrents (milers d'euros)	31 de desembre de 2017				
	Notes	Nivell I	Nivell II	Nivell III	Total
Actius financers					
Actius financers disponibles per a la venda	5.4.1				
Renda Variable		15.094	-	1.815	16.909
Fons d'Inversió		210.879	3.089	-	213.968
Valors representatius de deute		375.234	-	-	375.234
Derivats utilitzats per a cobertura	5.4.4	476	-	-	476
Total actius financers		601.693	3.089	1.815	606.587

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

b) Valoracions de valor raonable reconegudes

Els instruments financers es classifiquen en una de les categories següents en funció de la metodologia utilitzada en l'obtenció del seu valor raonable:

- Nivell I: a partir de preus cotitzats en mercats actius.
- Nivell II: mitjançant tècniques de valoració en les quals les hipòtesis considerades corresponen a dades de mercat observables directament o indirectament o preus cotitzats en mercats actius per a instruments semblants.
- Nivell III: a través de tècniques de valoració en les quals algunes de les principals hipòtesis no estan fonamentades en dades observables en els mercats.

La majoria dels instruments financers registrats com a actius financers disponibles per a la venda tenen com a referència objectiva per a la determinació del seu valor raonable les negociacions de mercats actius (nivell I), i per tant, per determinar el seu valor

raonable s'utilitza el preu de cotització en un mercat organitzat, transparent i profund.

Pel que fa als instruments classificats en el nivell II, per als quals no hi ha preu de mercat, el seu valor raonable s'estima recorrent al preu de transaccions recents d'instruments anàlegs i, en el cas que no n'hi hagi, a models de valoració suficientment contrastats i reconeguts per la comunitat financera internacional, tenint en compte les peculiaritats específiques de l'instrument que s'ha de valorar i, molt especialment, els diferents tipus de riscos associats a aquest.

Amb data 22 de novembre de 2017, el Consell d'Administració de la Societat dominant va aprovar l'adquisició de participacions del Fons Altamar Infrastructure Income per un total de 10.000 milers d'euros. Al tancament de l'exercici 2018, la Societat dominant havia desemborsat un 40%, i hi ha un compromís d'inversió per la resta.

Amb data 15 de març de 2018, el Consell d'Administració de la Societat dominant va aprovar l'adquisició de participacions del Fons Infraestructures DIF Infrastructure V i Fons KKR

Global Infrastructure Fund III, per un import de 4.000 milers d'euros cadascun. Al tancament de l'exercici 2018, la Societat dominant havia desemborsat un 30% i un 7% d'aquest import, respectivament, sobre les quantitats aprovades, i hi ha un compromís d'inversió per la resta.

Adicionalment, amb data 21 de novembre de 2018, el Consell d'Administració ha aprovat una inversió de 5.000 milers d'euros en el fons d'Infraestructures ARDIAN Infrastructure Fund V. Al tancament de l'exercici 2018, la Societat dominant ha desemborsat un total de 5 milers d'euros, i hi ha un compromís d'inversió per la resta.

Respecte als instruments de capital no cotitzats, classificats en el nivell III, es considera que el seu cost d'adquisició minorat per qualsevol pèrdua per deteriorament obtinguda sobre la base de la informació pública disponible és la millor estimació del seu valor raonable.

La taula següent presenta els canvis de valor en les partides del nivell III per als exercicis finalitzats a 31 de desembre de 2018 i 2017:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

	Instruments de patrimoni
Saldo inicial a 1 de gener de 2017	1.815
Adquisicions	-
Alienacions	-
Guany/(Pèrdues) reconeguts en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats	-
Guany reconeguts en activitats interrompudes	-
Guany/(Pèrdues) reconeguts en altres Ingressos	-
Saldo final a 31 de desembre de 2017	1.815
Adquisicions	5.316
Alienacions/Recuperacions	(1.736)
Guany/(Pèrdues) reconeguts en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats	-
Guany reconeguts en activitats interrompudes	-
Guany/(Pèrdues) reconeguts en altres Ingressos	-
Saldo final a 31 de desembre de 2018	5.395

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Amb data 31 de juliol de 2018, mitjançant l'adquisició del 16,15% de la participació en la "Naviera Alcabre C-1708, A.I.E.", la Societat participa en una operació de finançament estructurat de tax lease. Fruit d'aquesta operació, la Societat s'ha compromès a desemborsar un total de 5.316 milers d'euros. Al tancament de l'exercici 2018, la Societat ha desemborsat un total de 81 milers d'euros.

Durant els exercicis 2018 i 2017 no s'han produït transferències entre els nivells II i III.

5.4.4. Derivats de cobertura d'actiu

La Societat dominant utilitza instruments financers derivats per cobrir els riscos als quals es troben exposades les seves inversions. En el marc d'aquestes operacions, la Societat dominant manté determinats instruments financers de cobertura al tancament de l'exercici 2018. Els derivats de cobertura que té contractats la

Societat dominant al tancament de l'exercici 2018 corresponen a cobertures de valor raonable. Amb aquestes operacions, la Societat dominant cobreix l'exposició als canvis en el valor raonable d'actius financers.

Tot seguit es fa un desglossament del valor raonable del derivat segons la tipologia de risc cobert a 31 de desembre de 2018 i a 31 de desembre de 2017:

A 31 de desembre de 2018

Valor raonable		Tipologia del risc cobert	
Actiu	Passiu		
3.332	-	Tipus de canvi	(a)

(a) Futurs cotitzats sobre divisa subscrits en els imports i terminis òptims per cobrir els actius de divisa.

A 31 de desembre de 2017

Valor raonable		Tipologia del risc cobert	
Actiu	Passiu		
476	-	Tipus de canvi	(a)

(a) Futurs cotitzats sobre divisa subscrits en els imports i terminis òptims per cobrir els actius de divisa.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

El maig del 2018, la Societat dominant va tancar la cobertura de la posició mantinguda en fons d'inversió en divisa dòlar en cartera. L'import registrat durant aquest període dels instruments de cobertura i de la partida coberta atribuïble al risc cobert puja a un ingrés net de 17.690 milers d'euros i a una despesa neta de 19.049 milers d'euros, respectivament, que es troben registrats en els epígrafs d'ingressos procedents d'inversions financeres i despeses d'inversions i comptes financers dels Comptes de Pèrdues i Guanys, respectivament.

Posteriorment, es van contractar noves cobertures de tipus de canvi sobre la posició de fons d'inversió en divisa dòlar i ien que es troben vigents al tancament de l'exercici 2018. Aquestes posicions cobertes han registrat durant l'exercici 2018 en els instruments de cobertura i en la partida coberta atribuïble al risc cobert un ingrés net de 22.654 milers d'euros i una despesa neta de 24.230 milers d'euros, respectivament, que es troben registrats en els epígrafs d'ingressos procedents d'inversions financeres i despeses d'inversions i comptes financers dels Comptes de Pèrdues i Guanys, respectivament.

La Societat dominant ha complert els requisits exigits per la normativa aplicable per poder classificar els instruments financers que han estat més amunt detallats com a cobertura. Concretament, han estat designats formalment com a tals, i s'ha verificat que la cobertura és eficaç.

5.5. PASSIUS FINANCERS

El valor en llibres de cadascuna de les categories dels passius financers a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el que es descriu en els quadres següents:

A 31 de desembre de 2018

PASSIUS FINANCERS (milers d'euros)	Dèbits i partides a pagar
Derivats	-
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	2.912
Deutes per operacions d'assegurança	53.568
Deutes per operacions de reassegurança	23.945
Deutes per operacions de coassegurança	1.014
Deutes amb entitats de crèdit	-
Altres deutes	489.756
Altres passius financers	-
Total	571.195

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

A 31 de desembre de 2017

PASSIUS FINANCERS (milers d'euros)	Dèbits i partides a pagar
Derivats	-
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	5.019
Deutes per operacions d'assegurança	50.261
Deutes per operacions de reassegurança	33.678
Deutes per operacions de coassegurança	2.734
Deutes amb entitats de crèdit	-
Altres deutes	391.556
Altres passius financers	-
Total	483.248

A causa de la naturalesa de curt termini dels passius financers, s'assumeix que el seu import en llibres no difereix significativament del seu valor raonable.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.5.1. Comptes comercials i altres comptes a pagar

• Deutes per operacions d'assegurança, reassegurança i coassegurança

El detall de "Deutes i altres comptes a pagar derivats de contractes d'assegurança, reassegurança i coassegurança", a 31 de desembre de 2018 i 2017, és el següent:

Deutes per operacions d'assegurança, reassegurança i coassegurança	Milers d'euros	
	2018	2017
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	2.912	5.019
Deutes per operacions d'assegurança:	53.568	50.261
- Deutes amb assegurats	235	198
- Deutes amb mediadors	2.854	1.527
- Deutes condicionats	50.479	48.536
Deutes per operacions de reassegurança	23.945	33.678
- Amb empreses vinculades	3.671	3.405
- Resta operacions reassegurança	20.274	30.273
Deutes per operacions de coassegurança	1.014	2.734
- Amb empreses vinculades	755	686
- Resta operacions coassegurança	259	2.048
Total	81.439	91.692

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

• Altres Deutes

Dins del subepígraf "Altres Deutes", hi queden incloses les següents partides a 31 de desembre de 2018 i 2017:

Concepte	Milers d'euros	
	2018	2017
Deutes amb les Administracions Públiques:	22.532	20.527
Hisenda Pública creditora per IVA	644	256
Hisenda Pública creditora (altres conceptes)	5.316	5.068
Altres Entitats Públiques (Consorti, Impost sobre Primes i altres conceptes)	11.467	11.262
Organismes de la Seguretat Social	5.105	3.941
Altres deutes amb entitats vinculades (vegeu Nota 5.14)	302.453	214.805
Dividend pendent de pagament	250.129	159.876
Comissions per comercialització de primes	38.649	41.860
Altres deutes	13.675	13.069
Resta d'altres deutes:	164.771	156.224
Fiances rebudes	149	143
Altres Creditors	137.203	123.282
Remuneracions pendents de pagament	27.419	32.799
Total	489.756	391.556

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Les "Remuneracions pendents de pagament" inclouen "Altres retribucions a llarg termini als empleats", que corresponen a incentius que el Grup paga a determinats empleats cada tres anys.

El moviment d'aquests compromisos, així com els imports reconeguts en el compte de resultats consolidat, es mostren en el quadre següent:

	Milers d'euros	
	2018	2017
A 1 de gener	8.323	5.657
Dotacions	3.428	2.666
Aplicacions	-	-
Pagaments als empleats	(8.323)	-
A 31 de desembre	3.428	8.323

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els compromisos que el Grup té amb l'Alta Direcció es desglossen en la Nota 5.14.1.

5.5.2. Conciliació de deute financer

Per la naturalesa de l'activitat principal del Grup, aquest no té necessitat de contractar deute financer amb entitats de crèdit.

5.6. ALTRES ACTIUS I RESTA DE PASSIUS

5.6.1. Altres actius

Tot seguit s'adjunta el detall de les partides incloses en l'epígraf "Altres Actius" a 31 de desembre de 2018 i 2017:

Descripció	Milers d'euros	
	2018	2017
Periodificacions: Comissions anticipades i altres costos d'adquisició	97.275	83.106
Resta d'actius	6.155	6.408
Total	103.430	89.514

L'epígraf "Comissions Anticipades i altres costos d'adquisició" inclou les comissions meritades per la comercialització de les pòlisses d'assegurances durant l'exercici i que correspon imputar a exercicis posteriors en funció del període de meritació de la pòlissa.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.6.2. Resta de passius

Tot seguit s'adjunta el detall de les partides incloses en l'epígraf "Resta de passius" a 31 de desembre de 2018 i 2017:

Descripció	Milers d'euros	
	2018	2017
Periodificacions: Comissions no meritades de la reassegurança cedida	17.153	20.747
Altres passius	24.843	18.072
Total	41.996	38.819

L'epígraf "Comissions no meritades de la reassegurança cedida" correspon a les comissions cobrades a la reassegurança per les pòlisses cedides a aquesta i les quals s'han d'imputar a ingressos en exercicis posteriors d'acord amb el període de cobertura de les pòlisses cedides.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.7. PATRIMONI NET ATRIBUÏT ALS ACCIONISTES DE LA SOCIETAT DOMINANT

a) Capital social i prima d'emissió

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el capital social puja a un total de 469.670 milers d'euros, representat per

516.120.901 accions nominatives de 0,91 euros de valor nominal cadascuna, totes de la mateixa classe, totalment subscriïtes i desemborsades. Les accions de la Societat dominant cotitzen a Borsa.

A 31 de desembre de 2018 i 2017, els accionistes de la Societat dominant són els següents:

	2018	2017
Mutua Madrileña Automovilista, Sociedad de Seguros a Prima Fija	50,00%	50,00%
VidaCaixa, S.A.	49,92%	49,92%
Altres accionistes	0,08%	0,08%
Total	100%	100%

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

La Llei de Societats de Capital permet expressament utilitzar el saldo de la prima d'emissió per ampliar Capital i no estableix cap restricció a la utilització d'aquest saldo.

La Junta General Extraordinària de la Societat dominant, celebrada el 27 de juliol de 2017, va aprovar un dividend extraordinari per un import de 185.804 milers d'euros, amb càrrec a fons propis de lliure disposició, dels quals 180.015 milers d'euros van

ser deduïts del saldo de la prima d'emissió. La resta es va deduir del saldo existent en aquell moment en l'epígraf de reserves voluntàries de la Societat dominant.

La Junta General Extraordinària de la Societat dominant, celebrada el 21 de desembre de 2018, va aprovar un dividend extraordinari per un import de 226.839 milers d'euros, amb càrrec a fons de lliure disposició, dels quals 181.045 milers d'euros van ser

deduïts del saldo de la prima d'emissió, deixant a zero el saldo d'aquest epígraf.

L'epígraf de prima d'emissió a 31 de desembre de 2018 no manté saldo.

b) Reserves

El detall de cada classe de reserves a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Reserva legal i estatutària	93.934	93.934
Reserves de societats consolidades	365.614	269.689
Reserves de societats associades	(16.980)	945
Altres reserves	40.490	85.870
Total	483.058	450.438

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Reserva legal

D'acord amb la Llei de Societats de Capital, cal destinar una xifra igual al 10% del benefici de l'exercici a la reserva legal fins que aquesta arribi, almenys, al 20% del capital social. La reserva legal es pot fer servir per augmentar el capital en la part del seu saldo que excedeixi el 10% del capital ja augmentat. Excepte per a la finalitat esmentada anteriorment, i mentre no superi el 20% del capital social, aquesta reserva només es pot destinar a la compensació de pèrdues i sempre que no hi hagi altres reserves disponibles suficients a aquest efecte. A 31 de desembre de 2018, aquesta reserva es troba completament constituïda.

Altres reserves

Dins d'aquest epígraf s'inclouen, entre d'altres, les reserves de lliure disposició de la Societat dominant, a excepció d'un import de 727 milers d'euros a 31 de desembre de 2018 (357 milers d'euros a 31 de desembre de 2017), que es destinen a reserves d'estabilització, que té la consideració de reserva obligatòria establerta per la Llei de Societats de

Capital. El seu import únicament podrà ser disposat per compensar les desviacions de la sinistralitat de l'exercici de pròpia retenció.

De l'import del dividend extraordinari aprovat per la Junta General Extraordinària de la Societat dominant celebrada el 21 de desembre de 2018, un total de 45.794 milers d'euros van ser deduïts del saldo de reserves voluntàries.

c) Altres aportacions de socis i mutualistes

De conformitat amb el que preveu l'Acord de Tancament subscrit el 16 de juny de 2011 per a l'entrada de Mutua Madrileña Automovilista en el capital de SegurCaixa Adeslas, sobre la compensació entre adquirida i adquirent per l'aplicació de deduccions per reinversió la base de les quals s'havia generat abans de transmetre's les accions, Mutua Madrileña Automovilista va abonar el 30 de desembre de 2013 a la Societat dominant la quantitat de 3.680 milers d'euros en concepte d'"Aportació no reintegrable de Socis o Mutualistes". Pel mateix concepte va fer una aportació addicional de 431 milers d'euros el 29

de desembre de 2014, que correspon a la liquidació d'aquest any, i una altra de 172 milers d'euros el 29 de desembre de 2015 per la liquidació d'aquest últim. El 27 d'abril de 2016 es va efectuar un abonament de 500 milers d'euros pel mateix concepte i que va posar fi a aquestes aportacions.

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el saldo d'aquestes aportacions puja a 4.783 milers d'euros.

d) Ajustaments per canvi de valor

Aquest epígraf recull les reserves per ajustaments en la valoració pels actius que es mantenen classificats en la cartera d'actius disponibles per a la venda, corresponents a l'import de les plusvàlues netes de l'efecte impositiu. Així mateix, recull l'import de les diferències de canvi dels instruments classificats com a disponibles per a la venda durant l'exercici 2018 i les aportacions de les entitats associades.

La composició dels ajustaments per canvi de valor per als exercicis a 31 de desembre de 2018 i 2017 és la següent:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Ajustaments per canvi de valor	Milers d'euros	
	2018	2017
Actius financers disponibles per a la venda	16.816	29.216
Diferències de canvi i conversió	291	(863)
Associades per mètode de participació	(3.340)	(1.748)
Total	13.767	26.605

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

e) Distribució del resultat de la Societat dominant

El resultat generat per la Societat dominant del Grup durant l'exercici 2018 puja a 268.176 milers d'euros (235.974 milers d'euros en l'exercici 2017).

La proposta de distribució del resultat de l'exercici formulada pels Administradors de la Societat dominant, que serà sotmesa a l'aprovació de la Junta General, és la següent:

Bases de repartiment	Milers d'euros
Pèrdues i Guanys	268.176
Total	268.176

Distribució	Milers d'euros
A reserva d'estabilització a compte	494
A romanent	17.363
A dividends	250.319
Total	268.176

La distribució del benefici net de l'exercici 2017, que va ser aprovada per la Junta General Ordinària d'Accionistes de la Societat dominant el 19 d'abril de 2018, va ser la següent:

Bases de repartiment	Milers d'euros
Pèrdues i Guanys	235.974
Total	235.974

Distribució	Milers d'euros
A reserva d'estabilització a compte	475
A romanent	44
A dividends	235.455
Total	235.974

Les dades de l'exercici 2017 del quadre anterior, corresponents a la distribució aprovada per la Junta General Ordinària d'Accionistes de la Societat dominant, es presenten, únicament i exclusivament, a efectes comparatius.

La xifra destinada a dividends a compte distribuïda en l'exercici 2017, per un import de 210.010 milers d'euros, figurava comptabilitzada en l'epígraf 'Dividend a compte' del Patrimoni Net del Balanç consolidat a 31 de desembre de 2017. Aquests dividends van ser acordats pel Consell d'Administració de la Societat dominant en la seva sessió del 22 de novembre de 2017, calculats segons el Balanç de la Societat dominant a 31 d'octubre de 2017. Així mateix, en la Junta General Ordinària celebrada el 19 d'abril de 2018, es va aprovar el repartiment d'un dividend complementari corresponent al resultat de l'exercici 2017 per un import de 25.445 milers d'euros.

Tot seguit es detallen els diferents imports acordats en concepte de dividends durant l'exercici 2018:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Òrgan de Govern	Data de l'acord	Tipus dividend	Milers d'euros
Junta General Ordinària	19 d'abril de 2018	Ratificació de l'acord pres pel Consell d'Administració sobre repartiment de dividend a compte exercici 2017	210.010
Junta General Ordinària	19 d'abril de 2018	Dividend complementari corresponent al resultat de l'exercici 2017	25.445
Consell d'Administració	12 de desembre de 2018	A compte del resultat de l'exercici 2018	250.319
Junta General Extraordinària	21 de desembre de 2018	Dividend extraordinari amb càrrec a fons propis de lliure disposició	226.839

La xifra destinada a dividends a compte acordada en l'exercici 2018, amb càrrec als resultats de l'exercici 2018, compleix els requisits i limitacions establerts en la normativa legal i en els Estatuts Socials vigents, i s'ha calculat amb l'estat de liquiditat formulat a partir del Balanç de la Societat dominant a 30 de novembre de 2018 (milers d'euros):

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Actiu	30.11.2018	Passiu i Patrimoni Net	30.11.2018
Efectiu i altres actius líquids equivalents	363.689	Dèbits i partides a pagar	322.094
Actius financers disponibles per a la venda	1.680.307	Provisions tècniques	2.432.904
Préstecs i partides a cobrar	1.119.924	Provisions no tècniques	35.181
Derivats de cobertura	3.110	Passius fiscals	109.271
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques	163.626	Resta de passius	17.428
Immobilitzat material i inversions immobiliàries	67.396	Fons Propis (sense resultat de l'exercici)	835.346
Immobilitzat intangible	269.491	Resultat de l'exercici	251.061
Participacions en entitats del grup i associades	86.851	Ajustaments per canvis de valor	9.235
Actius fiscals	143.402		
Altres actius	114.724		
Total Actiu	4.012.520	Total Passiu i Patrimoni Net	4.012.520

De l'anàlisi del balanç de la Societat dominant, en resulta un import a "Efectiu i Altres actius líquids equivalents" de 363.689 milers d'euros i uns Dipòsits per un import de 244.004 milers d'euros, la qual cosa suposa una liquiditat disponible de 607.693 milers d'euros, superior a l'import agregat

dels passius exigibles a la data considerant el dividend a compte proposat.

La xifra destinada a dividends a compte en l'exercici 2018 es troba pendent de pagament a 31 de desembre de 2018 en la seva totalitat.

Els dividends extraordinaris amb càrrec a fons propis de lliure disposició aprovats per la Junta General Extraordinària de la Societat dominant celebrada el dia 21 de desembre de 2018, van ser pagats en la seva totalitat amb data 28 de desembre de 2018.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.8. PROVISIONS TÈCNIQUES I ALTRA INFORMACIÓ TÈCNICA

5.8.1. Composició del saldo de provisions tècniques

La composició de les provisions tècniques que figuren en el balanç consolidat a 31 de desembre de 2018 i 2017 són les següents:

Concepte	Assegurança Directa i Acceptada		Reassegurança Cedida	
	2018	2017	2018	2017
Provisió per a primes no consumides	768.293	673.613	63.545	74.800
Provisió per a riscos en curs	-	2.553	-	-
Provisió per a prestacions	1.055.898	1.002.242	96.789	90.637
Altres provisions tècniques:				
- Provisions de Decessos	499.515	431.009	-	-
Total provisions tècniques	2.323.706	2.109.417	160.334	165.437

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.8.2. Moviment de provisions tècniques

El moviment que s'ha produït en els exercicis 2018 i 2017 en els diferents comptes d'aquest capítol del balanç consolidat ha estat el següent:

Provisions tècniques	Exercici 2018			
	Saldo a 31.12.2017	Dotacions	Aplicacions	Saldo a 31.12.2018
Negoci directe i Reassegurança Acceptada:				
Provisió per a primes no consumides	673.613	768.293	(673.613)	768.293
Provisió per a riscos en curs	2.553	-	(2.553)	-
Provisió per a prestacions	1.002.242	1.055.898	(1.002.242)	1.055.898
Altres provisions tècniques				
- Provisió de Decessos	431.009	499.515	(431.009)	499.515
Total	2.109.417	2.323.706	(2.109.417)	2.323.706
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques:				
Provisions per a primes no consumides	74.800	63.545	(74.800)	63.545
Provisió per a prestacions	90.637	96.789	(90.637)	96.789
Total	165.437	160.334	(165.437)	160.334

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Provisions tècniques	Saldo a 31.12.2016	Dotacions	Aplicacions	Saldo a 31.12.2017
Negoci directe i Reassegurança Acceptada:				
Provisió per a primes no consumides	513.475	673.613	(513.475)	673.613
Provisió per a riscos en curs	2.553	2.553	(2.553)	2.553
Provisió per a prestacions	916.703	1.002.242	(916.703)	1.002.242
Altres provisions tècniques				
- Provisió de Decessos	364.649	431.009	(364.649)	431.009
Total	1.797.380	2.109.417	(1.797.380)	2.109.417
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques:				
Provisions per a primes no consumides	65.745	74.800	(65.745)	74.800
Provisió per a prestacions	75.421	90.637	(75.421)	90.637
Total	141.166	165.437	(141.166)	165.437

L'evolució durant l'exercici següent de les provisions tècniques per a prestacions constituïdes a 31 de desembre de 2017, corresponents al ram d'assistència sanitària, es mostra a continuació:

	Milers d'euros
Provisió al tancament de l'exercici anterior	494.635
Pagaments efectuats en l'exercici i provisió per a prestacions en l'exercici de sinistres ocorreguts en exercicis anteriors	(482.263)
Desviació	12.372

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.9. PROVISIONS NO TÈCNIQUES I CONTINGÈNCIES

5.9.1. Provisions

Aquest epígraf inclou les provisions corresponents als convenis de liquidació de sinistres d'autos i altres provisions de caràcter no tècnic (vegeu Nota 3.18).

En referència a les altres provisions de caràcter no tècnic, corresponen majoritàriament a litigis oberts que manté la Societat dominant. Aquests litigis consisteixen bàsicament en casos sobre la suposada mala pràctica mèdica, relacionada amb els rams de malaltia i assistència sanitària.

Els moviments produïts en les provisions reconegudes en el balanç consolidat en els exercicis 2018 i 2017 han estat els següents:

Milers d'euros	Provisió per a pensions i obligacions similars	Provisió per a pagaments per convenis de liquidació	Altres Provisions	Total
Saldos a 31 de desembre de 2016	7	11.207	21.188	32.402
Addicions	-	2.697	6.788	9.485
Retirs	-	(1.253)	(4.005)	(5.258)
Canvis en el perímetre	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	7	12.651	23.971	36.629
Addicions	1	2.484	5.446	7.931
Retirs	-	(2.106)	(4.681)	(6.787)
Canvis en el perímetre	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2018	8	13.029	24.736	37.773

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.9.2. Contingències – passius contingents

El Grup té passius contingents per litigis sorgits en el curs normal del negoci dels quals no es preveu que sorgeixin passius significatius diferents d'aquells que ja estan recollits en les respectives provisions.

L'import global de les garanties compromeses davant tercers puja a 11.908 milers d'euros a 31 de desembre de 2018 (9.510 milers d'euros el 2017).

5.10. INGRESSOS DE L'ACTIVITAT ASSEGURADORA

Els ingressos per primes imputades per cadascun dels rams en què opera el Grup són els següents:

Exercici 2018

Milers d'euros	2018			Total
	Assegurança directa	Reassegurança Acceptada	Reassegurança Cedida	
No Vida				
Autos	222.005	-	(2.062)	219.943
Multiriscos	484.221	-	(53.037)	431.184
Salut	2.454.707	14.488	(88.085)	2.381.110
Decessos	137.277	-	(1.367)	135.910
Accidents	145.507	21.473	(2.648)	164.332
Altres	161.194	10	(81.340)	79.864
Total	3.604.911	35.971	(228.539)	3.412.343

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Milers d'euros	2017			
	Assegurança directa	Reassegurança Acceptada	Reassegurança Cedida	Total
No Vida				
Autos	220.069	-	(1.644)	218.425
Multiriscos	469.383	-	(56.014)	413.369
Salut	2.271.641	13.724	(81.631)	2.203.734
Decessos	125.648	-	(1.250)	124.398
Accidents	129.751	13.761	(3.023)	140.489
Altres	155.958	10	(86.075)	69.893
Total	3.372.450	27.495	(229.637)	3.170.308

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.11. DESPESES D'EXPLOTACIÓ PER NATURALESA I DESTINACIÓ

Les despeses d'exploració per naturalesa i per destinació en els dos últims exercicis són les següents:

Despeses d'exploració per destinació	Milers d'euros	
	2018	2017
Imputables a les prestacions	174.686	162.009
D'adquisició	452.692	412.672
D'administració	65.338	61.906
Imputables a les inversions	1.065	971
Altres despeses tècniques	2.451	2.479
Altres despeses no tècniques	771	728
Altres despeses no tècniques – activitat asseguradora	146.975	127.094
Total	843.978	767.859

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Despeses d'exploració per naturalesa	Milers d'euros	
	2018	2017
Comissions	298.094	277.017
Despeses de personal	156.600	130.547
Tributs	657	835
Dotació a les amortitzacions	32.542	26.927
Altres despeses de gestió	209.110	205.439
Altres despeses no tècniques – activitat asseguradora	146.975	127.094
Total	843.978	767.859

Les despeses d'adquisició i despeses d'administració s'inclouen en l'epígraf "Despeses d'Explotació Netes" del compte de resultats de l'activitat asseguradora consolidat.

Dins l'epígraf "Altres Despeses no Tècniques" de l'activitat asseguradora, s'hi inclouen principalment les despeses de personal, els aprovisionaments i altres despeses d'exploració associades a les entitats dependents l'objecte social de les quals es considera prolongació de l'activitat asseguradora (vegeu Nota 3.13).

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

5.12. SITUACIÓ FISCAL

a) Règim de consolidació fiscal

La Societat dominant tributa sota el règim especial de consolidació fiscal, juntament amb les societats

següents: Adeslas Dental, S.A.U., Adeslas Salud, S.A.U. i AgenCaixa, S.A.U.

Amb independència d'això, l'impost sobre societats es calcula a partir del resultat econòmic o comptable de cada societat, obtingut per l'aplicació de principis

de comptabilitat generalment acceptats, el qual no ha de coincidir necessàriament amb el resultat fiscal corresponent, entès aquest com la base imposable de l'impost.

b) Despesa per impost dels guanys

	Milers d'euros	
	2018	2017
Impost corrent:		
Impost corrent sobre el benefici de l'exercici	110.736	100.818
Ajustaments a l'impost corrent d'exercicis anteriors	(1.113)	(425)
Total despesa per impost corrent	109.623	100.393
Impost sobre els guanys diferit		
Disminució (increment) en actius i passius per impostos diferits	9	-
Total despesa/(benefici) per impostos diferits	9	-
Total despesa per impost	109.632	100.393
La despesa per impost sobre els guanys és atribuïble a:		
Benefici de les activitats que continuen	109.632	100.393
Benefici de les activitats interrompudes	-	-

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

c) Conciliació numèrica de la despesa per impost sobre beneficis amb l'impost que cal pagar

L'impost sobre el benefici abans d'impostos del Grup difereix de l'impost teòric que s'hauria obtingut utilitzant el tipus impositiu mitjà ponderat aplicable als beneficis de les societats consolidades com segueix:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Benefici abans de despesa per impost	459.506	414.367
Impost al tipus impositiu a SegurCaixa Adeslas del 25%	114.877	103.592
Efecte impositiu d'importos que no són deduïbles (imposables) en el càlcul del benefici fiscal:		
Despeses no deduïbles	128	197
Amortització d'intangibles	(759)	(921)
Periodificació aportació conveni de col·laboració	-	-
Moviments assegurança col·lectiva	-	-
Exempció dividends	(4.383)	(1.795)
Reserva de capitalització	-	-
Ajustaments de consolidació	2.368	2.220
Diverses partides	(730)	51
Subtotal	111.501	103.344

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

	Milers d'euros	
	2018	2017
Diferència en tipus impositius forals (*)	124	242
Ajustaments a l'impost corrent d'exercicis anteriors	(1.113)	(425)
Crèdit fiscal recerca i desenvolupament	-	-
Pèrdues fiscals no reconegudes prèviament utilitzades per reduir despesa per impost diferit	(72)	-
Deduccions registrades en el compte de resultats	(809)	(2.768)
Despesa per impost sobre els guanys	109.632	100.393

(*) Les societats Grupo Iquimesa, S.L.U. i General de Inversiones Alavesas, S.L.U. tributen sota les normatives tributàries forals de Bizkaia i Araba, respectivament.

El desglossament de les deduccions registrades en el compte de resultats consolidat per als exercicis 2018 i 2017 és el següent:

Deduccions registrades	Milers d'euros	
	2018	2017
R+D+I	588	500
Dividends	145	2.240
Donatius	25	-
Altres	51	28
Total deduccions	809	2.768

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

La conciliació entre l'import net d'ingressos i despeses de l'exercici i la base imposable de l'impost sobre beneficis en l'exercici 2018 i 2017 és la següent:

Exercici 2018

Milers d'euros	2018						
	Compte de resultats consolidat		Ingressos i despeses patrimoni net		Reserves		Total
	Augment	Disminució	Augment	Disminució	Augment	Disminució	
Saldo d'ingressos i despeses de l'exercici	349.874	-	-	-	-	-	349.874
Impost sobre beneficis	109.632	-	-	-	-	-	109.632
Diferències permanents	(1.264)	(9.346)	-	-	-	-	(10.610)
Diferències temporànies							-
- Amb origen en l'exercici	69.508	(90.950)	-	-	-	-	(21.442)
- Amb origen en exercicis anteriors	-	(35.823)	-	-	-	-	(35.823)
Compensació de bases imposables negatives	-	(8.218)	-	-	-	-	(8.218)
Base imposable (resultat fiscal)	527.750	(144.337)	-	-	-	-	383.413

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Milers d'euros	2017						
	Compte de resultats consolidat		Ingressos i despeses patrimoni net		Reserves		Total
	Augment	Disminució	Augment	Disminució	Augment	Disminució	
Saldo d'ingressos i despeses de l'exercici	313.974	-	-	-	-	-	313.974
Impost sobre beneficis	100.393	-	-	-	-	-	100.393
Diferències permanents	6.191	(7.181)	-	-	-	-	(990)
Diferències temporànies							
- Amb origen en l'exercici	68.959	(90.241)	-	-	-	-	(21.282)
- Amb origen en exercicis anteriors	-	(25.662)	-	-	-	-	(25.662)
Compensació de bases imposables negatives	-	-	-	-	-	-	-
Base imposable (resultat fiscal)	489.517	(123.084)	-	-	-	-	366.433

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

La liquidació de l'impost sobre societats dels exercicis 2018 i 2017 respon al següent:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Benefici després d'impostos	349.874	313.974
Ajustaments fiscals al resultat comptable		
Diferències Permanents (inclou IB)	99.022	99.403
Diferències Temporànies	(57.265)	(46.943)
Compensació bases imposables negatives	(8.218)	-
Base Imposable	383.413	336.433
Tipus de Gravamen	25%	25%
Quota íntegra	95.853	91.608
Deduccions	(979)	(2.938)
Deduccions pendents d'aplicació	-	-
Quota líquida	94.874	88.670
Pagaments a compte	86.897	79.485
Retencions	727	1.801
Quota diferencial	7.250	7.384

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

El desglossament de les diferències permanents per als dos últims exercicis és el següent:

Naturalesa	Milers d'euros	
	2018	2017
Despeses no deduïbles	512	565
Reversió de provisions	-	185
Dividends	(17.176)	(7.182)
Amortització de fons de comerç no deduïble	433	(3.647)
Resultat alienació participacions	(3.852)	-
Ajustaments de consolidació	9.473	9.087
Total diferència permanent	(10.610)	(990)

El desglossament de la despesa per Impost sobre Beneficis registrat en els dos últims exercicis respon, per tant, al detall següent:

Concepte	Milers d'euros	
	2018	2017
Despesa per impost corrent	110.736	100.818
Despesa per impost diferit	9	-
Ajustaments negatius de l'IS	(1.113)	(425)
Ajustaments positius de l'IS	-	-
Total	109.632	100.393

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

d) Actius i passius per impostos diferits

El resum del moviment d'impostos diferits produït en els exercicis 2018 i 2017 és el següent:

Concepte	Milers d'euros	
	2018	2017
Actius per impostos diferits:		
- Diferències temporànies	87.759	81.315
- Crèdits bases imposables negatives	3	3
- Altres crèdits fiscals	1.139	1.320
Passius per impostos diferits:		
- Diferències temporànies	80.294	64.128
- Ajustaments de consolidació	-	-
Impostos diferits nets	8.607	18.510

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Un detall del moviment durant els exercicis 2018 i 2017 dels actius i passius per impostos diferits, sense tenir en compte la compensació de saldos, seria com segueix (en milers d'euros):

Exercici 2018

ACTIU	2018				
	Saldo inicial	Càrrec/ (abonament) al compte de resultats consolidat	Càrrec/ (abonament) a patrimoni net	Sortida del perímetre	Total
Compromisos diversos amb el personal	297	(51)	-	-	246
Actius per operacions corporatives (Fons de comerç, Marques, acords...)	62.044	5.311	-	-	67.355
Diferències en amortitzacions	7.918	(2.099)	-	-	5.819
Altres despeses no deduïbles	8	-	-	-	8
Provisió per a riscos i despeses	470	52	-	-	522
Provisió per a primes pendents	6.162	203	-	-	6.365
Deteriorament d'immobilitzat	825	151	-	-	976
Bases imposables negatives	3	-	-	-	3
Deduccions pendents d'aplicació	1.320	(181)	-	-	1.139
Cartera disponible per a la venda	1.277	-	3.835	-	5.112
Altres	2.291	(966)	-	-	1.325
Provisions deterioraments de crèdits comercials	23	8	-	-	31
Total	82.638	2.428	3.835	-	88.901

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2018

PASSIU	2018				
	Saldo inicial	Càrrec/ (abonament) al compte de resultats consolidat	Càrrec/ (abonament) a patrimoni net	Sortida del perímetre	Total
Reserva d'estabilització	652	239	-	-	891
Cartera disponible per a la venda	10.730	-	109	-	10.839
Amortització fiscal del Fons de Comerç	48.834	15.816	-	-	64.650
Altres	3.912	2	-	-	3.914
Total	64.128	16.057	109	-	80.294

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

ACTIU	2017				
	Saldo inicial	Càrrec/ (abonament) al compte de resultats consolidat	Càrrec/ (abonament) a patrimoni net	Sortida del perímetre	Total
Compromisos diversos amb el personal	227	70	-	-	297
Actius per operacions corporatives (Fons de comerç, Marques, acords...)	57.747	4.297	-	-	62.044
Diferències en amortitzacions	8.900	(982)	-	-	7.918
Altres despeses no deduïbles	8	-	-	-	8
Provisió per a riscos i despeses	444	26	-	-	470
Provisió per a primes pendents	6.072	90	-	-	6.162
Deteriorament d'immobilitzat	769	56	-	-	825
Bases imposables negatives	3	-	-	-	3
Deduccions pendents d'aplicació	1.605	(285)	-	-	1.320
Cartera disponible per a la venda	3.850	-	(2.573)	-	1.277
Altres	1.939	352	-	-	2.291
Provisions deterioraments de crèdits comercials	47	(24)	-	-	23
Total	81.611	3.600	(2.573)	-	82.638

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

PASSIU	2017				
	Saldo inicial	Càrrec/ (abonament) al compte de resultats consolidat	Càrrec/ (abonament) a patrimoni net	Sortida del perímetre	Total
Reserva d'estabilització	767	(115)	-	-	652
Cartera disponible per a la venda	13.362	-	(2.632)	-	10.730
Amortització fiscal del Fons de Comerç	32.949	15.885	-	-	48.834
Altres	3.993	(81)	-	-	3.912
Total	51.071	15.689	(2.632)	-	64.128

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

e) Exercicis pendents de comprovació i actuacions inspectores

Tal com estableix la legislació vigent, els impostos no es poden considerar definitivament liquidats fins que les declaracions presentades hagin estat inspeccionades per les autoritats fiscals o hagi transcorregut el termini

de prescripció de quatre anys. Per tant, el Grup té oberts a inspecció els últims quatre exercicis per a tots els impostos que li són aplicables.

Amb data 11 de maig de 2018 es va comunicar a la Societat dominant l'inici d'inspecció tributària sobre els fets i conceptes següents:

Concepte	Períodes
Impost sobre societats	2014 a 2016
Impost sobre el valor afegit	05/2014 a 12/2016
Retencions/ingressos a compte del capital mobiliari	05/2014 a 12/2016
Retencions/ingressos a compte dels rendiments del treball/professional	05/2014 a 12/2016
Retencions/ingressos a compte dels arrendaments immobiliaris	05/2014 a 12/2016
Retencions a compte imposició no residents	05/2014 a 12/2016
Impost sobre les primes d'assegurança	05/2014 a 12/2016

Amb data 22 de novembre de 2018 es va comunicar a Grupo Iquimesa, S.L., societat del Grup SegurCaixa Adeslas, l'inici d'inspecció tributària sobre els fets i conceptes següents:

Concepte	Períodes
Impost sobre societats	2013 a 2017

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els Administradors del Grup SegurCaixa Adeslas consideren que s'han practicat adequadament les liquidacions dels esmentats impostos, per la qual cosa, fins i tot en el cas que sorgissin discrepàncies en la interpretació normativa vigent pel tractament fiscal atorgat a les operacions, els eventuais passius resultants, en cas de materialitzar-se, no afectarien de manera significativa els comptes anuals adjunts.

5.13. RETRIBUCIONS ALS EMPLEATS I PASSIUS ASSOCIATS

5.13.1. Despeses de personal

El detall de les despeses de personal que s'inclouen en el compte de resultats consolidat al tancament de l'exercici és el següent:

Concepte	Milers d'euros	
	2018	2017
Sous, salaris i assimilats	178.889	163.935
Càrregues socials		
- Assegurances socials	45.539	40.550
- Retribucions a llarg termini	2.060	983
- Altres càrregues socials	4.251	4.259
Total	230.739	209.727

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

La línia de "Sous, salaris i assimilats" conté indemnitzacions per acomiadament per un import de 1.898 milers d'euros el 2018, mentre que el 2017 contenia 769 milers d'euros per aquest concepte.

5.14. TRANSACCIONS AMB PARTS VINCULADES

El detall de les transaccions efectuades pel Grup amb parts vinculades en els exercicis 2018 i 2017 es mostra

a continuació, entenent "Grup Mutua Madrileña" i "Grup CaixaBank" com els dos accionistes principals i els grups mercantils en els quals s'inclouen, i com a "Associades" les entitats associades indicades a l'Annex II.

Exercici 2018

Milers d'euros	2018			
	Grup Mutua Madrileña	Grup CaixaBank	Associades	Total
Ingressos				
Ingressos per Fees	-	-	-	-
Altres Ingressos Explotació	109	40	-	149
Dividends	-	-	179	179
Serveis de comercialització	-	24.086	-	24.086
Ingressos Inversions	-	12	-	12
Interessos de Crèdits	-	1	-	1
Ingressos per Primes	3.060	47.995	(5.692)	45.363
Reassegurança Cedida	-	-	(60.214)	(60.214)
	3.169	72.134	(65.727)	9.576

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2018

Milers d'euros	2018			
	Grup Mutua Madrileña	Grup CaixaBank	Associades	Total
Despeses				
Comissions per comercialització de primes	-	207.791	-	207.791
Lloguer	3.714	-	-	3.714
Prestacions i compres	22.992	13.201	2.554	38.747
Interessos de crèdits	-	-	-	-
Despeses Inversions	-	2.735	-	2.735
Serveis Exteriors	1.272	19.481	-	20.753
	27.978	243.208	2.554	273.740

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Milers d'euros	2017			
	Grup Mutua Madrileña	Grup CaixaBank	Associades	Total
Ingressos				
Ingressos per Fees	-	-	-	-
Altres Ingressos Explotació	128	47	-	175
Dividends	-	-	129	129
Serveis de comercialització	-	21.609	-	21.609
Ingressos Inversions	-	-	-	-
Interessos de Crèdits	-	-	-	-
Ingressos per Primes	2.860	37.204	1.557	41.621
Reassegurança Cedida	-	-	(56.986)	(56.986)
	2.988	58.860	(55.300)	6.548
Despeses				
Comissions per comercialització de primes	-	197.070	-	197.070
Lloguer	3.721	-	-	3.721
Prestacions i compres	22.775	6.514	2.651	31.940
Interessos de crèdits	-	3	-	3
Despeses Inversions	-	2.236	-	2.236
Serveis Exteriors	1.592	19.778	-	21.370
	28.088	225.601	2.651	256.340

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els saldos amb empreses vinculades reflectits en el balanç consolidat a 31 de desembre de 2018 i 2017 són els següents:

Exercici 2018

	2018			
	Grup Mutua Madrileña	Grup CaixaBank	Associades	Total
Comptes a cobrar				
Crèdits operacions de coassegurança	-	-	-	-
Crèdits operacions de reassegurança	-	2	297	299
Deutors diversos	356	4.901	22	5.279
Fiances	454	21	-	475
Interessos a cobrar compte corrent	-	-	-	-
	810	4.924	319	6.053
Comptes a pagar				
Deutes operacions de coassegurança	-	-	755	755
Deutes operacions de reassegurança	-	-	3.670	3.670
Comissions per comercialització de primes (deutes amb mediadors)	-	38.649	-	38.649
Dividends	125.159	124.970	-	250.129
Altres	1.666	12.009	-	13.675
	126.825	175.628	4.425	306.878

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

	2017			
	Grup Mutua Madrileña	Grup CaixaBank	Associades	Total
Comptes a cobrar				
Crèdits operacions de coassegurança	-	-	12	12
Crèdits operacions de reassegurança	-	-	130	130
Deutors diversos	313	2.587	13	2.913
Fiances	416	21	-	437
Interessos a cobrar compte corrent	-	-	-	-
	729	2.608	155	3.492
Comptes a pagar				
Deutes operacions de coassegurança	-	-	686	686
Deutes operacions de reassegurança	-	-	3.400	3.400
Comissions per comercialització de primes (deutes amb mediadors)	-	41.860	-	41.860
Dividends	79.999	79.877	-	159.876
Altres	2.234	10.701	-	12.935
	82.233	132.438	4.086	218.757

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Durant l'exercici 2018 i el 2017 no s'han realitzat operacions entre SegurCaixa Adeslas i altres parts vinculades diferents de les empreses del Grup, com són els administradors i directius de SegurCaixa Adeslas i familiars propers a aquests.

5.14.1. Retribució al consell d'administració i a l'alta direcció de la Societat dominant

El Grup segueix les polítiques definides en aquesta matèria pel Consell d'Administració de la Societat dominant.

La retribució total abonada, incloent-hi les indemnitzacions per cessament, als membres del Consell d'Administració de la Societat dominant i a l'Alta Direcció de la Societat dominant durant l'exercici 2018 va pujar a 1.877 i 4.441 milers d'euros, respectivament (1.565 i 2.980 milers d'euros en l'exercici 2017). L'Alta Direcció de la Societat dominant està formada al tancament de l'exercici per 11 persones (12 persones el 2017).

Els plans de previsió existents en tots dos col·lectius es troben externalitzats mitjançant assegurances amb entitats de primer nivell i alienes al grup de consolidació del Grup. Les dotacions respectives han suposat 509 i 104 milers d'euros el 2018.

La responsabilitat civil d'Administradors i Directius de la Societat dominant es troba així mateix assegurada amb entitats d'assegurances de primer nivell i alienes al grup. Les primes satisfetes el 2018 van pujar a 44 milers d'euros.

Al tancament dels exercicis 2018 i 2017 no hi havia avançaments o crèdits concedits per la Societat dominant als seus Administradors, ni s'havien assumit amb aquests compromisos per garanties o avals.

5.14.2. Altra informació relativa a la Llei de Societats de Capital

En el deure d'evitar situacions de conflicte amb l'interès de la Societat dominant, durant l'exercici 2018 els administradors que han ocupat càrrecs al Consell d'Administració han complert les obligacions previstes en l'article 228 del text refós de la Llei de Societats de Capital. Quan en les sessions d'aquest Consell s'han tractat assumptes on l'interès de la Societat dominant hauria pogut entrar en conflicte amb el de l'entitat accionista d'aquella que va proposar a la Junta General la designació de determinats membres del Consell, o el de societats del seu mateix grup, aquests membres del Consell han abandonat la sessió abans de la deliberació i el vot corresponents. Sense perjudici d'això, un cop incorporats de nou a la sessió s'han adherit, als efectes oportuns, als acords que hagin adoptat els altres membres del Consell assistents.

5.15. FETS POSTERIORIS

En el període transcorregut amb posterioritat al 31 de desembre de 2018 fins a la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats, no s'ha produït cap esdeveniment significatiu addicional als esmentats anteriorment que requereixi un esment específic ni que tingui un efecte significatiu en els comptes anuals consolidats.

6. GESTIÓ DEL RISC

6.1. MARC DE GOVERNANÇA

Els principis i elements que conformen el sistema de govern corporatiu del Grup es recullen en els Estatuts Socials i en el Reglament del Consell d'Administració de la Societat dominant. En aquest últim cas, regula el règim intern i el funcionament del Consell i de les seves Comissions, així com els drets i deures dels consellers que conformen el seu òrgan d'administració.

El Sistema de govern corporatiu descansa, fonamentalment, en la composició dels seus òrgans socials i en un adequat procés de presa de decisions. A SegurCaixa Adeslas, el control i la gestió de la companyia es distribueixen entre la Junta General i el Consell d'Administració, amb el suport, si escau, de les diferents Comissions del Consell.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els elements més significatius desenvolupats per al seu sistema de governança són els següents:

- Definició jeràrquica i funcional per a tots els nivells de govern i decisió.
- Sistema de gestió de riscos encarregat de controlar i gestionar els riscos als quals està o es podria veure exposada la Companyia.
- Procés periòdic d'autoavaluació de riscos i de solvència a mitjà i llarg termini.
- Sistema de Control Intern amb processos i procediments orientats a la consecució dels objectius i capaços de proporcionar una seguretat raonable, no absoluta, a l'òrgan d'administració i a la direcció de la companyia.
- Les funcions fonamentals requerides per la normativa de Solvència II (Funció de gestió de riscos, Funció actuarial, Funció de compliment normatiu i Funció d'auditoria interna).

6.2. OBJECTIUS DEL SISTEMA DE GESTIÓ DE RISCOS

Com a principi general, el Grup ha desenvolupat el Sistema de Gestió de Riscos tenint en compte la proporcionalitat a la naturalesa, volum i complexitat de les seves operacions, la diversitat de canals de distribució

que utilitza, la diversitat de riscos que cobreix, incloent-hi tant riscos massa com grans riscos, així com la varietat de rams d'assegurança en què opera SegurCaixa Adeslas.

SegurCaixa Adeslas disposa d'un sistema de gestió de riscos que té com a principal objectiu el tractament uniforme dels diferents tipus de riscos als quals està exposada. Els principals pilars sobre els quals se sustenta el sistema de gestió de riscos són els següents:

- Disposar d'un sistema eficaç de Gestió de Riscos que comprendrà les estratègies, els processos i els procediments necessaris per identificar, mesurar, vigilar, gestionar i comunicar de manera periòdica els riscos als quals, a nivell individual i agregat, estigui o pugui estar exposada, i les seves interdependències.
- Assegurar una gestió eficaç i una adequada integració en l'estructura organitzativa i en el procés de presa de decisions de l'empresa.

El Sistema de Gestió de Riscos de SegurCaixa Adeslas s'estructura sobre la base del model de les tres línies de defensa:

1. La Primera línia de defensa correspon a les Unitats de negoci de cadascun dels Departaments. Són els responsables de la identificació, mesurament, gestió, monitoratge i informació dels riscos a diferents nivells.

2. La Segona línia de defensa (Control i seguiment) està composta per la Funció actuarial, la Funció de gestió de riscos i la Funció de compliment normatiu. Són els responsables d'establir mecanismes de vigilància i monitoratge per a la mitigació de l'exposició al risc, de coordinar les polítiques i procediments interns per complir la normativa externa, i de l'optimització dels controls a la recerca d'una relació acceptable de control/eficiència operativa.

3. La Tercera línia de defensa (Auditoria Interna) s'encarrega de la comprovació de l'adequació i eficàcia del sistema de control intern i d'altres elements del sistema de govern.

L'estratègia de riscos del Grup engloba les estratègies de cadascun dels seus negocis que són revisades i aprovades anualment pels Òrgans d'Administració.

L'Àrea de control de riscos és la responsable de coordinar la segona línia de defensa i assegurar l'eficàcia pel que fa al control i la gestió dels riscos, i, per tant, és la responsable de:

- Definir, mantenir i desenvolupar el procés de mesurament i control dels riscos per SegurCaixa Adeslas.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

- Efectuar un seguiment continu dels nivells de risc assumits per SegurCaixa Adeslas respecte a la propensió i els límits definits per a cada tipologia de riscos. Amb aquesta finalitat es realitzen, d'una banda, anàlisis de riscos assumits i proves d'estrès per evidenciar la possibilitat de dur a terme les estratègies davant situacions extremes.

Els diferents riscos s'han agrupat en les categories següents:

- Risc Financer, que recull els riscos de tipus d'interès i spread, mercat (variació en el preu de les accions i els fons d'inversió), divisa, crèdit, concentració, immobiliari, liquiditat i contrapart (comptes corrents i risc de crèdit amb reasseguradors i prenedors).
- Risc de negoci, que recull els riscos d'insuficiència de primes, insuficiència de reserves, caiguda i concentració per als negocis de no vida i salut, i els riscos de mortalitat, caiguda, despeses i catastròfic per al negoci de decessos.
- Riscos operacionals.
- Riscos d'entorn, que recullen els riscos estratègics i reputacionals.

6.3. RISC FINANCER

El sistema de gestió del risc financer se centra a controlar la incertesa dels mercats financers i a minimitzar els efectes potencials adversos sobre la seva rendibilitat financera.

Sobre la base de la política d'inversions del Grup, la gestió discrecional de les inversions correspon a CaixaBank Asset Management SGIIC, S.A.U., mentre que l'administració de les inversions correspon a la mateixa SegurCaixa Adeslas.

La gestió del risc financer es realitza amb caràcter general a través de dues metodologies:

1. Per a la cartera d'inversions (que inclou totes les inversions menys la cartera de decessos, immobiliària i inversió en societats participades) es duu a terme mitjançant la metodologia VaR paramètric - normal, amb un grau de confiança estadística del 95%. La base històrica per al càlcul de volatilitats dels actius són els retorns setmanals dels últims tres anys.
2. Per a la cartera de decessos es gestiona a través del model d'afectació de fluxos dels actius i els passius amb l'objectiu que les seves durades mitjanes siguin semblants, de manera que es mitigui el risc d'un

possible mismatch entre els possibles sinistres i els fluxos d'actius en cartera i, per tant, estar protegit davant moviments de tipus d'interès.

Tot seguit s'indiquen els principals riscos financers que impacten el Grup:

6.3.1. Risc de tipus d'interès i spread

El risc de tipus d'interès és aquell que mesura la sensibilitat davant les variacions en l'estructura temporal dels tipus d'interès o la volatilitat dels tipus d'interès, mentre que el risc de spread mesura la sensibilitat davant les variacions en el nivell o la volatilitat dels diferencials de crèdit en relació amb l'estructura temporal de tipus d'interès sense risc.

Tant la tresoreria com el deute financer del Grup estan exposats al risc de tipus d'interès, el qual podria tenir un efecte advers en els resultats financers i en els fluxos de caixa. S'efectuen periòdicament diferents anàlisis de sensibilitat de les seves carteres al risc de mercat derivat principalment de l'evolució dels tipus d'interès i dels diferencials de mercat.

En el quadre següent es mostra el nivell d'exposició al risc de tipus d'interès dels actius financers:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Inversions exposades al risc de tipus d'interès	Milers d'euros	
	31.12.2018	31.12.2017
Renda Fixa directa	1.177.497	375.234
Fons d'inversió de Renda Fixa	50.087	40.416
Total	1.227.584	415.650

6.3.2. Risc de mercat

El risc de mercat és el que mesura la sensibilitat davant les variacions en el valor de mercat de la renda variable i els fons d'inversió.

El Grup té exposició al risc de preu dels títols de capital a causa de les inversions classificades a valor raonable en el balanç consolidat. Per gestionar el risc de preu originat per inversions en títols de capital, el Grup estructura la

seva cartera d'acord amb els límits estipulats. Indirectament, i a través dels fons d'inversió en els quals inverteix, té exposició a actius invertits principalment en mercats europeus, americans (EUA) i el Japó.

Inversions exposades al risc de preu d'accions	Milers d'euros	
	31.12.2018	31.12.2017
Renda variable	20.892	15.094
Fons d'inversió de renda fixa	50.087	40.416
Fons d'inversió de renda variable	193.452	9.504
Fons d'inversió alternatius i infraestructures	169.596	164.048
Total	434.027	229.062

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

6.3.3. Risc de divisa

El risc de divisa mesura la sensibilitat a les variacions en el nivell o la volatilitat dels tipus de canvi de les divises.

La cartera del Grup no té exposició directa significativa al risc de tipus de canvi. La màxima exposició al risc de

tipus de canvi és indirecta, en la mesura en què els fons d'inversió en què es materialitzen les seves inversions poden tenir com a subjacents actius denominats en divisa no euro no coberts.

L'exposició del Grup al risc de tipus de canvi al final de l'exercici sobre el qual s'informa va ser la següent:

Saldos mantinguts en:	Milers d'euros					
	31.12.2018			31.12.2017		
	Instruments financers - Cartera DPV	Derivats de cobertura	Efectiu i equivalents d'efectiu	Instruments financers - Cartera DPV	Derivats de cobertura	Efectiu i equivalents d'efectiu
Dòlars USA	145.393	2.480	3.927	27.074	476	2.781
Iens japonesos	33.961	852	626	-	-	2
Corones Sueques	533	-	17	748	-	2
Francs Suïssos	-	-	479	-	-	8
Lliures Esterlines	2.279	-	1.061	2.657	-	286
Corones Daneses	1.097	-	47	1.411	-	10
Corones Noruegues	-	-	3	646	-	6
Total	183.263	3.332	6.160	32.536	476	3.095

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

6.3.4. Risc de crèdit

El risc de tipus de crèdit mesura la probabilitat d'impagament per part de l'emissor o contrapart.

En relació amb el risc de crèdit associat als instruments financers, la política establerta pel Grup s'ha basat en dos principis bàsics:

- Prudència: el risc de crèdit es determina pel menor de les tres principals agències de ràting (S&P, Moody's i Fitch). Les posicions en high yield han de

ser sempre identificades en els informes que es presenten a la Comissió d'Inversions.

- Diversificació: diversificació en sectors i emissors, sempre que compleixin els límits legals i els establerts en la Política d'Inversions.

Actualment, el Grup manté el 71% de la seva cartera d'inversions en valors investment grade, tant en renda fixa, principalment deute públic, com en comptes i dipòsits en entitats financeres

de primer nivell, bàsicament BBVA, Santander, Bankinter, Bankia, CaixaBank i Sabadell.

Pel que fa als saldos que es mantenen a cobrar dels prenedors d'assegurança, no hi ha una concentració significativa del risc de crèdit amb tercers.

Qualitat creditícia dels actius financers

La qualitat creditícia en base al ràting dels actius financers subjectes al risc de crèdit a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent (en milers d'euros):

Concepte	Milers d'euros	
	2018	2017
Actius financers disponibles per a la venda - instruments de deute		
AAA	-	-
AA	1.106	724
A	3.851	15.874
BBB	1.171.933	358.636
BB	607	-
B	-	-
C	-	-
Sense classificar	-	-
Subtotal	1.177.497	375.234

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Concepte	Milers d'euros	
	2018	2017
Préstecs i partides a cobrar		
A	199.923	199.964
Sense classificar	456.525	411.028
Subtotal	656.448	610.992
Efectiu i altres mitjans equivalents		
A	89.896	521.500
BBB	469.630	956.592
BB	-	202
B	-	10
Sense classificar	243	233
Subtotal	559.769	1.478.537
Total	2.393.714	2.464.763

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

6.3.5. Risc de concentració

Increment dels impactes d'un risc com a conseqüència d'una concentració més gran en un emissor i/o instrument financer.

Respecte als riscos de concentració i liquiditat, SegurCaixa Adeslas disposa d'una política de

concentració i liquiditat, que suposa el marc de referència per a l'actuació en aquest àmbit.

L'objectiu bàsic en relació amb el risc de concentració és disposar d'una cartera suficientment diversificada. En aquest sentit, actualment els únics riscos de concentració de la cartera d'inversions es troben en la inversió en dipòsits i pagarés en entitats financeres.

Sense considerar deute públic, el desglossament dels actius per emissors en els quals la inversió actual és superior al 5% sobre el total de la cartera és el següent:

Emissor	Milers d'euros	
	31.12.2018	31.12.2017
Banco Santander	260.774	530.001
Total	260.774	530.001

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Addicionalment, el detall dels actius financers classificats a 31 de desembre de 2018 i 2017, desglossat per categoria comptable i zona d'emissió/liquidació dels actius, és el següent:

Exercici 2018

País	A 31 de desembre de 2018				
	Renda Fixa	Instruments de patrimoni	Pagarés	Préstecs concedits a entitats associades	Derivats de cobertura (actiu)
Àustria	-	986	-	-	-
Bèlgica	-	-	-	-	-
Dinamarca	-	1.097	-	-	-
Finlàndia	-	1.048	-	-	-
França	5.494	5.582	-	-	-
Alemanya	3.026	8.194	-	-	-
Irlanda	2.036	216.978	-	-	-
Itàlia	895.612	1.083	-	-	-
Japó	-	33.961	-	-	-
Luxemburg	-	93.744	-	-	-
Països Baixos	1.546	387	-	-	-
Noruega	-	-	-	-	-

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2018

País	A 31 de desembre de 2018				
	Renda Fixa	Instruments de patrimoni	Pagarés	Préstecs concedits a entitats associades	Derivats de cobertura (actiu)
Portugal	1.049	-	-	-	-
Espanya	259.923	14.118	199.923	-	-
Suècia	-	533	-	-	-
Suïssa	-	-	-	-	-
Regne Unit	3.064	2.998	-	-	-
Estats Units	5.747	58.713	-	-	3.332
Total	1.177.497	439.423	199.923	-	3.332

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

País	A 31 de desembre de 2017				
	Renda Fixa	Instrumentos de patrimoni	Pagarés	Préstecs concedits a entitats associades	Derivats de cobertura (actiu)
Àustria	775	-	-	-	-
Bèlgica	2.288	421	-	-	-
Dinamarca	757	1.411	-	-	-
França	16.075	6.685	-	-	-
Alemanya	6.442	28.235	-	-	-
Irlanda	1.201	65.325	-	-	-
Itàlia	51.027	865	-	-	-
Luxemburg	1.642	98.220	-	-	-
Països Baixos	11.090	631	-	-	-
Noruega	-	646	-	-	-
Portugal	1.143	-	-	-	-
Espanya	266.753	5.628	199.964	-	-
Suècia	557	748	-	-	-
Suïssa	703	-	-	-	-
Regne Unit	2.548	3.437	-	-	-
Estats Units	12.233	18.625	-	-	476
Total	375.234	230.877	199.964	-	476

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

6.3.6. Risc immobiliari

El risc de preus immobiliaris mesura la sensibilitat davant les variacions en el nivell o la volatilitat dels preus de mercat de la propietat immobiliària.

El Grup té exposició al risc de preus del mercat immobiliari en immobles de la seva propietat i que estan destinats o bé al lloguer o per a ús propi donant suport a la seva activitat. El detall de les exposicions es mostra a continuació:

Inversions exposades al risc immobiliari	Milers d'euros	
	31.12.2018	31.12.2017
Inversions Immobiliàries	26.556	27.002
Immobles ús propi	23.129	27.301
Total	49.685	54.303

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

6.3.7. Risc de liquiditat

El risc de liquiditat en el Grup és el risc que no es puguin liquidar les seves inversions i la resta d'actius abans del seu venciment o que la liquidació suposi costos addicionals, per tal de fer front a les seves obligacions financeres.

Una gestió prudent del risc de liquiditat implica el manteniment d'efectiu, valors negociables i la disponibilitat de finançament mitjançant un import suficient de facilitats de crèdit compromeses i tenir capacitat per liquidar posicions de mercat. El

departament de tresoreria té com a objectiu mantenir liquiditat suficient per fer front als seus compromisos.

Els principals elements que utilitza el Grup per a la gestió del risc de liquiditat són els següents:

- Manté saldos en tresoreria per imports suficients per cobrir folgadamment els compromisos derivats del seu negoci.
- Totes les inversions efectuades en dipòsits bancaris tenen liquiditat immediata sense penalització.

- Les inversions financeres estan realitzades, gairebé en la seva totalitat, en títols cotitzats en mercats organitzats que permetrien la seva realització en el cas que es pogués produir alguna situació de tensió de liquiditat.

Fluxos derivats de contractes d'assegurances

Tot seguit es detalla el calendari estimat dels desemborsos corresponents als contractes d'assegurança en vigor a 31 de desembre de 2018 i 2017.

Exercici 2018

Milers d'euros	Sortides d'efectiu estimades als anys						Total
	2019	2020	2021	2022	2023	Posteriors	
Provisió d'assegurances de Decessos	14.330	11.795	11.748	11.683	11.597	438.362	499.515
Provisió per a prestacions	815.416	147.362	40.868	19.778	9.979	22.495	1.055.898
Deutes per operacions d'assegurança directa i coassegurança	54.582	-	-	-	-	-	54.582
Deutes per operacions de reassegurança	23.945	-	-	-	-	-	23.945
Total	908.273	159.157	52.616	31.461	21.576	460.857	1.633.940

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Exercici 2017

Milers d'euros	Sortides d'efectiu estimades als anys						Total
	2018	2019	2020	2021	2022	Posteriors	
Provisió d'assegurances de Decessos	11.260	9.474	9.463	9.435	9.389	381.989	431.009
Provisió per a prestacions	790.466	129.995	33.494	18.910	8.880	20.497	1.002.242
Deutes per operacions d'assegurança directa i coassegurança	52.996	-	-	-	-	-	52.996
Deutes per operacions de reassegurança	33.678	-	-	-	-	-	33.678
Total	888.399	139.468	42.957	28.345	18.269	402.486	1.519.925

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Tot seguit es detalla l'evolució de la sinistralitat de l'assegurança directa, així com la provisió per a prestacions associada des de l'any d'ocurrència dels sinistres fins al tancament de l'exercici 2018 (en milers d'euros).

Any d'ocurrència dels sinistres - Sinistres pagats	2018										
	Any d'ocurrència	1 any després	2 anys després	3 anys després	4 anys després	5 anys després	6 anys després	7 anys després	8 anys després	9 anys després	Més de 9 anys
2008 i anteriors	898.803	159.384	3.755	1.401	369	177	219	433	172	168	266
2009	837.640	163.969	3.633	838	881	428	430	664	429	310	
2010	934.785	187.434	3.399	1.507	1.193	876	383	249	85		
2011	1.020.070	194.135	3.695	2.079	2.549	1.477	1.672	384			
2012	1.204.924	194.657	6.549	5.954	7.007	4.293	749				
2013	1.254.118	237.320	13.549	8.366	4.878	2.852					
2014	1.285.163	328.100	18.421	11.710	6.339						
2015	1.572.036	338.061	21.710	12.052							
2016	1.637.727	383.658	26.289								
2017	1.749.347	417.145									
2018	1.854.828										

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Any d'ocurrència dels sinistres - Provisions	2018										
	Any d'ocurrència	1 any després	2 anys després	3 anys després	4 anys després	5 anys després	6 anys després	7 anys després	8 anys després	9 anys després	Més de 9 anys
2008 i anteriors	166.995	21.181	17.381	12.200	6.809	2.678	-	1.474	1.536	808	1.607
2009	159.838	13.789	10.348	6.605	5.197	5.523	4.095	4.190	1.013	557	
2010	212.008	25.962	15.020	9.710	8.017	4.735	1.961	1.241	1.099		
2011	216.847	30.797	18.245	15.964	14.554	6.641	2.524	1.390			
2012	250.734	39.760	18.171	25.459	14.574	6.312	6.190				
2013	241.787	30.292	49.268	26.340	14.485	12.035					
2014	264.421	79.335	52.002	31.683	19.119						
2015	506.000	108.785	73.351	43.010							
2016	594.117	226.071	102.024								
2017	523.149	230.913									
2018	515.441										

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Risc de liquiditat derivat d'actius i passius financers

Els imports dels actius financers existents a 31 de desembre de 2018 amb un venciment determinat o determinable, classificats per any de venciment, són els següents:

Exercici 2018

ACTIUS FINANCERS	Milers d'euros							
	2019	2020	2021	2022	2023	Anys posteriors	Sense venciment	Total
Instrumentos de patrimoni	-	-	-	-	-	-	439.423	439.423
Valors representatius de deute	861.678	7.840	9.229	8.630	11.767	278.353	-	1.177.497
Derivats de cobertura (actiu)	3.332	-	-	-	-	-	-	3.332
Instrumentos híbrids	-	-	-	-	-	-	-	-
Pagarés	-	199.923	-	-	-	-	-	199.923
Dipòsits amb entitats de crèdit	184.019	60.000	-	-	-	-	-	244.019
Dipòsits constituïts per reassegurança	1	-	-	-	-	-	-	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	413.911	-	-	-	-	-	-	413.911
Crèdits per operacions de reassegurança	11.693	-	-	-	-	-	-	11.693
Crèdits per operacions de coassegurança	2.825	-	-	-	-	-	-	2.825
Resta de crèdits i AP	23.161	301	645	1.346	1.800	842	-	28.095
Total	1.500.620	268.064	9.874	9.976	13.567	279.195	439.423	2.520.719

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els imports dels actius financers existents a 31 de desembre de 2017 amb un venciment determinat o determinable, classificats per any de venciment, són els següents:

Exercici 2017

ACTIUS FINANCERS	Milers d'euros							
	2018	2019	2020	2021	2022	Anys posteriors	Sense venciment	Total
Instrument de patrimoni	-	-	-	-	-	-	230.877	230.877
Valors representatius de deute	15.561	4.543	11.663	11.434	18.973	313.060	-	375.234
Derivats de cobertura (actiu)	476	-	-	-	-	-	-	476
Instrument híbrids	-	-	-	-	-	-	-	-
Pagarés	199.964	-	-	-	-	-	-	199.964
Dipòsits amb entitats de crèdit	380.040	-	-	-	-	-	-	380.040
Dipòsits constituïts per reassegurança	1	-	-	-	-	-	-	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	378.096	-	-	-	-	-	-	378.096
Crèdits per operacions de reassegurança	10.791	-	-	-	-	-	-	10.791
Crèdits per operacions de coassegurança	2.023	-	-	-	-	-	-	2.023
Resta de crèdits i AP	15.017	233	482	812	1.592	1.981	-	20.117
Total	1.007.069	4.543	11.663	11.434	18.973	313.060	230.877	1.597.619

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els imports dels passius financers existents a 31 de desembre de 2018 amb un venciment determinat o determinable, classificats per any de venciment, són els següents:

Exercici 2018

Milers d'euros	PASSIUS FINANCERS						
	2019	2020	2021	2022	2023	Anys posteriors	Total
- Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	2.912	-	-	-	-	-	2.912
- Deutes per operacions d'assegurança	53.568	-	-	-	-	-	53.568
- Deutes per operacions de reassegurança	23.945	-	-	-	-	-	23.945
- Deutes per operacions de coassegurança	1.014	-	-	-	-	-	1.014
- Altres deutes	489.756	-	-	-	-	-	489.756
Total	571.195	-	-	-	-	-	571.195

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Els imports dels passius financers existents a 31 de desembre de 2017 amb un venciment determinat o determinable, classificats per any de venciment, són els següents:

Exercici 2017

Milers d'euros	PASSIUS FINANCERS						
	2018	2019	2020	2021	2022	Anys posteriors	Total
- Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	5.019	-	-	-	-	-	5.019
- Deutes per operacions d'assegurança	50.261	-	-	-	-	-	50.261
- Deutes per operacions de reassegurança	33.678	-	-	-	-	-	33.678
- Deutes per operacions de coassegurança	2.734	-	-	-	-	-	2.734
- Altres deutes	391.556	-	-	-	-	-	391.556
Total	483.248	-	-	-	-	-	483.248

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

En el negoci de Decessos es fa una gestió activa dels seus actius i passius a través de tècniques d'immunització financera per tal de garantir millor la cobertura de fluxos i estar protegits davant els moviments de tipus d'interès de mercat.

La durada modificada reflecteix la sensibilitat del valor dels actius davant moviments en els tipus d'interès i representa una aproximació de la variació percentual que experimentaria el valor dels actius i passius per cada punt percentual de variació dels tipus d'interès. Aquestes durades modificades del negoci de Decessos es mostren en el quadre següent:

Durada modificada	2018	2017
Actius	8,5	9,4
Passius	9,3	9,9

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

6.3.8. Risc de contrapart

El risc de contrapart recull el risc de crèdit que es genera com a conseqüència de l'exposició en instruments derivats i crèdits per operacions de l'assegurança directa i la reassegurança.

El detall dels actius afectats pel risc de contrapart a 31 de desembre de 2018 i 2017, desglossat per categoria comptable, és el següent:

Concepte	Milers d'euros	
	2018	2017
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	1	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	413.911	378.096
Crèdits per operacions de reassegurança	11.693	10.791
Crèdits per operacions de coassegurança	2.825	2.023
Altres crèdits	28.095	20.117
Total Crèdits operacions d'assegurança	456.525	411.028

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

La posició neta dels saldos de reassegurança cedida i retrocedida són els següents:

Reassegurança cedida i retrocedida	2018	2017
Provisió per a prestacions	96.789	90.637
Crèdits per operacions de reassegurança	11.693	10.791
Crèdits per operacions de reassegurança cedida i retrocedida	-	-
Deutes per operacions de reassegurança cedida i retrocedida	(23.945)	(33.678)
Total posició neta	84.537	67.750

Pel que fa als saldos que es mantenen a cobrar dels prenedors d'assegurança, no hi ha una concentració significativa del risc de crèdit amb tercers i tots els crèdits davant reasseguradors es mantenen amb entitats el ràting de les quals és de grau d'inversió.

6.4. RISC DE NEGOCI

Els contractes d'assegurances generen riscos amb motiu de la seva subscripció i que provenen fonamentalment de la suficiència de la tarifa i del nivell de les provisions constituïdes que han de ser suficients per fer front a les indemnitzacions derivades de sinistres o obligacions assumides en els mateixos contractes.

6.4.1. Risc de subscripció

Els principals riscos als quals estan exposats els contractes d'assegurances de SegurCaixa Adeslas són els següents:

Assegurances No Vida i salut:

- **Risc de Primes:** es deu a les fluctuacions en el moment, freqüència i gravetat dels successos assegurats. Considera el risc que la provisió per a primes sigui insuficient per atendre els sinistres o que hagi de ser incrementada.

- **Risc de Reserves** (suficiència de provisions tècniques): deriva de les fluctuacions en el moment i quantia de la liquidació dels sinistres. En la Nota 5.8 s'aporta informació sobre l'evolució de les provisions tècniques.
- **Risc de catàstrofe:** risc de pèrdua o de modificació adversa del valor de les responsabilitats derivades de les assegurances, a causa d'una notable incertesa en les hipòtesis de tarifació i constitució de provisions corresponents a successos extrems o excepcionals.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

- **Risc de caiguda:** com que els beneficis esperats inclosos en les primes futures dels contractes d'assegurança existents es reconeixen en els fons propis admissibles de les empreses d'assegurances i reassegurances, el mòdul de risc de subscripció de l'assegurança diferent de la de vida ha de tenir en compte el risc de caiguda connex als contractes d'assegurança i reassegurança.

- **Risc de concentració del risc d'assegurances:** SegurCaixa Adeslas ha dut a terme una política de diversificació dels riscos assegurats en els diferents rams d'assegurança (vegeu import de primes per ram recollit en la Nota 5.10). La Societat dominant disposa de mecanismes de control intern i procediments que li permeten detectar tot tipus de concentracions del risc assegurador.

Dins dels elements mitigadors del risc d'assegurança derivat de concentracions o acumulació de cobertures

es fa servir la transferència de risc instrumentalitzada a través de contractes de reassegurança.

Assegurances Decessos:

Els principals riscos als quals estan exposats els contractes d'assegurances de decessos són els següents:

- **Risc de Mortalitat:** risc de pèrdua o de modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de Decessos, a causa de variacions en el nivell, la tendència o la volatilitat de les taxes de mortalitat, per a aquells casos en què un augment de la taxa de mortalitat generi un augment en el valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de vida.
- **Risc de Caigudes:** risc de pèrdua o de modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de Decessos, a causa de

variacions en el nivell o la volatilitat de les taxes de discontinuïtat, cancel·lació, renovació i rescat de les pòlisses.

- **Risc de Despeses:** risc de pèrdua o de modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de Decessos, a causa de variacions en el nivell, la tendència o la volatilitat de les despeses d'execució dels contractes.
- **Risc Catastròfic:** risc de pèrdua o de modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de Decessos, a causa d'una notable incertesa en les hipòtesis de tarifació i constitució de provisions corresponents a successos extrems o extraordinaris.

L'exposició de risc assegurador en funció del volum de primes i provisions tècniques en els diferents rams es mostra en el quadre següent:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Rams	2018		2017	
	Primes	Provisions Tècniques	Primes	Provisions Tècniques
Autos	219.943	341.881	218.425	329.658
Multiriscos	431.184	450.608	413.369	449.011
Salut	2.381.110	695.092	2.203.734	603.914
Decessos	135.910	531.636	124.398	459.502
Accidents	164.332	151.216	140.489	114.962
Altres	79.864	153.273	69.893	152.370
Total	3.412.343	2.323.706	3.170.308	2.109.417

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

6.4.2. Política de reassegurança

La mitigació del risc assegurador es duu a terme a través dels contractes de reassegurança. L'objectiu de la reassegurança és reforçar el nivell de transferència de risc. A través de la cessió a la reassegurança, es pretén donar suport a tots els rams en el seu desenvolupament, reduir els riscos i contribuir amb la funció financera de la reassegurança (dipòsits).

Dins de l'estratègia global d'optimització de la cessió a la reassegurança, els tractats que s'utilitzen són:

- **Proporcionals**

SegurCaixa Adeslas, com a mecanisme de transferència de risc, disposa de contractes amb diferents modalitats:

- o Quota part: La cessió al reassegurador és una proporció o percentatge de tots els riscos.
- o Excedent: La cessió al reassegurador és també una proporció o percentatge, però no de tots els riscos, com passa en el quota-part, sinó només d'aquells que excedeixin un import predeterminat.

- **No proporcionals**

Es donen en el negoci de No Vida i es caracteritzen perquè el repartiment de responsabilitats entre

la cedent i el reassegurador s'efectua en base al sinistre i no a la suma assegurada, com passa en la reassegurança proporcional. El reassegurador rep un percentatge de les primes o de la prima original i no la proporció corresponent a la suma assegurada, com en la reassegurança proporcional.

- o Excés de Pèrdua (XL). És la modalitat mitjançant la qual el reassegurador accepta pagar a la cedent tots els sinistres que superin un límit prèviament fixat (retenció) a canvi d'un percentatge del total de primes retingudes per la companyia cedent.

- o Stop Loss (SL). Aquesta modalitat de reassegurança és especialment indicada per protegir els resultats finals de la cedent en un ram determinat, ja sigui per un augment de la freqüència o de la intensitat dels sinistres.

La política de reassegurança de SegurCaixa Adeslas es projecta, dins de la filosofia del control del risc, cap a l'adequada protecció davant desviacions inesperades de sinistralitat amb reasseguradors del primer nivell en qualitat creditícia i de servei, amb les millors condicions econòmiques que permeti el mercat.

La selecció de reasseguradors se circumscriu, de moment, preferiblement als que operen en el mercat continental europeu, i s'avalua el seu nivell de qualitat

per la solvència creditícia i prestigi en el mercat significat per la seva permanència i bon servei. Si es garanteixen les condicions òptimes del mercat es valora l'estabilitat en els quadres de les empreses líders en la indústria reasseguradora.

El procés de selecció, obert a tot el mercat en igualtat de condicions, permet la intermediació, sempre que aportin valor, en el disseny de les estructures de reassegurança i determinació de les retencions òptimes, o per l'anàlisi i valoració de l'eficiència de la reassegurança, atès el seu profund i continu coneixement del mercat i les seves alternatives.

Per a la prossecució d'aquestes finalitats es realitzen estudis periòdics d'optimització de la cobertura contractada per analitzar les diferents estructures de reassegurança i la seva adequació a la cartera real i el seu comportament, detenint-se en l'estudi de la relació freqüència/intensitat per determinar el percentatge de cessió del risc.

La reassegurança ha contribuït al desenvolupament equilibrat de nous negocis i productes, alhora que ha permès assumir noves iniciatives amb un control del risc mesurat i limitat.

Un altre dels punts en què es treballa és la promoció de la transferència de coneixement i informació rellevant

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

per al negoci, promovent la innovació amb propostes concretes.

6.4.3. Risc operacional

El risc operacional es deriva de la possibilitat de patir pèrdues derivades d'errors en els processos, personal o sistemes. En aquest sentit, SegurCaixa Adeslas ha dut a terme una definició dels riscos operacionals més rellevants de manera alineada amb Solvència II:

- Clients, productes i pràctiques empresarials.
- Danys a actius materials.
- Incidències en el negoci i errors en sistemes.
- Fraud intern.
- Fraud extern.
- Execució, lliurament i gestió de processos.
- Relacions laborals i seguretat al lloc de treball.
- Normativa interna i externa.

SegurCaixa Adeslas, ajustant-se al que disposen els requeriments establerts en la normativa de Solvència II i a les millors pràctiques en matèria de Control Intern definides en el marc integrat de Control Intern COSO, ha establert i documentat un Sistema de Control Intern apropiat a la seva organització. Aquest sistema

de procediments administratius i comptables consta d'una estructura adequada i de mecanismes apropiats d'informació a tots els nivells de l'entitat.

El model de gestió del risc operacional es basa fonamentalment en una valoració dels diferents riscos i controls mitgadors d'aquests riscos.

Avaluació de riscos

La valoració del risc inherent de cada activitat és responsabilitat fonamental dels responsables de diferents processos de SegurCaixa Adeslas.

El risc inherent és el risc intrínsec a qualsevol activitat efectuada a la companyia i es valora en funció de l'impacte d'aquest risc i la freqüència amb què es pot materialitzar.

Avaluació de controls i del risc residual

Els controls s'executen en tots els nivells de SegurCaixa Adeslas i en cadascuna de les etapes de la gestió del negoci. El coneixement dels riscos possibilita evitar-los o minimitzar-los.

L'autoavaluació de controls preveu, d'una banda, l'avaluació del Grau de Mitigació del control i, de l'altra, l'avaluació del risc residual.

El grau de mitigació dels controls és la capacitat que té un control de disminuir el risc associat a una determinada activitat. El model definit d'avaluació del grau de mitigació dels controls va encaminat a valorar el disseny de cadascun dels controls identificats i la seva execució, així com les evidències generades en el seu funcionament.

El risc residual és el risc inherent no cobert pels controls implementats per mitigar-lo. La seva valoració s'obté a partir de la consideració del grau de mitigació dels controls sobre el risc inherent.

6.4.4. Risc d'Entorn

SegurCaixa Adeslas té establerts controls per tal d'assegurar els riscos derivats de l'entorn a què s'enfronta la Companyia a mitjà termini. S'ha dut a terme una definició dels riscos d'entorn, diferenciant-los en dos grans grups:

1. Riscos estratègics: que recull tant riscos derivats d'incompliment dels objectius estratègics com altres aspectes derivats de l'entorn (canvis legislatius, canvis en la competència, evolució macroeconòmica, etc.).
2. Riscos reputacionals: que recull les conseqüències negatives de l'acció, esdeveniment o situació que

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

podria impactar negativament en la reputació d'una organització.

El model de gestió dels riscos estratègics es realitza fonamentalment a partir del monitoratge del grau de compliment de les diferents iniciatives estratègiques i els seus principals riscos associats.

La gestió del risc reputacional es basa en un model de dos pilars:

a) Pilar Preventiu, l'objectiu fonamental del qual és identificar i avaluar els riscos reputacionals, obtenint informació que permeti preveure l'existència de

possibles problemes en la gestió amb els diferents grups d'interès (clients, proveïdors, organismes públics, etc.).

b) Pilar Proactiu, l'objectiu fonamental del qual és establir les respostes necessàries per gestionar el risc reputacional, actuant de manera eficaç davant l'existència d'un fet que pugui provocar un possible risc sobre la reputació de l'Entitat. Aquest pilar disposa de dues eines fonamentals:

- Plans de contingència que permetin conèixer la situació i prendre les mesures oportunes en el mínim temps possible.

- Plans de comunicació, que permetin mitigar els impactes que determinades situacions puguin tenir sobre la reputació de l'Organització.

6.4.5. Sensibilitats al risc

Sent tots els riscos importants per a la Societat dominant, des d'un punt de vista de gestió de riscos, a continuació es mostren els riscos de negoci més sensibles en termes d'impacte sobre els Fons propis:

Risc	Paràmetre	2018	2017
Risc de Negoci	Primes (-10%)	(52.575)	(41.938)
	Sinistralitat (+5%)	(93.294)	(87.592)

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

7. ALTRA INFORMACIÓ

7.1. INFORMACIÓ SOBRE LA PLANTILLA

El nombre mitjà de persones ocupades pel Grup en l'exercici 2018 i 2017, distribuït per categories professionals, d'acord amb el conveni d'Assegurances, ha estat el següent:

Nivell	2018			2017		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Comitè de Direcció	8	1	9	13	-	13
Equip Directiu	33	7	40	26	6	32
Línia Intermèdia	120	48	168	119	43	162
Titulats i tècnics	392	439	831	377	414	791
Comercials	97	214	311	94	215	309
Personal administratiu	112	459	571	112	470	582
Personal de Clínica	677	3.321	3.998	626	3.127	3.753
Total	1.439	4.489	5.928	1.367	4.275	5.642

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

El nombre d'empleats a 31 de desembre de 2018 i 2017 no difereix significativament respecte al nombre mitjà de persones ocupades durant aquests exercicis.

El nombre mitjà de persones ocupades durant l'exercici 2018 i 2017 amb discapacitat més gran o igual al 33%, desglossat per categories, és el següent:

Nivell	2018	2017
Comitè de Direcció	-	-
Equip Directiu	-	-
Línia Intermèdia	2	2
Titulats i tècnics	13	12
Comercials	-	6
Personal administratiu	5	1
Personal de Clínica	25	26
Total	45	47

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

7.2. INFORMACIÓ SOBRE HONORARIS D'AUDITORIA

Durant l'exercici 2018 i 2017, els honoraris carregats relatius als serveis d'auditoria de comptes i a altres serveis prestats per l'auditor del Grup, Deloitte, S.L., o per una empresa vinculada a l'auditor per control, propietat comuna o gestió han estat els següents (en milers d'euros i sense IVA):

Descripció	Serveis prestats per l'auditor de comptes i per empreses vinculades	
	Exercici 2018	Exercici 2017
Serveis d'Auditoria	554	567
Altres serveis de Verificació	211	138
Total serveis d'Auditoria i Relacionats	765	705
Serveis d'Assessorament Fiscal	-	15
Altres Serveis	-	130
Total Altres Serveis Professionals	-	145

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

7.3. INFORMACIÓ SOBRE EL PERÍODE MITJÀ DE PAGAMENT

Tot seguit es detalla la informació requerida per la Disposició addicional tercera de la Llei 15/2010, de 5 de juliol (modificada a través de la Disposició final segona de la Llei 31/2014, de 3 de desembre), preparada d'acord amb la Resolució de l'ICAC de 29 de gener de 2016, sobre la informació que cal incorporar en la memòria dels comptes anuals en relació amb el període mitjà de pagament a proveïdors en operacions comercials:

	Exercici 2018	Exercici 2017
	Dies	Dies
Període mitjà de pagament a proveïdors	44,76	44,24
Ràtio d'operacions pagades	45,51	45,14
Ràtio d'operacions pendents de pagament	26,17	27,53
	Milers d'Euros	Milers d'Euros
Total de pagaments realitzats	267.947	250.943
Total pagaments pendents	8.867	13.485

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

D'acord amb la Resolució de l'ICAC, per al càlcul del període mitjà de pagament a proveïdors s'han tingut en compte les operacions comercials corresponents al lliurament de béns o prestacions de serveis meritades des de la data d'entrada en vigor de la Llei 31/2014, de 3 de desembre.

Es consideren proveïdors, a l'exclusiu efecte de donar la informació prevista en aquesta Resolució, els creditors comercials per deutes amb subministradors de béns o serveis, inclosos en la partida "Resta d'altres deutes" del passiu corrent del balanç consolidat.

S'entén per "Període mitjà de pagament a proveïdors" el termini que transcorre des del lliurament dels béns o la prestació dels serveis a càrrec del proveïdor i el pagament material de l'operació.

El termini màxim legal de pagament aplicable al Grup en l'exercici 2018 segons la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, és de 30 dies, llevat d'existència de pacte de les parts, sense que en cap cas es pugui acordar un termini superior a 60 dies naturals.

7.4. INFORMACIÓ SOBRE MEDI AMBIENT

Es considera activitat mediambiental qualsevol operació el propòsit principal de la qual sigui la minimització de l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient.

Les operacions globals del Grup es regeixen per lleis relatives a la protecció del medi ambient

("Lleis mediambientals") i la seguretat i salut del treballador ("Lleis sobre seguretat laboral").

El Grup considera que compleix substancialment aquestes lleis i que manté procediments dissenyats per fomentar-ne i garantir-ne el compliment. Per la seva activitat, el Grup no ha necessitat dur a terme inversions de caràcter mediambiental, ni ha incorregut en despeses d'aquesta naturalesa, per la qual cosa no s'ha aplicat cap deducció per inversió en el càlcul de l'Impost de Societats corresponent a l'exercici. Així mateix, no s'ha considerat necessari registrar provisió per a riscos i despeses de caràcter mediambiental, ja que s'ha considerat que no hi ha contingències relacionades amb la protecció i millora del medi ambient.

DETALL DELS IMMOBLES PROPIETAT DEL GRUP

En milers d'euros

Immoble	Localitat	Ús	Valor de Taxació 2015	Valor de Taxació 2017	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Plaça Urquinanoa, 6, 2n A	Barcelona	Llogat	715	715	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 2n B	Barcelona	Llogat	447	447	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 2n C	Barcelona	Llogat	1.208	1.210	2	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 3r A	Barcelona	Llogat	730	730	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 3r C	Barcelona	Llogat	1.205	1.205	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 4t A	Barcelona	Llogat	968	969	1	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 4t B	Barcelona	Llogat	462	462	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 4t C	Barcelona	Llogat	902	902	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 5è A	Barcelona	Llogat	742	742	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 5è B	Barcelona	Llogat	460	460	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 5è C	Barcelona	Llogat	1.133	1.133	-	13-jun.-17	Gesvalt
Josep Pla, 101	Barcelona	Llogat	5.821	6.184	363	13-jun.-17	Gesvalt
Torre Nord 1 - B	Barcelona	Llogat	879	961	82	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 52, 2 E	Pontevedra	Llogat	93	95	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Romera, 45	Dos Hermanas	Lloguer/Venda	226	217	(9)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
López Peláez, 13-15-17	Tarragona	Llogat	7.664	7.651	(13)	2-ago.-17	Gesvalt
Cronista Sessé, 7 Garatges	Tarragona	Llogat	298	308	10	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
López Peláez, 19 B	Tarragona	Llogat	379	342	(37)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor

En milers d'euros

Immoble	Localitat	Ús	Valor de Taxació 2015	Valor de Taxació 2017	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Gaietà Soler, 6	Badalona	Lloguer/Venda	140	161	21	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Linares Rivas, 4	la Corunya	Lloguer/Venda	719	736	17	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Clara Campoamor, 4	Alcázar S. Juan	Lloguer/Venda	421	399	(22)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Gran Via, 480 baixa	Barcelona	Lloguer/Venda	208	196	(12)	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Gran Via, 480 Soterrani	Barcelona	Lloguer/Venda	86	83	(3)	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Ronda Sant Pau, 34-36	Barcelona	Lloguer/Venda	328	332	4	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Gran Via, 618	Barcelona	Lloguer/Venda	599	664	65	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Reyes Católicos, 10 E	Burgos	Lloguer/Venda	104	101	(3)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Reyes Católicos, 10 H	Burgos	Lloguer/Venda	102	99	(3)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Libertad, 7, 2n G	Guipúscoa	Lloguer/Venda	294	324	30	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Libertad, 7 Traster	Guipúscoa	Lloguer/Venda	11	11	-	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Voluntarios de Santiago, 5	Oscá	Lloguer/Venda	94	94	-	24-jun.-17	Grupo Tasvalor
León y Castillo, 30	Las Palmas	Lloguer/Venda	142	152	10	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 54, 1 A	Pontevedra	Lloguer/Venda	92	94	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 54, 1 B	Pontevedra	Lloguer/Venda	96	98	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 52, 3 H	Pontevedra	Lloguer/Venda	97	99	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 54, 6 D	Pontevedra	Lloguer/Venda	94	96	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Primero de Mayo	Puertollano	Lloguer/Venda	314	313	(1)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor

En milers d'euros

Immoble	Localitat	Ús	Valor de Taxació 2015	Valor de Taxació 2017	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Madrona, 1, 1r B	Segòvia	Lloguer/Venda	122	117	(5)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Rep. Argentina, 27, 2n J	Sevilla	Lloguer/Venda	358	364	6	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
López Peláez, 19 P	Tarragona	Lloguer/Venda	145	157	12	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
López Peláez, 19 S	Tarragona	Lloguer/Venda	145	157	12	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
López Peláez, 19 T	Tarragona	Lloguer/Venda	145	157	12	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Espronceda, 25	Reus	Lloguer/Venda	103	102	(1)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
José Grueso, 16	Tomelloso	Lloguer/Venda	323	324	1	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Esperanza, 3	Valdepeñas	Llogat	702	649	(53)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
A) Total Inversions immobiliàries			30.316	30.812	496		

En milers d'euros

Immoble	Localitat	Ús	Valor de Taxació 2015	Valor de Taxació 2017	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Linares Rivas, 9	la Corunya	Propi	2.099	2.011	(88)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Pablo Iglesias, 27	Alacant	Propi	1.564	1.686	122	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Padre Victoriano, 4	Àvila	Propi	147	160	13	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Príncep d'Astúries, 63	Barcelona	Propi	1.063	1.192	129	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord soterrani -2	Barcelona	Propi	559	551	(8)	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord soterrani -1	Barcelona	Propi	542	546	4	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord pl. baixa L 1	Barcelona	Propi	1.191	1.279	88	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord pl. baixa L 2	Barcelona	Propi	790	848	58	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 1 - A	Barcelona	Propi	1.193	1.282	89	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 2 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 2 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 2 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 3 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 3 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 3 - C	Barcelona	Propi	638	685	47	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 4 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 4 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 4 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor

En milers d'euros

Immoble	Localitat	Ús	Valor de Taxació 2015	Valor de Taxació 2017	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Torre Nord 5 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 5 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 5 - C	Barcelona	Propi	638	685	47	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 6 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 6 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 6 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 7 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 7 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 7 - C	Barcelona	Propi	638	685	47	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 8 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 8 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 8 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 9 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 9 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 9 - C	Barcelona	Propi	638	685	47	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 10 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 10 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 10 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor

En milers d'euros

Immoble	Localitat	Ús	Valor de Taxació 2015	Valor de Taxació 2017	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Avda. Rochester, 1	Cadix	Propi	944	850	(94)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Alfonso XI, 15	Cadix	Propi	209	223	14	29-ago.-17	Grupo Tasvalor
Poeta Guimerà, 7	Castelló	Propi	1.491	1.486	(5)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Coronel Muñoz, 21	Granada	Propi	191	190	(1)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Perojo, 8	Las Palmas	Propi	714	737	23	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Gran Vía de San Marcos, 19	Lleó	Propi	449	384	(65)	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vallcalent, 1, 2n	Lleida	Propi	463	457	(6)	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Príncipe, 21	Madrid	Propi	1.869	2.021	152	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Pº Colón, 1	Pontevedra	Propi	410	415	5	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
General Pardiñas, 10	Santiago	Propi	242	229	(13)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Castelao, 6	Pontevedra	Propi	120	121	1	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Cronista Sessé, 7 baixos	Tarragona	Propi	291	275	(16)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Salvador Sastre, 10	València	Propi	870	964	94	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. García Barbón, 20	Vigo	Propi	581	645	64	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Pº Teruel, 38	Saragossa	Propi	667	662	(5)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
B) Total Immobilitzat material (terrenys i construccions)			30.237	31.643	1.406		
Totals (A + B)			60.553	62.455	1.902		

ANNEX II

PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ

Empreses del Grup – Integració global

En milers d'euros

Denominació social	Domicili	Activitat	Titular	Percentatge de participació		Actius		Patrimoni net		Ingressos		Resultat	
				2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Segurcaixa Adeslas	Paseo de la Castellana 259-C Madrid	Asseguradora	Mutua Madrileña	-	-	3.601.993	3.544.791	643.349	889.143	3.412.470	3.170.518	268.176	235.974
Adeslas Salud	Paseo de la Castellana 259-C Madrid	Consultori	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	16.282	15.030	1.537	1.237	35.379	32.617	300	125
Adeslas Dental	Joaquín Costa, 35-28002 Madrid	Dental	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	107.459	95.879	60.223	47.550	180.398	162.184	12.673	12.914
Grupo Iquimesa	Plaza Amárica, 4-01005 Vitoria	Gestora	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	92.408	88.109	90.844	86.552	-	-	12.295	8.004
General de Inversiones Alavesas	Plaza Amárica, 4-01005 Vitoria	Immobil·liària	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	1.271	1.280	1.271	1.280	-	-	(9)	(8)
Agenciaixa	Paseo de la Castellana 259-C Madrid	Intermediació d'assegurances	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	13.255	10.758	9.439	6.851	24.115	21.609	2.588	2.085

Empreses associades – Posada en equivalència

En milers d'euros

Denominació social	Domicili	Activitat	Titular	Percentatge de participació		Actius		Patrimoni net		Ingressos		Resultat	
				2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Sociedad inmobiliaria del IMQ	C/ Máximo Aguirre, 18 bis - 48011 BILBAO	Inmobiliària	Grupo Iquimesa	19,98%	19,98%	78.645	83.191	20.875	20.557	4.000	3.798	95	(371)
Grupo IMQ	C/ Máximo Aguirre, 18 bis - 48011 BILBAO	Asseguradora	Grupo Iquimesa	45,00%	45,00%	222.563	207.907	106.634	104.901	217.725	215.669	23.638	19.663
Sanatorio Medico Quirurgico Cristo Rey, S.A.	Paseo de la Estación, 40 - 23008 Jaén	Sanatori	SegurCaixa Adeslas	41,19%	41,19%	6.134	6.289	4.119	4.130	7.499	6.418	(9)	26
Grupo IMQ Asturias	C/ Cabrales, 72 - 33201 GIJÓN	Asseguradora	SegurCaixa Adeslas	44,91%	44,91%	41.792	32.093	28.572	26.508	44.853	36.012	1.706	1.474
Grupo Clínica Vicente San Sebastián	C/ Ballets Olaeta, 4 - BILBAO	Activitats Hospitalàries	Grupo Iquimesa	19,72%	19,72%	41.347	40.330	32.632	30.989	65.109	64.318	761	881

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

OPERACIONS SOCIETÀRIES I ESTRUCTURA ACCIONARIAL

A 31 de desembre de 2018, SegurCaixa Adeslas és al capdavant d'un grup d'entitats dependents i d'acord amb la legislació vigent, i en virtut de l'article 43 bis del Codi de Comerç, formula separadament comptes anuals consolidats, ja que té control sobre societats dependents participades. SegurCaixa Adeslas, com a capdavantera del Grup, ha decidit començar a aplicar de manera voluntària la legislació de la Unió Europea utilitzant per a la consolidació les normes internacionals d'informació financera adoptades (NIIF-UE). Aquests comptes anuals consolidats són els primers preparats d'acord amb les NIIF-UE i s'ha establert com a data de transició l'1 de gener de 2016.

El Grup SegurCaixa Adeslas està integrat al Grup Mutua Madrileña Automovilista, la societat dominant del qual és Mutua Madrileña Automovilista, Sociedad de Seguros a Prima Fija, amb domicili social a Paseo de la Castellana, núm. 33 de Madrid.

EVOLUCIÓ DE L'EXERCICI

El 2018 ha estat un any de creixement estable del mercat no vida, amb un increment del volum de negoci del 3,9%. En aquest context, SegurCaixa Adeslas ha mantingut una evolució positiva al llarg de l'exercici, amb un creixement de les primes meritades del +4,8% respecte al 2017, que la porta a assolir els 3.731 milions d'euros.

Respecte al Ram de Salut, el 2018 s'ha arribat a la xifra de 2.519 milions d'euros, la qual cosa suposa un creixement interanual del +7,6%. Aquest creixement ha consolidat la posició de lideratge en el sector, tant en el segment d'assegurats privats com de mutualitats de funcionaris, ja que s'ha aconseguit una quota de mercat del 29,6%. Pel que fa a la cartera, al tancament de l'exercici estava formada per 5.295.516 assegurats, la qual cosa suposa un creixement de 199.101 respecte l'any anterior. En aquesta xifra no es computen els assegurats amb residència a províncies on la Societat dominant opera mitjançant acords de reassegurança de prestació de serveis amb altres entitats. Aquests clients suposen, per si sols, una altra cartera de 139.164 assegurats.

En el negoci de Multiriscos, el volum total de primes meritades va arribar als 491 milions d'euros i es va assolir

una quota de mercat del 6,8%. El ram de Multiriscos de la Llar arriba als 385 milions d'euros en l'exercici.

Pel que respecta al negoci d'Autos, s'ha obtingut un volum de primes de 216 milions d'euros, alhora que s'ha arribat a les 486.555 pòlisses en vigor al tancament de l'exercici. El 2018 han continuat les accions encaminades a millorar la rendibilitat de la cartera, i s'ha assolit una ràtio combinada del 90,0%, la qual cosa ha suposat una millora de 3,4 punts percentuals respecte al 2017.

Ha continuat la consolidació de l'oferta als segments d'Autònoms i Pimes amb la potenciació dels productes d'Accidents i Responsabilitat Civil. En el cas d'Accidents s'ha aconseguit un volum de primes de 203 milions d'euros, que consolida la posició de lideratge en el ram i incrementa la seva aportació tant en termes de resultat, amb un resultat assegurador de 82,1 milions d'euros, com de rendibilitat, amb una ràtio combinada del 50%.

Tot seguit es presenten, resumides, les dades referents a Primes meritades (assegurança directa més reassegurança acceptada) i la seva comparació amb l'exercici anterior (en milers d'euros):

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

	2018	2017	% Variació
Primes Assistència Sanitària	2.519.049	2.340.200	+7,6%
Primes Multiriscos de la Llar	385.177	385.878	-0,2%
Primes Autos	215.881	229.100	-5,8%
Primes Decessos	140.444	128.514	+9,3%
Primes Accidents	202.839	200.625	+1,1%
Primes Altres Rams	267.258	277.091	-3,5%
Total Primes Meritades	3.730.647	3.561.409	+4,8%

El principal canal de comercialització és el banc assegurador, ja que s'ha dut a terme el 69% de la nova producció de l'exercici a través de les oficines de CaixaBank.

Pel que fa a les societats dependents, en l'exercici 2018 la xifra d'ingressos d'Adeslas Dental, S.A.U. va arribar a l'import de 180,40 milions d'euros, amb un increment respecte al 2017 de 18,22 milions d'euros, la qual cosa suposa un creixement de l'11,23%. L'increment s'ha produït tant en la facturació als assegurats de SegurCaixa Adeslas en concepte de franquícia de tractaments odontològics per assistència prestada (representa el 77,29% del total) amb una pujada del

12,81%, així com en el que s'ha facturat directament a l'esmentada companyia, que ha experimentat un creixement d'un 6,18% respecte a l'exercici anterior.

Una altra de les societats del grup, Adeslas Salud, S.A.U., ha experimentat un increment en la facturació del 8,47%, el qual correspon, pràcticament en la seva totalitat, al que s'ha facturat a SegurCaixa Adeslas per l'assistència prestada als seus assegurats. Aquest increment es justifica tant per un augment global d'activitat a la Societat del 3,00% (vinculada a l'increment de pòlisses d'assistència sanitària de SegurCaixa Adeslas) com per una consolidació del model de negoci de la Societat, iniciat el 2011.

Durant l'exercici 2018 Grupo Iquimesa, S.L. Sociedad Unipersonal ha continuat amb la gestió de les seves inversions en les societats en cartera. En aquest exercici ha procedit a l'alienació de la participació que tenia a Igurco Gestión, S.L., capdavantera del Grupo Igurco, la qual cosa ha suposat un benefici en el compte de resultats consolidat d'1,4 milions d'euros. La seva característica de societat hòlding la fa perceptora dels dividends repartits per Igualatorio Médico Quirúrgico, S.A., els quals han pujat a 8.956.000 en l'exercici 2018.

AgenCaixa, S.A. Societat Unipersonal centra la seva activitat en la comercialització dels productes de SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Reassegurances (d'ara endavant, SegurCaixa Adeslas) i de VidaCaixa, S.A. d'Assegurances i Reassegurances. S'ha continuat reforçant el portfolio de productes orientats als clients de valor; també s'ha produït un increment de la plantilla fins a elevar la xifra de Gestors d'Assegurances a 226, la qual cosa ha generat un increment de l'activitat comercial d'un 15,4% sobre les vendes de l'exercici 2017, i on el volum de primes de nova producció anualitzades ha arribat als 58,2 milions d'euros, englobant tant els productes d'Assegurances Generals com els productes de Vida, la qual cosa representa un creixement del 13,20% respecte al passat exercici.

D'altra banda, el benefici net després d'impostos de Grup SegurCaixa Adeslas ha arribat als 349.874 milers d'euros, la qual cosa suposa un increment de l'11,43% respecte al de l'exercici anterior i una rendibilitat sobre Primes Imputades del 10,25% (enfront del 9,9% del 2017).

Durant l'exercici 2018, d'altra banda, Grup SegurCaixa Adeslas ha disposat d'una mitjana de 5.928 empleats.

Les operacions globals del Grup SegurCaixa Adeslas es regeixen per lleis relatives a la protecció del medi ambient ("lleis mediambientals") i la seguretat i salut del treballador ("lleis sobre seguretat laboral"). El Grup considera que compleix substancialment aquestes lleis i que manté procediments dissenyats per fomentar-ne i garantir-ne el compliment.

Finalment, cal assenyalar que al llarg del 2018 s'ha llançat un Pla per emprendre la transformació tecnològica i operativa de la Societat dominant amb l'objectiu de millorar la qualitat del servei, l'atenció i experiència del client i la fidelització. Aquest Pla preveu invertir 120 milions d'euros en els propers 6 anys.

SOLVÈNCIA II

Des de la publicació de la Directiva 2009/138/CE del Parlament i del Consell, de 25 de novembre de 2009, sobre l'assegurança de vida, l'accés a l'activitat d'assegurança i de reassegurança i el seu exercici (d'ara endavant, Directiva de Solvència II), s'han anat publicat mesures temporals per facilitar la progressiva adaptació de les entitats asseguradores i reasseguradores al nou règim establert en la directiva, la plena entrada en vigor de la qual es va produir l'1 de gener de 2016. En aquest sentit, el Reglament Delegat (UE) 2015/35 de la Comissió, de 10 d'octubre de 2014, pel qual es completa l'esmentada Directiva, la Llei d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores (Llei 20/2015, de 14 de juliol de 2015), juntament amb el Reglament d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores (RD 1060/2015, de 20 de novembre de 2015), constitueixen els textos legals bàsics que regulen els requeriments del nou règim de Solvència II.

La normativa esmentada anteriorment preveu, entre altres aspectes, l'establiment a partir de l'1 de gener de 2016 de xifres de capital de solvència estàndard o requeriment estàndard de capital (SCR) i de capital mínim obligatori (MCR) i fons per a la seva cobertura que són resultat de la consideració, als efectes del denominat en aquesta normativa com a balanç econòmic, de criteris en relació amb el reconeixement i valoració d'actius i passius (balanç econòmic) que són, com es descriu en els paràgrafs següents, substancialment diferents dels utilitzats per reflectir la posició financera i patrimonial de la Societat en els seus comptes anuals adjunts, formulats d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable a la Societat. L'objectiu principal perseguit per la regulació de Solvència II és protegir l'assegurat mitjançant una millora del control i del mesurament dels riscos de mercat, operacionals, de crèdit i de liquiditat als quals estan exposades les entitats asseguradores.

Segons el que preveu l'article 75 de la Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, l'article 104.7 de la Directiva 2009/138/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009, sobre l'assegurança de vida, l'accés a l'activitat d'assegurança i reassegurança i el seu exercici (Solvència II), els articles 218, 219 i 220 del Reglament

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Delegat 35/2015 i el Reglament d'Execució 2015/498, així com les Directrius d'EIOPA sobre Paràmetres Específics 14/178, SegurCaixa Adeslas va presentar amb data 27 de novembre de 2015 davant la DGAFP la sol·licitud d'aprovació dels Paràmetres Específics de l'Empresa per al Risc de Primes en la línia de negoci de Despeses Mèdiques. Amb data 4 de novembre de 2016, la Societat dominant va rebre autorització de la DGAFP per a l'ús d'aquests paràmetres per un valor del 3,62%, corresponent al risc de primes net de reassegurança en el segment d'assegurança i reassegurança proporcional de Despeses Mèdiques. Aquest paràmetre ha estat actualitzat per la Societat dominant durant l'exercici 2018, de manera que al tancament de l'exercici es va utilitzar el 2,48% (2,75% en l'exercici 2017).

GESTIÓ DEL RISC

L'1 de gener de 2016 va entrar en vigor la normativa de Solvència II, que suposa un avanç molt important pel que fa a la gestió de riscos i la seva connexió amb la gestió del negoci i del capital. En aquest sentit, SegurCaixa Adeslas ha desenvolupat un Sistema de Gestió de riscos l'objectiu final del qual és garantir la seva solvència contribuint a la consecució dels objectius estratègics.

El Sistema de Gestió de riscos comprèn les estratègies i els processos i procediments necessaris per

identificar, mesurar, vigilar, gestionar i comunicar de manera periòdica els riscos als quals, a nivell individual i agregat, està o podria estar exposada i les seves interdependències.

Els principals elements que conformen aquest Sistema de Gestió de riscos són:

- **Estratègia del Negoci:** l'Estratègia de Negoci es troba totalment alineada amb l'Estratègia de Riscos, alineada amb els objectius del negoci materialitzada a través dels límits de tolerància i propensió a cadascun dels riscos. Així mateix, vincula l'avaluació del risc i de la solvència amb l'assignació i gestió del capital.
- **Govern del Risc:** a través dels diferents òrgans, comissions i comitès de SegurCaixa Adeslas suportat per una gestió del risc basat en el model de les "Tres Línies de Defensa".
- **Procés de Gestió de Riscos:** a través dels processos d'identificació, mesurament, gestió, monitoratge i informació dels riscos als quals està exposada la Societat.

En el model de gestió del risc de SegurCaixa Adeslas, la Funció de Gestió de riscos a través de les funcions que té encomanades facilita la seva integració en l'estructura organitzativa i en el procés de presa de

decisions. L'actuació de la Funció de Gestió de riscos es regeix pels principis següents:

- Cal que creï valor, de manera que contribueixi a la consecució d'objectius.
- Cal que estigui integrada en els processos de l'organització.
- Cal que formi part de la presa de decisions a través de l'avaluació de les diverses alternatives, utilitzant per fer-ho la millor informació disponible.
- Cal que estigui alineada amb el context extern i intern de l'organització i amb el seu perfil de risc.
- Disposa de recursos humans capacitats i informats, a través d'habilitats, perfils i entrenament necessari.
- Requereix motivació i compromís per identificar febleses i implementar millores en el sistema de gestió de riscos.
- Cal que exigeixi transparència en la informació de riscos identificats, tractats i les decisions institucionals executades.

Pel que fa al sistema de gestió del risc financer, se centra a controlar la incertesa dels mercats financers i a

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

minimitzar els efectes potencials adversos sobre la seva rendibilitat financera.

El model de gestió del risc financer es recull en la Política d'inversions i en la Política de gestió del risc de liquiditat i concentració.

Sobre la base de la Política d'inversions de SegurCaixa Adeslas, la gestió discrecional de les inversions correspon a CaixaBank Asset Management SGIIC, S.A.U., mentre que l'administració de les inversions correspon a la mateixa SegurCaixa Adeslas.

La gestió del risc financer es realitza amb caràcter general a través de dues metodologies:

- Per a la cartera d'inversions (que inclou totes les inversions menys la cartera de decessos, immobiliària i inversió en societats participades) es duu a terme mitjançant la metodologia VaR paramètric - normal, amb un grau de confiança estadística del 95%.
- Per a la cartera de decessos es gestiona a través del model d'afectació de fluxos dels actius i els passius amb l'objectiu que les seves durades mitjanes siguin semblants, de manera que es mitigui el risc d'un possible mismatch entre els possibles sinistres i els fluxos d'actius en cartera i, per tant, estar protegit davant moviments de tipus d'interès.

Risc de crèdit: En relació amb el risc de crèdit associat als instruments financers, la política establerta per la Societat s'ha basat en dos principis bàsics:

- Prudència: el risc de crèdit es determina pel menor de les tres principals agències de ràting (S&P, Moody's i Fitch). Les posicions en high yield han de ser sempre identificades en els informes que es presenten a la Comissió d'Inversions.
- Diversificació: diversificació en sectors i emissors, sempre que compleixin els límits legals i els establerts en la Política d'Inversions.

Actualment, la Societat manté el 71% de la seva cartera d'inversions (excloent-ne la cartera de decessos) en valors investment grade, tant en renda fixa, principalment deute públic, com en comptes i dipòsits en entitats financeres de primer nivell.

Pel que fa als saldos que es mantenen a cobrar dels prenedors d'assegurança, no hi ha una concentració significativa del risc de crèdit amb tercers.

Risc de liquiditat: Les inversions financeres estan realitzades gairebé en la seva totalitat en títols cotitzats en mercats organitzats que permetrien la seva realització en el cas que es pogués produir alguna situació de tensió de liquiditat. Així mateix, a

fi d'assegurar la liquiditat i poder atendre tots els compromisos de pagament que es deriven de la seva activitat, la Societat disposa de la tresoreria que mostra en el seu Balanç.

Risc de mercat: Com s'ha indicat anteriorment, la gestió del risc de mercat es duu a terme mitjançant la metodologia VaR paramètric - normal, amb un grau de confiança estadística del 95%. La base històrica per al càlcul de volatilitats dels actius són els retorns setmanals dels últims tres anys.

Tant la tresoreria com el deute financer de la Societat estan exposats al risc de tipus d'interès, el qual podria tenir un efecte advers en els resultats financers i en els fluxos de caixa. En aquest sentit, la Societat efectua periòdicament diferents anàlisis de sensibilitat de les seves carteres al risc de mercat derivat principalment de l'evolució dels tipus d'interès i dels diferencials de mercat.

ALTRES ASPECTES

Complint el que indica la reforma de la Llei 31/2014, de 3 de desembre, de Societats de Capital, s'informa que el termini mitjà de pagament a proveïdors, tenint en compte les condicions de pagament generals de la Societat, puja a 45 dies per a l'exercici 2018.

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

En matèria d'informació no financera, s'ha pres en consideració la publicació de la Llei 11/2018, de 28 de desembre, per la qual es modifica el Codi de Comerç, el text refós de la Llei de Societats de Capital aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, i la Llei 22/2015, de 20 de juliol, d'Auditoria de Comptes, en matèria d'informació no financera i diversitat (procedent del Reial Decret-Llei 18/2017, de 24 de novembre). Aquesta publicació suposa la transposició de la normativa europea prevista en la Directiva 2014/95/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 22 d'octubre de 2014, per la qual s'imposa l'obligació de la divulgació d'informació no financera i sobre diversitat per part de determinades entitats i grups que prèviament s'establí a Espanya mitjançant el Reial Decret-Llei 18/2017, de 24 de novembre.

En aquest sentit, la informació no financera corresponent al Grup SegurCaixa Adeslas s'inclou en l'Informe de Gestió Consolidat del Grup Mutua Madrileña Automovilista, que es trobarà disponible en els Comptes Anuals Consolidats del Grup Mutua Madrileña Automovilista corresponents a l'exercici acabat el 31 de desembre de 2018 i que seran dipositats en el Registre Mercantil de Madrid.

Durant l'exercici 2018, la Societat dominant no ha mantingut accions pròpies ni ha tingut en curs projectes de Recerca i Desenvolupament.

Atesa la naturalesa de l'activitat del Grup SegurCaixa Adeslas, un dels seus principals riscos deriva de la prestació assistencial, que queda cobert per pòlisses de responsabilitat civil. Les societats dependents compleixen la legislació de caràcter mediambiental sense necessitat d'incórrer en despeses significatives per fer-ho. A 31 de desembre de 2018, algunes d'aquestes societats tenen concedides certificacions en qualitat 9001/2015 i en medi ambient ISO 14001/2015.

Amb posterioritat al tancament de l'exercici 2018, i fins a la data de formulació, no s'han produït fets que requereixin un esment específic o que tinguin un efecte significatiu en els comptes anuals de l'exercici.

Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF)

SISTEMES INTERNS DE CONTROL I GESTIÓ DE RISCOS EN RELACIÓ AMB EL PROCÉS D'EMISSIÓ DE LA INFORMACIÓ FINANCERA (SCIIF)

Descriu els mecanismes que componen els sistemes de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió d'informació financera (SCIIF) de la seva entitat.

1. ENTORN DE CONTROL DE L'ENTITAT

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, almenys de:

1.1. Quins òrgans i/o funcions són els responsables de: (i) l'existència i manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu; (ii) la implantació d'aquest sistema, i (iii) la seva supervisió.

En els Reglaments i Polítiques establertes per la Societat dominant sobre el SCIIF, es troben identificats els diversos òrgans i funcions que defineixen els responsables sobre:

- L'existència i manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu: el Reglament del Consell d'Administració de la Societat dominant, el Reglament de la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant, així com la Política sobre el Sistema de Control Intern de la Informació Financera (d'ara endavant, SCIIF) del Grup, identifiquen el Consell d'Administració de la Societat dominant com a responsable de l'adequat establiment, manteniment i millora contínua del control intern.

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Per dur a terme aquesta funció i de conformitat amb el que disposa la Llei de Societats de Capital (article 529 quaterdecies) i la Guia Tècnica de la CNMV de 2010, el Consell d'Administració de la Societat dominant té el suport de la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant. Aquesta Comissió neix amb la finalitat d'ordenar i facilitar la feina del Consell d'Administració i és, per tant, un òrgan intern de govern de la Societat dominant, amb facultats consultives, d'informació, supervisió, assessorament i proposta.

- La implantació del SCIIF: el Grup disposa d'un sistema de gestió del SCIIF basat en tres línies de defensa que es detallaran en apartats següents (vegeu apartat 1.2). La implantació del SCIIF correspon a la Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió de la Societat dominant com a responsable d'establir mecanismes de vigilància i monitoratge per a la mitigació de l'exposició al risc, de coordinar polítiques i procediments interns per complir la normativa externa, i de l'optimització dels controls buscant una relació acceptable de control/eficiència operativa.

De manera general, la Societat dominant disposa d'un Departament de Control Intern i un altre de

Compliment Normatiu i, de manera específica, per als controls de la informació financera, es troba la Unitat de CIIF (ubicada al Dept. de Fiscalitat i Consolidació), encarregada que les pràctiques i els processos desenvolupats per la Societat dominant per elaborar la informació financera en garanteixin la fiabilitat i la conformitat amb la normativa aplicable. Addicionalment, s'inclou com a òrgan responsable de la implantació del SCIIF de la Societat dominant el Comitè de Direcció.

- Supervisió del SCIIF: la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant realitza la supervisió del SCIIF. Aquesta Comissió té assignada la responsabilitat de l'avaluació contínua de l'eficàcia d'aquest sistema, a través de la supervisió del procés d'elaboració i presentació de la informació financera, així com el compliment del marc normatiu en què el Grup opera i exerceix la seva activitat.

Per tant, la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant supervisa els processos d'avaluació contínua de les activitats de control de la informació financera, a través del seguiment dels plans d'acció de les eventuais deficiències, si n'hi ha, considerant la materialitat en els estats financers de cada àrea afectada. La Comissió d'Auditoria de la Societat dominant, al seu torn,

es basa en treballs que puguin dur a terme el departament d'Auditoria Interna de la Societat dominant, Auditoria Externa i altres experts.

1.2 Si hi ha, especialment pel que fa al procés d'elaboració de la informació financera, els elements següents:

- **Departaments i/o mecanismes encarregats: (i) del disseny i revisió de l'estructura organitzativa; (ii) de definir clarament les línies de responsabilitat i autoritat, amb una distribució adequada de tasques i funcions, i (iii) del fet que hi hagi procediments suficients per difondre-ho correctament a l'entitat.**

Tal com estableix el Reglament del Consell d'Administració de la Societat dominant, el mateix Consell assumeix de manera efectiva les facultats de supervisió, direcció, control i representació de la Societat dominant i estableix com a nucli de la seva missió l'aprovació de l'estratègia de la Societat dominant i l'organització necessària per posar-la en pràctica, així com la supervisió i el control del compliment dels objectius per part de la Direcció de la Societat dominant.

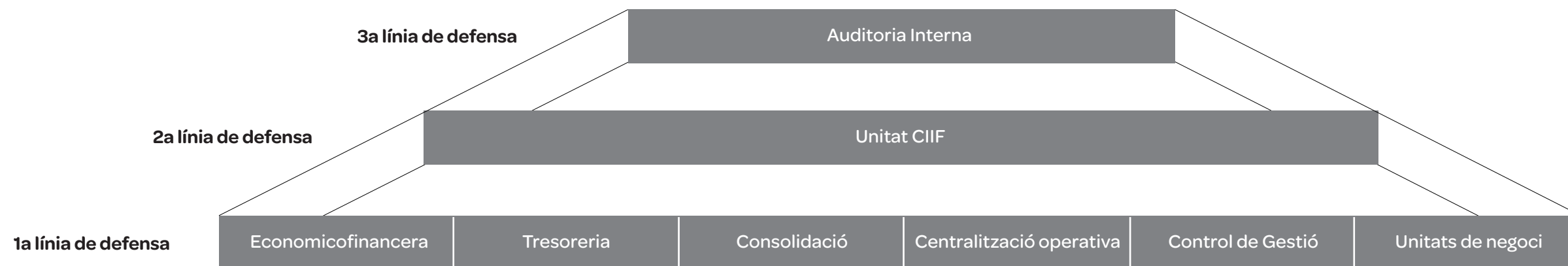
La Direcció d'Organització i Recursos Humans de la Societat dominant és la responsable de mantenir i informar a la intranet, accessible a tots els empleats, de

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

l'estructura organitzativa de la Societat dominant, així com del Manual d'Organització que inclou la Descripció de Funcions de Càrrec que detallen les responsabilitats, tasques i funcions de cada càrrec dins l'organització.

D'altra banda, en la política SCIIF del Grup s'estableixen 3 línies de defensa per assegurar l'elaboració i supervisió de la informació financera. Dins de cadascuna d'aquestes línies, hi participen diferents òrgans, direccions i unitats

de l'organització de la Societat dominant, d'acord amb les funcions i responsabilitats perfectament delimitades a cadascun d'ells. La distribució d'aquestes línies de defensa és com segueix:

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

- **Primera Línia de Defensa:** són els responsables de generar i supervisar la preparació de la informació financera. La Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió de la Societat dominant té la responsabilitat de preparació, anàlisi i comunicació de tota la informació financera i de gestió, tant d'ús intern com per a subministrament al mercat i organismes reguladors.

L'estructura organitzativa dins de la Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió de la Societat dominant, responsable del procés d'elaboració de la informació financera, és la següent:

- Direcció de l'Àrea Economicofinancera de la Societat dominant, sota la qual es troben el Dept. de Tresoreria i el Departament de Centralització Operativa de la Societat dominant. És la responsable de la comptabilització i registre de les operacions, així com la realització i preparació dels estats financers, comptes anuals, comptes de resultats tècnic per rams, comptes de resultats territorials i la resta d'informació oficial per a la seva utilització interna (Comitè de Direcció, Comissió d'Auditoria, etc.) i externa (Direcció General d'Assegurances). Per fer-ho, es tenen en compte l'aplicació dels principis comptables

generalment acceptats, Principis i criteris establerts per l'òrgan regulador competent i la documentació de les operacions.

- Direcció de l'Àrea de Control de Gestió de la Societat dominant: és la responsable de preparar, subministrar i controlar tota la informació pressupostària de la Societat dominant i entitats del Grup, dur a terme processos de control sobre la informació financera generada per la Direcció de l'Àrea Economicofinancera de la Societat dominant i elaborar informes de gestió assegurant que es troben alineats i són consistents amb la informació financera.
- Dept. de Fiscalitat i Consolidació de la Societat dominant: entre les seves funcions hi ha l'emissió dels estats financers consolidats del Grup i la supervisió de l'administració i comptabilitat de les societats participades, així com l'emissió dels Comptes Anuals Consolidats sota NIIF.
- **Segona Línia de Defensa:** són els responsables d'establir mecanismes de vigilància i monitoratge per a la mitigació de l'exposició al risc, de coordinar polítiques i procediments interns per complir la normativa externa, i de l'optimització

dels controls buscant una relació acceptable de control/eficiència operativa. La gestió d'unitat SCIIF s'ubica al Departament de Fiscalitat i Consolidació de la Societat dominant.

- **Tercera Línia de Defensa:** aquesta funció correspon principalment a la Direcció de l'Àrea d'Auditoria Interna de la Societat dominant. Com a responsabilitats té assignades la comprovació i eficàcia del sistema de control intern i d'altres elements de governança. La funció d'auditoria interna, en compliment d'un pla anual d'actuació, donarà suport a la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant a l'hora d'avaluar l'eficàcia del SCIIF i l'informarà periòdicament de les debilitats detectades durant l'execució de la seva tasca i del calendari assignat a les mesures proposades per corregir-les.

Periòdicament es revisa la Política SCIIF del Grup, on s'avalua quines àrees de negoci, funcions i òrgans específics assumeixen les responsabilitats identificades en l'entorn del marc SCIIF.

Concretament, durant aquest exercici s'ha ampliat l'abast de l'entorn SCIIF a noves àrees de negoci.

- **Codi de conducta, òrgan d'aprovació, grau de difusió i instrucció, principis i valors inclosos (indicant-hi si hi ha esments específics)**

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

al registre d'operacions i elaboració d'informació financera), òrgan encarregat d'analitzar incompliments i de proposar accions correctores i sancions.

El Codi de Conducta de la Societat dominant, aprovat pel Consell d'Administració de la Societat dominant, té com a objectiu definir i comunicar els valors, principis i pautes de conducta que han de regir el comportament de tots els empleats de la Societat dominant en el desenvolupament de la seva activitat professional i les seves relacions amb altres empleats, professionals externs, clients, accionistes, proveïdors i competidors. A més, en el cas de serveis externalitzats, la Societat dominant vetllarà perquè les terceres empreses que assumeixin la prestació dels serveis disposin, al seu torn, del seu Codi Ètic corresponent.

Els valors centrals que constitueixen la identitat de la Societat dominant són els següents:

- **Qualitat:** assegurar la satisfacció del client actuant amb eficiència i excel·lència en l'acompliment professional.
- **Confiança:** complir els compromisos adquirits actuant amb transparència, honestedat i respecte.

- **Proximitat:** ser accessibles i propers a les persones compartint i col·laborant des de l'escolta activa i l'empatia.
- **Dinamisme:** buscar el lideratge de manera proactiva, amb iniciativa, des de la innovació i promovent la millora contínua.

En el Codi Ètic de la Societat dominant s'especifica expressament que aquest serà objecte de les adequades accions de comunicació, difusió i formació per garantir que tots els empleats de la Societat dominant el coneguin, el comprenguin i l'apliquin. S'identifica com a responsable l'equip Directiu de la Societat dominant, encarregat d'impulsar les pautes de conducta que es detallen en el codi per tal que tots els empleats de la Societat dominant el coneguin i l'apliquin. Així mateix, s'especifica que aquells empleats que liderin equips tenen el ferm compromís de vetllar perquè les persones al seu càrrec tinguin accés, coneguin, entenguin i compleixin el Codi Ètic de la Societat dominant.

Tots els empleats, per tant, són informats de la seva existència i obligatorietat de compliment en tant que normativa interna de l'empresa com a part de la seva relació laboral. Així mateix, es troba disponible per a tots els empleats a la intranet de la Societat dominant.

A les noves incorporacions se'ls imparteix un programa de formació que inclou, entre altres matèries, el Codi de Conducta de la Societat dominant. En el moment en què finalitza, se'ls facilita un document que signen per donar conformitat a la recepció d'aquesta formació.

Finalment, l'incompliment de les obligacions recollides en el Codi Ètic de la Societat dominant pot donar lloc a l'aplicació de sancions d'acord amb el règim sancionador establert en el Conveni Col·lectiu Sectorial i en la legislació laboral. L'òrgan responsable d'analitzar els incompliments i de promoure accions correctores i sancions és el Comitè de Codi Ètic de la Societat dominant. Cal que els empleats traslladin al seu superior immediat qualsevol consulta referent al Codi Ètic. D'altra banda, han de notificar a la Direcció de Recursos Humans de la Societat dominant, a través de l'adreça de correu electrònic establerta a aquest efecte, els possibles incompliments del Codi dels quals tinguin coneixement. La Societat dominant gestiona confidencialment tota la informació rebuda en aquesta adreça de correu electrònic.

- **Canal de denúncies, que permeti la comunicació a la comissió d'auditoria d'irregularitats de caràcter financer i comptable, a més d'eventuals incompliments del codi de conducta i activitats irregulars dins l'organització. Si és de caràcter confidencial, se n'ha d'informar.**

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

Hi ha un Canal de Denúncies implementat sobre una bústia digital anònima disposat per la Societat dominant a l'efecte de poder ser utilitzat per qualsevol empleat i poder notificar qualsevol mena d'incident o sospita d'una possible situació irregular. Totes les comunicacions rebudes a través d'aquest canal són ateses amb la més estricta confidencialitat. Aquestes denúncies són revisades per un equip específic de la Societat dominant. Hi ha un Comitè de Codi Ètic que analitza les comunicacions rebudes i les actuacions efectuades en aquest àmbit, així com les mesures preventives que s'estableixen.

Periòdicament s'informa la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant de les notificacions rebudes en aquest canal i de la seva resolució.

- **Programes de formació i actualització periòdica per al personal involucrat en la preparació i revisió de la informació financera, així com en l'avaluació del SCIIF, que cobreixin almenys normes comptables, auditoria, control intern i gestió de riscos.**

La Societat dominant considera fonamental l'actualització contínua del coneixement de tot el personal de la Societat dominant, especialment

d'aquelles persones, òrgans i funcions responsables de la generació d'Informació Financera en la Societat dominant.

Al llarg de tot l'exercici 2018, la Societat dominant ha proporcionat 31.391,85 hores de formació a un total de 1.753 empleats. Aquestes hores lectives s'han generat sobre matèries de diversa índole que han estat seleccionades per la seva rellevància tant per a la Societat dominant com per als seus empleats.

En el marc del SCIIF, els responsables de l'àrea financera, en col·laboració amb el Departament de Recursos Humans de la Societat dominant, duen a terme una anàlisi periòdica de les necessitats de formació i actualització del personal d'aquesta àrea, com a conseqüència de les novetats en matèria legal, fiscal o comptable que puguin sorgir, com per exemple NIIF 17.

En aquest sentit, durant l'exercici 2018, el personal d'aquestes àrees ha realitzat formació per un total de 390 hores i 139 assistències. Sobre el total d'aquestes hores lectives, destaca la formació relacionada amb normes comptables (NIIF 9, NIIF 17, NIIF 16), auditoria, control intern i gestió de riscos amb un total de 306 hores lectives.

2. AVALUACIÓ DE RISCOS DE LA INFORMACIÓ FINANCERA

Informi, almenys, de:

2.1. Quines són les principals característiques del procés d'identificació de riscos, incloent-hi els d'error o frau, pel que fa a:

- **Si el procés existeix i està documentat.**

El Grup segueix l'estructura establerta per COSO per a la definició d'un adequat sistema de control intern enfocat al desenvolupament dels requeriments que el procés de reporting de la Informació financera té al Grup.

De cara a l'avaluació de riscos de la informació financera i amb l'objectiu d'assegurar que la Societat dominant té el coneixement suficient dels processos i els riscos que poden impactar en la fiabilitat de la informació financera, disposa de procediments que permeten:

- Identificar els processos crítics del risc financer considerant l'operativa de les societats del grup, les àrees, els processos implementats, la

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

importància de les estimacions en l'elaboració de la informació i de les dates en què la informació ha d'estar disponible.

- Valorar la importància relativa dels riscos i el seu possible impacte, tenint en compte aquests riscos en funció del seu dimensionament, impacte en la informació financera clau i la probabilitat d'ocurrència.
- Un procés continu de revisió de documentació i formalització de les activitats, els riscos en què es pot incórrer i controls necessaris per mitigar-los.

Per la seva banda, la funció d'Auditoria Interna de la Societat dominant té un plantejament basat en el risc a l'hora de decidir les seves prioritats i depèn funcionalment de la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant, que supervisa l'eficàcia del control intern de determinades societats del grup i els sistemes de gestió de riscos, així com la discussió amb l'auditor de comptes de les possibles debilitats significatives del sistema de control intern detectades en el desenvolupament del treball d'auditoria.

- **Si el procés cobreix la totalitat d'objectius de la informació financera (existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets**

i obligacions), si s'actualitza i amb quina freqüència.

L'abast del procés de revisió de la informació financera en el Grup incorpora tots els processos que generen informació financera rellevant. De manera resumida, s'indiquen els següents processos recollits en la Política SCIIF de l'Entitat:

- Estats Financers i Comptes anuals. L'abast arriba a la formulació dels comptes anuals individuals de SegurCaixa Adeslas en format Pla Comptable d'Entitats Asseguradores i comptes anuals consolidats del Grup SegurCaixa Adeslas sota criteris NIIF, així com a l'emissió dels estats financers individuals i consolidats.
- Informació de gestió. S'aplicarà la política SCIIF a la informació de control de gestió emesa periòdicament per als òrgans de direcció i Administració de la Societat dominant.
- Procés pressupostari. L'elaboració i emissió del pressupost individual i consolidat del Grup SegurCaixa Adeslas s'inclou en aquest marc d'aplicació.
- Informació que cal remetre a l'òrgan regulador. La informació econòmica, quantitativa i qualitativa,

amb base comptable emesa als reguladors, nacionals o internacionals, relativa a estats financers o continguda en els comptes anuals també està inclosa en aquesta política.

- Pel que fa a les societats participades del Grup, cal assenyalar que els processos principals amb impacte en la informació d'Adeslas Dental es troben supervisats sota el SCIIF, així com els estats financers mensuals de la resta de les societats participades.

La Unitat CIIF supervisa que les pràctiques i els processos desenvolupats al Grup per elaborar la informació financera en garanteixen la fiabilitat i la conformitat amb la normativa aplicable. Concretament, avalua que la informació financera compleix els principis següents:

- Les transaccions, fets i altres esdeveniments recollits per la informació financera efectivament existeixen i s'han registrat en el moment adequat (existència i ocurrència).
- La informació reflecteix la totalitat de les transaccions, fets i altres esdeveniments en els quals el Grup és part afectada (integritat).
- Les transaccions, fets i altres esdeveniments es registren i es valoren de conformitat amb la normativa aplicable (valoració).

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

- Les transaccions, fets i altres esdeveniments es classifiquen, es presenten i es revelen en la informació financera d'acord amb la normativa aplicable (presentació, desglossament i comparabilitat).
- La informació financera reflecteix, a la data corresponent, els drets i obligacions a través dels actius i passius corresponents, de conformitat amb la normativa aplicable (drets i obligacions).

El Procés de Certificació Ascendent, eina essencial del SCIF del Grup, permet la identificació dels riscos en els processos d'elaboració d'informació financera, així com l'avaluació i supervisió interna de l'efectivitat dels controls implantats de manera ascendent en la jerarquia de la Sotsdirecció General Economicofinancera i de Control de Gestió de la Societat dominant. Aquest procés segueix de manera general les etapes següents:

- Trimestralment, i sempre que es generi o s'emeti informació financera rellevant al mercat o a un organisme regulador, es procedirà a realitzar un procés de supervisió de control i emissió de la certificació ascendent del correcte funcionament dels controls.
- S'executarà un procés de certificació i revisió ascendent per part dels Caps de departaments

i Directors de la Societat dominant fins a arribar a la Unitat CIIF, que, després d'una revisió del procés íntegre, enviarà trimestralment un informe a la Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió i a la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant.

- Anualment, el Sotsdirector General Economicofinancer i Control de Gestió de la Societat dominant emetrà una certificació a la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant de l'adequat funcionament del sistema de control intern de la informació financera.

- **L'existència d'un procés d'identificació del perímetre de consolidació, tenint en compte, entre altres aspectes, la possible existència d'estructures societàries complexes, entitats instrumentals o de propòsit especial.**

El Grup disposa d'un procediment de Consolidació i reporting específic, amb una sèrie de controls, integrats en el Procés de Certificació Ascendent, que permeten verificar-ne periòdicament l'adequada generació. El Departament de Fiscalitat i Consolidació de la Societat dominant és el responsable de la correcta definició del perímetre de consolidació i disposa d'un procediment pel qual s'hi detecten les modificacions.

Aquest procés és supervisat per la Sotsdirecció Economicofinancera de la Societat dominant en la Certificació ascendent indicada en el punt anterior. Addicionalment, les eines de consolidació tenen una sèrie de controls automàtics també integrats en el procés de certificació.

- **Si el procés té en compte els efectes d'altres tipologies de riscos (operatius, tecnològics, financers, legals, fiscals, reputacionals, mediambientals, etc.) en la mesura que afectin els estats financers.**

El Grup considera, en l'entorn de control d'elaboració de la informació financera, les diferents tipologies de riscos que es poden presentar, no solament del tipus operacional i de negoci, normatiu i financer, sinó també tecnològic.

Per mitigar aquest últim, la Societat dominant té establert un Pla de Continuitat de Negoci aprovat i publicat a la intranet per tal que el coneguin tots els empleats.

Partint del mapa de processos de la Societat dominant, els responsables dels processos de les diverses unitats de negoci, amb la coordinació del Departament de Control Intern de la Societat dominant, revisen i actualitzen, com a mínim anualment, els principals

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

riscos associats a cadascuna de les activitats del procés sotmès a revisió, garantint així un procés de revisió continu en el temps.

Els responsables dels principals riscos vetllen perquè aquesta identificació sigui conforme a l'estructura de riscos definida i a la realitat de la Societat dominant.

D'altra banda, cal assenyalar que els riscos identificats es documenten i es gestionen a Bwise, eina *on-line* que permet la gestió integrada dels riscos i que facilita el flux d'informació entre els diversos actors del Sistema de Control Intern.

- **Quin òrgan de govern de l'entitat supervisa el procés.**

La Comissió d'Auditoria de la Societat dominant és l'òrgan responsable de la supervisió del correcte funcionament del SCIIF. Per dur a terme aquesta tasca, té el suport de la funció d'Auditoria Interna de la Societat dominant, que es troba en la Tercera Línia de Defensa en l'entorn de control del SCIIF del Grup.

La Funció d'Auditoria Interna de la Societat dominant inclou la comprovació i eficàcia del sistema de control intern i d'altres elements

de governança. En compliment d'un pla anual d'actuació, dona suport a la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant a l'hora d'avaluar l'eficàcia del SCIIF del Grup i l'informa periòdicament de les debilitats detectades durant l'execució de la seva tasca i del calendari assignat a les mesures proposades per corregir-les.

3. ACTIVITATS DE CONTROL

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, si disposa almenys de:

3.1. Procediments de revisió i autorització de la informació financera i la descripció del SCIIF, que es publicaran en els mercats de valors, indicant-ne els responsables, així com de documentació descriptiva dels fluxos d'activitats i controls (incloent-hi els relatius a risc de frau) dels diferents tipus de transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, incloent-hi el procediment de tancament comptable i la revisió específica dels judicis, estimacions, valoracions i projeccions rellevants.

Com s'ha indicat anteriorment, el Grup té una eina bàsica en el SCIIF: el Procés de Certificació

Ascendent. Aquesta eina es basa en la revisió periòdica de la informació rellevant per al mercat i/o el regulador, prèvia al report. Inicialment és validada pel responsable que genera aquesta informació i emet un certificat ascendent sobre el correcte funcionament dels controls i evidències establerts en el procés d'obtenció d'aquesta informació. La cadena de supervisió continua passant per nivells de responsabilitat fins a arribar a la Unitat CIIF, que, després d'una revisió íntegra del procés, envia trimestralment un informe a la Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió de la Societat dominant i informa la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant.

Actualment, la Unitat CIIF supervisa el correcte funcionament dels següents processos inclosos en el Procés de Certificació Ascendent:

- Procés de registre i tancament comptable a SegurCaixa Adeslas.
- Procés de Tancament Comptable i elaboració dels Comptes Anuals d'Adeslas Dental.
- Procés de Consolidació i Reporting.
- Procés d'Inversions Financeres.
- Procés de Tresoreria.

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

- Procés de Control de Gestió, que inclou el control pressupostari i l'elaboració del pressupost.
- Procés de Solvència II.
- Procés d'Anàlisi d'Indicadors de Seguiment i Suficiència de les Provisions Tècniques.
- Procés de Gestió d'usuaris.
- Procés de Tancament Comptable NIIF i Comptes Anuals Consolidats NIIF.
- Procés del Ram de la Llar, que inclou la Subscripció i Contractació, Gestió de cartera, Gestió de Rebuts de primes i Prestacions.
- Procés del Ram de Salut, que inclou la Subscripció i Contractació, Gestió de cartera, Gestió de Rebuts de primes i Prestacions.
- Procés de Comissionament del Canal Assegurador.

Anualment, el Sotsdirector General Economicofinancer i Control de Gestió de la Societat dominant emet una certificació a la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant de l'adequat funcionament del sistema de control intern de la

informació financera del Grup. La mateixa Comissió d'Auditoria de la Societat dominant té assignada, entre d'altres, la supervisió del SCIIF i el seu correcte funcionament.

La Política del SCIIF del Grup reconeix la importància que pot tenir en la informació financera la realització de judicis, estimacions i utilització de projeccions, subjectes en més o menys mesura a incertesa, o a l'elecció de determinades polítiques i hipòtesis comptables. Per donar una major transparència en la presa d'aquestes decisions, la Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió de la Societat dominant ha elaborat, dins del marc del SCIIF, inspirat en els principis i bones pràctiques, el Manual de Polítiques Comptables del Grup, que inclou els judicis i estimacions efectuats en l'elaboració de la informació financera. L'actualització es duu a terme com a mínim un cop l'any o quan es produeixin desenvolupaments normatius que obliguin a modificar les estimacions o davant canvis de les polítiques comptables definides.

El Director de l'Àrea Economicofinancera de la Societat dominant és responsable d'identificar els judicis i estimacions que cal incorporar al manual, així com de mantenir-les actualitzades, establint els criteris més adequats. Aquest manual és aprovat pel Sotsdirector General Economicofinancer i Control de Gestió de la Societat dominant.

Els responsables dels processos descrits en el Manual de Polítiques Comptables del Grup informen trimestralment la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant si les estimacions, projeccions, judicis i hipòtesis rellevants utilitzats en el seu procés han sofert modificacions respecte al trimestre anterior, i les detallen.

3.2. Polítiques i procediments de control intern sobre els sistemes d'informació (entre d'altres, sobre seguretat d'accés, control i operació de canvis, continuïtat operativa i segregació de funcions) en què es basin els processos rellevants de l'entitat en relació amb l'elaboració i publicació de la informació financera.

La Societat dominant disposa d'unes polítiques, procediments i manuals de seguretat de la informació publicats a la intranet per garantir la seguretat en els accessos i la fiabilitat de la informació en tots els seus aspectes (accés a la informació, control de canvis, continuïtat en les operacions i protecció de dades).

Per aplicar aquestes polítiques i procediments hi ha un Comitè de Seguretat de la Societat dominant les funcions principals del qual són donar suport a la implantació i el desenvolupament de les mesures de seguretat, així com avaluar-ne l'eficàcia, alhora que

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

promou les accions que s'estimin oportunes per tal d'aconseguir la implantació i efectivitat de la Política.

Adicionalment, en compliment de la Política de Continuitat de Negoci de la Societat dominant, hi ha un Sistema de Gestió de la Continuitat de Negoci que preveu els plans d'actuació, protocols i procediments que garanteixen la disponibilitat dels sistemes d'informació en cas d'incidents.

Per la seva banda, en l'àmbit del SCIIF, el Manual sobre el Procés de Gestió d'Usuaris de la Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió de la Societat dominant, descriu la gestió d'usuaris que tenen accés a les aplicacions informàtiques i als fitxers en xarxa que intervenen en el tancament comptable del Grup i en la preparació de la informació financera. Estableix els mecanismes de control que garanteixen la seguretat d'accés i el control sobre els canvis de tota la informació necessària per a l'elaboració de la informació comptable.

Per elaborar els estats financers individuals i consolidats del Grup, s'utilitza informació gestionada per l'Àrea Economicofinancera, l'Àrea de Control de Gestió i el Departament de Fiscalitat, mitjançant documentació obtinguda de les aplicacions informàtiques i de fitxers específics.

Anualment es revisen els usuaris que tenen accés a cadascuna d'aquestes aplicacions i fitxers, amb l'objectiu de comprovar que aquest es correspon amb la funció exercida dins l'àrea/departament.

Finalment, en el Manual de Procediments de Control Intern de la Societat dominant, s'hi incorpora un nou procediment de comunicació de les incidències de control intern, en línia amb el contingut de la Política de Control Intern aprovada pel Consell d'Administració de la Societat dominant, que estableix la responsabilitat de les unitats de negoci de comunicar al Departament de Control Intern de la Societat dominant i a les funcions fonamentals sobre les modificacions, deficiències significatives o incompliments que hagin pogut patir o detectar, facilitant ple accés a les persones, documents, sistemes i dades que siguin necessaris. Aquest manual sobre Procediments de Control Intern de la Societat dominant identifica que tots els membres de l'organització exerceixen alguna funció dins del Sistema de Control Intern, per la qual cosa és aplicat a totes les àrees, departaments, funcions i òrgans existents a la Societat dominant.

3.3. Polítiques i procediments de control intern destinats a supervisar la gestió de les activitats subcontractades a tercers, així com d'aquells aspectes d'avaluació, càlcul o valoració

encomanats a experts independents, que puguin afectar de manera material els estats financers.

La Societat dominant disposa de la Política d'Externalització, revisada per la Direcció d'Organització i Recursos Humans i aprovada pel Consell d'Administració de la Societat dominant, on estableix la normativa que regula l'externalització, les funcions i responsables afectats per aquesta política, així com els controls realitzats sobre el procés.

La Directiva de Solvència II determina que les entitats asseguradores i reasseguradores poden externalitzar les seves funcions i activitats sempre que no en surti perjudicat el Sistema de Govern, no augmenti el risc operacional, no afecti negativament els serveis oferts als prenedors i beneficiaris, ni malmeti la capacitat de revisió de les autoritats de supervisió.

La Societat dominant ha tingut en compte tota la normativa referent als serveis externalitzats i, per això, determina tant l'enfocament com les línies generals que ha de seguir la Societat dominant per fer efectiva l'externalització, si n'hi ha, des de l'inici fins al final del contracte amb el proveïdor. Es concreten, per tant, els aspectes següents:

- Establir els criteris per determinar si una funció o activitat externalitzada és crítica.

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

- Delimitar el mètode de selecció d'un proveïdor de qualitat adequada, i la periodicitat amb què s'avaluaran el seu acompliment i resultats.
- Determinar les característiques que cal incloure en els contractes subscrits amb els proveïdors, tenint en compte els requisits legals establerts en el marc normatiu aplicable.
- Establir els plans de contingència, incloses les condicions de finalització o rescissió del contracte, en cas de funcions o activitats externalitzades crítiques.

En la política s'estableixen les principals funcions i responsabilitats dels principals actors com el Consell d'Administració, Comissió d'Auditoria, Comitè de Riscos, Direcció d'Organització i Recursos Humans, Direcció de Control de Riscos, Assessoria Jurídica, Direcció de Recursos Humans i Direcció de Tecnologies de la Informació de la Societat dominant.

Cal esmentar finalment que la Societat dominant no disposa de funcions fonamentals externalitzades. Qualsevol funció d'aquest tipus que es vulgui externalitzar, a més de ser aprovada pel Consell d'Administració de la Societat dominant, haurà de desenvolupar els requeriments mínims necessaris per assegurar el compliment dels objectius definits en la política d'aquesta funció fonamental.

4. INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, si disposa almenys de:

4.1. Una funció específica encarregada de definir, mantenir actualitzades les polítiques comptables (àrea o departament de polítiques comptables) i resoldre dubtes o conflictes derivats de la seva interpretació, mantenint una comunicació fluida amb els responsables de les operacions dins l'organització, així com un manual de polítiques comptables actualitzat i comunicat a les unitats a través de les quals opera l'entitat.

L'Àrea Economicofinancera de la Societat dominant, dependent de la Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió de la Societat dominant, és la responsable de definir i mantenir el Manual de Polítiques Comptables del Grup. Igualment, és la responsable de resoldre els dubtes o conflictes derivats de la seva interpretació, així com de la seva actualització en cas de modificacions normatives.

Les novetats en matèria comptable es comuniquen als departaments o àrees afectats per tal que adaptin el registre de les operacions a allò que indica el Manual i en compliment de les normes.

Almenys un cop l'any, es duu a terme una revisió del Manual per verificar que el seu contingut és conforme a tota la normativa vigent que sigui aplicable.

4.2. Mecanismes de captura i preparació de la informació financera amb formats homogenis, d'aplicació i utilització per totes les unitats de l'entitat o del grup, que facin de suport dels estats financers principals i les notes, així com la informació que es detalli sobre el SCIIF.

El Grup disposa de les següents aplicacions informàtiques, que són utilitzades i serveixen de suport per generar la Informació Financera:

- NAVISION: Solució de Gestió empresarial integrada que fa de suport de l'activitat de comptabilitat de les entitats participades.
- SAP: Sistema informàtic per a l'administració empresarial, on es registra la comptabilitat sota criteris de normativa local.
- HFM: Aplicació de consolidació compartida amb l'accionista majoritari. Fa de suport de l'activitat de càrrega i processament complet de consolidació dels Estats Financers del Grup. En aquesta aplicació s'homogeneïzen els estats financers de les diferents entitats del grup i

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

s'introdueixen els ajustaments necessaris de conversió de normativa local espanyola a Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF).

- Khalix: Sistema informàtic de pressupostació per a la realització de pressupostos, planificació, previsió i control pressupostari.

L'obtenció dels estats financers consolidats és un procés responsabilitat del Departament de Fiscalitat i Consolidació de la Societat dominant, de la Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió de la Societat dominant, l'objectiu fonamental del qual és l'emissió del balanç i compte de resultats consolidats del Grup per tal de reportar-lo als accionistes. Hi ha una altra informació consolidada que es reporta segons el període d'elaboració dels estats financers i les necessitats d'informació dels accionistes (Documentació per al regulador, SCR i comptes anuals).

Periòdicament, a través de les diverses aplicacions anteriorment indicades i mitjançant els controls de revisió de la informació de tancament, la Societat dominant verifica que tota la informació financera té formats homogenis per tal que sigui aplicable per totes les àrees de la Societat dominant i totes les entitats que pertanyen al Grup.

5. SUPERVISIÓ DEL FUNCIONAMENT DEL SISTEMA

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, almenys de:

5.1. Les activitats de supervisió del SCIIF dutes a terme per la comissió d'auditoria, així com si l'entitat té una funció d'auditoria interna que tingui entre les seves competències la de suport a la comissió en la seva tasca de supervisió del sistema de control intern, incloent-hi el SCIIF. Així mateix, cal informar de l'abast de l'avaluació del SCIIF duta a terme en l'exercici i del procediment pel qual l'encarregat d'executar l'avaluació comunica els seus resultats, si l'entitat disposa d'un pla d'acció que detalli les eventuais mesures correctores, i si s'ha considerat el seu impacte en la informació financera.

Les activitats de supervisió desenvolupades per la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant en relació amb el SCIIF s'han descrit en el punt 1.1. anterior.

La Política d'Auditoria Interna de la Societat dominant estableix les principals competències i responsabilitats d'aquesta Funció, així com les

directrius i procediments que regeixen el seu acompliment i els deures d'informació; la seva funció principal és la de comprovar l'eficàcia del sistema de control intern i d'altres elements del sistema de govern del Grup.

Les activitats d'Auditoria Interna comprenen, entre d'altres:

- L'elaboració d'un Pla d'Auditoria basat en una anàlisi de riscos que consideri totes les activitats i el sistema de govern de l'Entitat. Aquest Pla és aprovat per la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant, i posteriorment es notifica al Consell d'Administració.
- L'execució dels treballs inclosos en el Pla d'Auditoria.
- L'emissió dels informes d'auditoria i la comunicació a la Direcció i a la Comissió d'Auditoria de les conclusions i recomanacions derivades dels treballs d'auditoria realitzats.
- El seguiment del grau d'implantació de les recomanacions i dels plans d'acció posats en marxa per aconseguir-les, i informar la Comissió d'Auditoria d'aquest seguiment.

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

En relació amb el Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera del Grup, la Funció d'Auditoria Interna de la Societat dominant dona suport a la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant en les tasques de supervisió d'aquest sistema.

L'abast del treball efectuat en aquesta matèria inclou aspectes com ara l'avaluació de determinats aspectes relacionats amb l'entorn de control sobre la informació financera al Grup, la revisió del disseny i funcionament d'una mostra d'activitats de control, el seguiment del procés de certificació interna ascendent de l'elaboració de la informació financera que es duu a terme des de la Sotsdirecció Economicofinancera de la Societat dominant o el seguiment de la implantació de les recomanacions.

Les conclusions d'aquesta feina són comunicades a la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant, juntament amb les recomanacions observades, els plans d'acció acordats amb les àrees responsables i les dates d'implantació d'aquests plans.

La Unitat CIIF informa trimestralment la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant del resultat del procés de certificació interna ascendent de la informació financera i dels punts següents, si es produeixen:

- Principals modificacions que s'hagin pogut produir en el perímetre del sistema de control intern de la informació financera.
- Resum de les principals incidències detectades en el procés d'avaluació i el detall dels plans d'acció que s'hagi considerat convenient realitzar.
- Seguiment dels plans d'acció establerts.

5.2. Si disposa d'un procediment de discussió mitjançant el qual l'auditor de comptes (d'acord amb el que estableixen les NTA), la funció d'auditoria interna i altres experts puguin comunicar a l'alta direcció i a la comissió d'auditoria o als administradors de l'entitat les debilitats significatives de control intern identificades durant els processos de revisió dels comptes anuals o aquells altres que els hagin estat encomanats. Així mateix, cal informar de si disposa d'un pla d'acció que intenti corregir o mitigar les debilitats observades.

Com s'indica en el punt 1.1., per desenvolupar les seves funcions, la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant té el suport d'Auditoria Interna de la

Societat dominant, dels auditors externs i d'altres professionals i personal de la Societat dominant.

En l'apartat anterior 5.1. s'ha esmentat la informació que Auditoria interna presenta a la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant en relació amb la revisió que realitza sobre el SCIIF del Grup.

Per la seva banda, els auditors externs mantenen comunicació constant amb la Sotsdirecció General Economicofinancera i Control de Gestió de la Societat dominant i amb la Comissió d'Auditoria de la Societat dominant. Amb aquesta última, es mantenen almenys tres reunions anuals per planificar la feina de l'exercici en curs, assenyalar el resultat de les seves revisions i finalment per traslladar les recomanacions com a resultat de la seva feina, incloent-hi les detectades en l'àmbit de control intern i SCIIF del Grup.

6. ALTRA INFORMACIÓ RELLEVANT

No hi ha cap altra informació rellevant que calgui assenyalar.

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2018

7. INFORME DE L'AUDITOR EXTERN

Informi de:

7.1. Si la informació del SCIIF remesa als mercats ha estat sotmesa a revisió per part de l'auditor extern, cas en el qual l'entitat hauria d'incloure l'informe corresponent com a annex. En cas contrari, hauria d'informar-ne dels motius.

La informació sobre el SCIIF del Grup inclosa en aquest document serà revisada per part de l'auditor extern.

L'informe dut a terme per l'auditor extern serà incorporat a la resta de documentació per tal d'enviar-lo i/o publicar-lo posteriorment.